

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพทั่วไป

ในการนำเสนอข้อค้นพบ ผู้วิจัยแยกข้อมูลที่ค้นพบเป็น 2 ส่วน เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ คือ บทที่ 4 เป็นผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถามและประมวลสภาพที่พบในภาคสนาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถามและสมมุติฐานเบื้องต้น

1. ผลการตอบแบบสอบถาม

จากการส่งแบบสอบถามให้แก่ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ได้คำตอบซึ่งสรุปได้ดังนี้

- 1.1 สถานภาพของครู
- 1.2 สภาพและปัญหาการเรียนการสอน
- 1.3 สภาพและปัญหาการเรียนรู้นักเรียน

2. สมมุติฐานเบื้องต้น

- 2.1 Hypo เกี่ยวกับสถานภาพของครู
- 2.2 Hypo เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอน
- 2.3 Hypo เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนรู้นักเรียน

1.1 สถานภาพของครู

ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุไม่เกิน 40 ปี และเป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปอย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นเด็กเล็กที่มีนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมาก่อน และไม่เคยได้รับการอบรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนกะเหรี่ยง อีกทั้งครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษากะเหรี่ยงและพูดภาษา

กะเหรี่ยงไม่ได้ ครูส่วนใหญ่สอนชั้นเด็กเล็กที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงเพราะได้รับมอบหมายให้สอนและครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกเฉย ๆ ที่ต้องสอนชั้นเด็กเล็กที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

1.2 สภาพและปัญหาการเรียนการสอน

สภาพการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การควบคุมชั้นเรียน พบได้ว่า ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหามากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ดังนี้ คือ

ด้านการเตรียมการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมการสอนเฉพาะสำหรับนักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่มีการทำบันทึกการสอน ไม่ได้เตรียมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะการฟังการพูด สำหรับนักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยง โดยครูให้เหตุผลว่า นักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงสามารถสื่อสารได้เข้าใจเหมือนนักเรียนทั่วไป ส่วนด้านการควบคุมชั้นเรียน ครูระบุว่าไม่มีปัญหาในการคุมชั้นเรียน เพราะครูใช้วิธีการแสดงความเป็นกันเอง ให้ความสนิทสนมกับนักเรียน

อย่างไรก็ตาม ครูส่วนใหญ่ได้ระบุว่า ไม่มีปัญหาในการเรียนการสอน แต่เมื่อผู้วิจัยถามในแบบสอบถามว่า ท่านประสบปัญหาการเรียนการสอนที่มีนักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาถิ่นในด้านใดบ้าง ครูส่วนใหญ่ตอบระบุปัญหาต่าง ๆ และวิธีแก้ไขปัญหามาโดยครูระบุว่า เนื่องจากครูกับนักเรียนสื่อสารกันไม่ได้ดีเท่าที่ควร เพราะครูไม่มีความรู้ภาษากะเหรี่ยง ฟังไม่เข้าใจ พูดไม่ได้ ปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมา คือ การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างล่าช้า เพราะครูต้องจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงนักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาถิ่น นักเรียนไม่ອອກมาโรงเรียนเพราะอ้อ และเรียนไม่รู้เรื่อง ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้คือ วางระเบียบให้นักเรียนพูดภาษาไทยระหว่างเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถฟังและพูดภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้น ครูใช้วิธีอธิบายคำสั่งหรือคำแนะนำเป็นภาษาไทยง่าย ๆ สั้น ๆ ประกอบกับการใช้ภาษาท่าทางในการแสดงความหมาย และให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดคุยสนทนากับครูบ่อย ๆ พร้อมทั้งให้แรงเสริมและครูส่วนน้อยใช้วิธีขอความร่วมมือจากนักเรียนในชั้นเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงและไทยได้แปลภาษาให้เพื่อนฟัง

1.3 สภาพและปัญหาการเรียนรู้นักเรียน

สภาพการเรียนรู้นักเรียนในด้านการแสวงหาความรู้ หรือขอความช่วยเหลือและการแสดงออกถึงความรู้สึกและความต้องการ ครูรายงานนักเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการสื่อสารกับครู เนื่องจากนักเรียนใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นหลัก และไม่สามารถพูดและไม่เข้าใจภาษาไทย นักเรียนจึงใช้ชีวิตแก้ปัญหา ดังนี้คือ ถามเพื่อนนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงด้วยกัน ใช้วิธีพูดภาษากะเหรี่ยงประกอบท่าทาง สังเกตการกระทำของเพื่อนแล้วจึงปฏิบัติตามเพื่อน ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนที่พูดได้ทั้งภาษากะเหรี่ยง และภาษาไทยช่วยเป็นล่ามให้

อย่างไรก็ตามพอสรุปได้ว่า นักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาถิ่นและไม่เข้าใจภาษาไทยมีปัญหาในการเรียนต่าง ๆ ดังนี้ คือ เรียนไม่ค่อยรู้เรื่อง ไม่เข้าใจ เข้ากับเพื่อน ๆ ไม่ได้ และส่งผลให้นักเรียนขาดเรียนเสมอ นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลิกภาพมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเห็นได้ชัด เช่น การช่างสังเกต กล้าแสดงออก สนใจซักถาม ส่วนบุคลิกภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ คือ ขี้อาย ไม่ค่อยพูดภาษาไทยในห้องเรียน

2. สมมุติฐานเบื้องต้น

2.1 สมมุติฐานเกี่ยวกับสถานการณ์ของครูผู้สอน

จากข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของครูผู้สอน ที่พบว่า ครูผู้สอนไม่มีประสบการณ์ในการสอน นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมาก่อนเลย และไม่เข้าใจภาษากะเหรี่ยงและพูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้เลยนั้น ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานว่า ครูส่วนใหญ่ที่น่าจะเป็นครูใหม่ย้ายมาจากที่อื่นหรือบรรจุใหม่ แสดงว่า ครูที่สอนนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงอยู่ที่ชุมชนนั้น ๆ น่าจะไม่มีความสุข ไม่พอใจในท้องถิ่นที่ตนอาศัย ประกอบกับการที่ครูพูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ แสดงว่าครูน่าจะเป็นผู้มาจากถิ่นอื่น ซึ่งต่างภาษาและต่างวัฒนธรรมกับชุมชนที่ตนสอนอยู่ และจากการที่ครูส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าที่สอนชั้นเด็กเล็ก เพราะได้รับมอบหมายให้สอนและมีความรู้สึกเฉย ๆ ที่ต้องสอนชั้นนี้ แสดงว่าครูไม่ได้รู้สึกยินดีหรือพอใจที่ได้สอนชั้นนี้ หรืออาจไม่สมัครใจที่จะสอนชั้นนี้ แต่เพราะถูกบังคับให้สอนชั้นนี้จึงต้องสอน

2.2 สมมุติฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอน

จากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอน ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ ไม่ได้เตรียมการสอน ไม่ได้ทำบันทึกการสอน และไม่ได้เตรียมกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง โดยครูให้เหตุผลว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถสื่อสารเข้าใจได้เหมือนนักเรียนทั่ว ๆ ไป ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานว่า น่าจะเป็นเพราะครูไม่รู้อะไรที่จะเตรียมอย่างไร จัดกิจกรรมอะไรจึงจะเหมาะกับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ดังนั้นครูจึงจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนนักเรียนทั่วไป ทั้ง ๆ ที่ครูส่วนใหญ่พบว่า ปัญหาในการจัดเตรียมการสอน คือ นักเรียนกับครูสื่อสารกันไม่เข้าใจ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานต่อไปว่า น่าจะเป็นเพราะครูนั้นยึดคนเป็นหลัก คือ การใช้ภาษาไทย และให้นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงปรับตัวเข้าหาครู หรือน่าจะนำไปสู่การตรวจสอบที่ครูส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีปัญหาในการสอนนั้น เพราะ ไม่มีปัญหาจริง ๆ หรือเพราะครูรับรู้ว่ามีปัญหา

ในด้านการควบคุมชั้นเรียนนั้น ครูส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหา เพราะครูมีเทคนิคต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนสามารถอยู่ในชั้นเรียนและตั้งใจฟังครูสอนได้ ซึ่งแสดงว่า ครูจะสามารถควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในสภาพในการเตรียมการที่จะจัดกิจกรรมการสอนได้อย่างราบรื่น ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเพื่อการค้นหาต่อไปว่า เทคนิคอะไรบ้างที่ครูใช้แล้วประสบความสำเร็จ และเทคนิคอะไรที่ไม่ประสบความสำเร็จ และเมื่อใช้เทคนิคนั้น ๆ ไม่ประสบความสำเร็จครูทำอย่างไร เกิดอะไรขึ้นกับนักเรียนในห้องเรียน แล้วครูดำเนินการอย่างไรต่อไป

ส่วนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงนั้นพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เคยพูดภาษากะเหรี่ยงในขณะที่สอนและกำหนดให้นักเรียนใช้แต่ภาษาไทยกับครู ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า น่าจะเป็นเพราะครูคิดว่าการสอนให้นักเรียนใช้ภาษาไทยตลอดเวลาจะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วขึ้น ผู้วิจัยจึงอยากทราบว่าครูมีพฤติกรรมการแสดงออกต่อการพูดภาษากะเหรี่ยงอย่างไร เมื่อนักเรียนใช้ภาษากะเหรี่ยงกับครู และนักเรียนมีพฤติกรรมเช่นไรเมื่อครูแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ และวิธีใดบ้างที่ครูใช้แล้วประสบความสำเร็จหรือประสบความสำเร็จล้มเหลวในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนกะเหรี่ยง และครูมีวิธีการแก้ไขอย่างไร เมื่อไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อจะให้เห็นถึงกระบวนการในการสอนของครู และการตอบสนองของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น จึงต้องมีการค้นหาคำตอบต่อไป โดยวิธีที่การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.3 สมมุติฐานเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

จากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในด้านการแสวงหาความรู้และความช่วยเหลือ ด้วยการทำความเข้าใจกับสิ่งใหม่ด้านการแสดงออก ถึงความรู้สึกและความต้องการ ด้านการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมแบบโรงเรียน ซึ่งเป็น สภาพแวดล้อมใหม่ พบได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถสื่อสารให้ครูเข้าใจได้เพราะนักเรียนใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาถิ่น ส่วนครูใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ทั้งครูและนักเรียนต่างไม่เข้าใจภาษาของแต่ละฝ่าย ซึ่งทำให้นักเรียน ไม่สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากครูได้ ดังนั้นนักเรียนส่วนใหญ่จึงใช้วิธีการขอความช่วยเหลือจาก เพื่อนโดยให้เพื่อนเป็นล่ามให้ สิ่งที่น่าจะศึกษาค้นหาค่าต่อไปคือ นักเรียนใช้วิธีการถามอย่างไรบ้าง ซึ่งจะสามารถรู้ถึงกระบวนการในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ต้องใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การ สังเกต และสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก เพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อค้นพบใหม่ ๆ ที่ได้

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนในชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา

สภาพแวดล้อมทางชุมชน และโรงเรียน ซึ่งกล่าวถึงสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน อันประกอบ ไปด้วยระบบสังคมและวัฒนธรรมประเพณีการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ การทำมาหากิน สภาพการ เดินทาง รวมทั้งค่านิยมทางการศึกษาและการใช้ภาษาในชุมชน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน และภายในห้องชั้นเด็กเล็ก โดยสภาพแวดล้อมที่กล่าวถึงนี้ เป็น การแสดงข้อมูลเบื้องต้น เพื่อความเข้าใจถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครูและนักเรียน ซึ่งเป็น ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนชาวเขา เผ่ากะเหรี่ยงชั้นเด็กเล็ก ส่วนหัวข้อต่อไปคือ วิธีการสอนของครู และวิธีการเรียนรู้ของ นักเรียนชั้นเด็กเล็กที่เป็นกรณีศึกษา ข้อมูลส่วนนี้เป็นการประมวลพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ค้นพบจากการ เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ของครู และวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของแผนภูมิประกอบความเรียง

เนื่องจากการแสดงข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงที่ค้นพบ ดังนั้นการใช้ชื่อเฉพาะ ต่าง ๆ ที่อ้างถึงในการวิจัยนี้ จึงไม่ใช่ชื่อจริง เป็นเพียงชื่อสมมุติที่ตั้งขึ้นเพื่อความปลอดภัยของ ผู้ถูกศึกษา

ดังนั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาการเรียนการสอน ที่เกิดจากอุปสรรคทางภาษาระหว่างครูกับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงชั้นเด็กเล็กที่เป็นกรณีศึกษาจึงขอนำเสนอรายละเอียดหัวข้อของข้อมูลดังกล่าวไว้ข้างต้นดังต่อไปนี้คือ

สภาพทั่วไปของชุมชนและโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา

สภาพทั่วไปของอำเภอปะกะฮอ จังหวัดกาญจนบุรี

สถานที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอปะกะฮอเดิม นั้น อยู่ในเขตน้ำท่วม เนื่องจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการสร้างเขื่อนเก็บน้ำเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า (เขื่อนศรีนครินทร์) ในปีพ.ศ. 2519 ที่ตั้งอำเภอปะกะฮอ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาญจนบุรี ห่างจากจังหวัดโดยทางรถยนต์ประมาณ 127 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 3,296 ตารางกิโลเมตรเป็นที่ราบสูง มีป่าไม้เขาสูงตอนกลาง มีสภาพเป็นอ่างเก็บน้ำ แบ่งแยกพื้นที่ของอำเภอเป็นสองฝั่ง สรุปลักษณะประเทศของอำเภอจะมีที่ราบประมาณ 15% ป่าไม้ 35% ภูเขาและบริเวณน้ำท่วม 50% อำเภอปะกะฮอแบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 31 หมู่บ้าน และ 1 สุขาภิบาล มีประชากรทั้งสิ้น 20,624 คน

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม มีการเลี้ยงสัตว์ และประกอบธุรกิจบ้างเล็กน้อย นอกนั้นมีอาชีพในการเก็บหาของป่าและรับจ้างทั่วไป อำเภอปะกะฮอมีประชากรที่มีเชื้อสายกะเหรี่ยงอาศัยอยู่กระจัดกระจายทั่วไป

การคมนาคมแต่เดิมการติดต่อกันระหว่างท้องที่ต่าง ๆ ต้องอาศัยเรือ และการทางเป็นหลัก ส่วนการติดต่อกับจังหวัดต้องอาศัยเรือเป็นพาหนะ ต่อมาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้สร้างเขื่อน จึงได้มีเส้นทางคมนาคมมากขึ้น การติดต่อระหว่างอำเภอกับจังหวัดใช้ทางรถยนต์เป็นหลัก ระยะทางประมาณ 127 กิโลเมตร แต่สภาพถนนไม่ดีผิวจราจรเป็นหลุมเป็นบ่อทำให้การเดินทางยากลำบากและมีอุบัติเหตุบ่อย ๆ การติดต่อระหว่างหมู่บ้าน-ตำบล-อำเภอ ปัจจุบันมีทั้งทางรถยนต์ และทางเรือ ไปรษณีย์มี 4 แห่ง มีที่ทำการโทรศัพท์ 1 แห่ง แต่ยังไม่มีการขยายหมายเลขให้กับราษฎรทั่วไป ส่วนใหญ่มีไฟฟ้าใช้ ยังไม่มีไฟฟ้าใช้จำนวน 7 หมู่บ้าน

โรงเรียนในเขตอำเภอปะกะฮอ จังหวัดกาญจนบุรี มีทั้งหมด 21 โรงเรียน
(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, 2536)

โรงเรียนทั้งหมดนี้เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กก่อนประถมศึกษา สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนกะเหรี่ยงมีทั้งหมด 8 โรงเรียน

สภาพทั่วไปของชุมชนในท้องถิ่นและโรงเรียน

สภาพทั่วไปของชุมชนในท้องถิ่น และโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนการศึกษา ซึ่งมี 2 โรงเรียน มีชื่อสมมุติว่า โรงเรียนเมเข้า และ โรงเรียนสะมีฮอ ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน "นาจอเลาะ" มีลักษณะสำคัญดังนี้ คือ

1. ลักษณะของชุมชนและสภาพความเป็นอยู่

1) ที่ตั้ง ขนาด และลักษณะทางกายภาพ ลักษณะเด่นของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ไม่เหมือนชาวเขาเผ่าอื่น ๆ คือ การตั้งหมู่บ้านอย่างถาวรเป็นหลักแหล่ง เช่น หมู่บ้านนาจอเลาะ เป็นหมู่บ้านเก่าแก่อยู่มานานประมาณเกือบ 200 ปี ทั้งนี้เพราะความสามารถในการอนุรักษ์ดินและการทำนาแบบขั้นบันไดตามไหล่เขา ซึ่งสามารถที่จะทดน้ำไปใช้ได้ หมู่บ้านนาจอเลาะนี้เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในอำเภอปะกะฮอ จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำแควใหญ่ เป็นหมู่บ้านขนาดกลางมี 131 ครัวเรือน มีประชากร 660 คน ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อชาติกะเหรี่ยง ประชากรอีกส่วนหนึ่งเป็นคนไทยเชื้อชาติไทยที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี้

หมู่บ้านนาจอเลาะนี้ตั้งอยู่บนภูเขาที่มีลักษณะเป็นเขาสูงชันมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 4,500 ไร่ เป็นป่าและเขาประมาณ 3,565 ไร่ เป็นพื้นที่นาประมาณ 200 ไร่ เป็นพื้นที่ทำสวนประมาณ 80 ไร่ ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำไร่ข้าวโพด ทำนา ปลูกข้าวเป็นหลัก ทำสวนเป็นอาชีพรอง แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก คือ แหล่งน้ำธรรมชาติจากน้ำตกในหุบเขา ซึ่งไหลผ่านหมู่บ้าน และแหล่งน้ำธรรมชาติอีกแหล่งหนึ่งคือ น้ำฝน หมู่บ้านนี้มีความเจริญและพัฒนามากขึ้น เพราะเริ่มมีไฟฟ้าใช้ (ไฟฟ้าเข้าหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2536 จากการบอกเล่าของคนในท้องถิ่น) ทำให้การคมนาคมสะดวกมากขึ้นกว่าในอดีต และมีร้านค้าฮ้อหลายร้าน

2) สภาพการเดินทาง ในการเดินทางเข้าหมู่บ้านนาจอเลาะซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมือง เป็นระยะทาง 118 กิโลเมตร แยกเป็นถนนราดยาง 101 กิโลเมตร ถนนดินลูกรัง 16 กิโลเมตร ทางน้ำ 1 กิโลเมตร ชาวบ้านส่วนใหญ่อาศัยรถเมล์จากตัวเมืองเข้าสู่หมู่บ้าน เนื่องจากจุดเริ่มต้นของการเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านนาจอเลาะ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนเมเข้าและโรงเรียนสะมีฮอ คือ ท่ารถเมล์ที่อยู่ในซอยเล็ก ๆ กลางตลาดสดในเขตอำเภอเมือง ซึ่งถ้าไม่ใช่คนที่ใช้บริการเส้นทางนี้เป็นประจำ จะไม่รู้ว่าท่ารถเมล์อยู่ที่นี้ ในแต่ละวันจะมีรถเมล์วิ่งวันละ 1 เที่ยว เวลาออกจากท่ารถประมาณ 12.00 น. ราคาค่าโดยสารสำหรับข้าราชการคนละ 50 บาท เพราะ

สิ่งของที่นำติดตัวมาด้วยมีน้อย ส่วนชาวบ้านราคาค่าโดยสารคนละ 60 บาท เพราะสิ่งของที่นำติดตัวขึ้นรถมาด้วยมีมากมาย ถ้าเป็นของชิ้นใหญ่มากต้องเสีหค่าระวางด้วย อาทิเช่น น้ำมันเบนซิน ใสแกลลอน หมมใส่ถัง ข้าวสารใส่กระสอบ เป็นต้น

รถเมล์เป็นรถสองแถวที่มีขนาดใหญ่กว่ารถกระบะเล็กน้อย และมีหลังคาสำหรับวางสิ่งของหรือให้ผู้โดยสารนั่ง เมื่อได้เวลารถออกจากท่ารถ ผู้โดยสารจะเริ่มทยอยกันมา คนขึ้นรถจะช่วยผู้โดยสารลำเลียงสิ่งของและจัดสิ่งของไว้ในรถบ้างไว้บนหลังคารถบ้าง เมื่อได้เวลารถจะออกจากท่ารถ ผู้โดยสารจะเริ่มประจำที่ โดยนั่งในรถบ้างนั่งบนหลังคารถบ้าง ดังนั้นรถจึงแน่นไปด้วยผู้คน และสิ่งของจนหน้ารถกระดกขึ้น เมื่อผู้โดยสารมาขึ้นครบแล้วรถจึงแล่นออกจากท่ารถมุ่งหน้าไปทางทิศเหนือแล่นผ่านดึกรามบ้านช่องมากมาย จนเมื่อเริ่มเข้าสู่ตำบลตะเนาะซึ่งเป็นตำบลหนึ่งในเขตอำเภอเมือง จะเห็นว่าสองข้างทางเริ่มมีต้นไม้ใหญ่สลับกับบ้านเรือน

รถแล่นจากตัวเมืองเป็นระยะทางประมาณ 64 กิโลเมตร จึงถึงทางแยก ทางแยกทางขวามือนี้เป็นเส้นทางไปสู่น้ำตก ส่วนทางซ้าย คือ เส้นทางขึ้นเขาซึ่งมีชื่อเรียกว่า "เขากระซอ" ซึ่งเป็นเส้นทางที่ทำให้รู้ว่ากำลังเข้าสู่อาณาเขตของอำเภอปะกะซอ และเป็นที่ตั้งของโรงเรียนเมเข้า และโรงเรียนสะมีฮอ รถจะเริ่มแล่นมุ่งขึ้นเขากระซอ ซึ่งเป็นเขาที่มีลักษณะสูงชันทำให้รถแล่นช้าและยิ่งช้ามากขึ้นเป็นพิเศษเนื่องจากรถบรรทุกทั้งผู้คนและสิ่งของเต็มรถ เขาสูงชันนี้มีระยะทางโค้งที่อันตรายมักจะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเสมอ ทำให้บริเวณสองข้างทางนี้มักมีเศษกระจก รถให้เห็นเต็มไปหมด รถแล่นมาได้ประมาณ 20 นาที จึงพ้นเส้นทางโค้งอันตราย ตลอดเส้นทางนี้เป็นเส้นทางถนนราดยาง

รถแล่นต่อไปจนกระทั่งผ่านโรงเรียนหลายโรงเรียนที่ตั้งอยู่ทางซ้ายมือ เมื่อรถแล่นผ่านโรงเรียนต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว รถก็เริ่มขึ้นเขาสูงชันอีกประมาณ 20 กิโลเมตร ระหว่างที่รถแล่นขึ้นลงไปตามลักษณะความโค้งชันของเขานั้น สองข้างทางที่รถแล่นผ่านจะมีต้นไม้เขียวชอุ่มขึ้นเต็มไปหมด ทำให้ไม่เห็นหน้าผาน่ากลัวเพราะต้นไม้บังไว้ และต้นไม้ที่เห็นมากที่สุด คือ ต้นไผ่ และนอกจากนี้ยังเห็นบ้านเรือนกระจัดกระจายอยู่ตามเนินเขาที่ผ่านมา เมื่อรถแล่นลงจากเขามาถึงบริเวณอ่างเก็บน้ำของเขื่อน จากที่นี้เมื่อมองตรงไปจะเห็นอีกฝั่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอปะกะซออยู่ไกลลิบลิบ และที่นี้ก็มีแพขนานยนต์ หรือที่ชาวบ้านละแวกนี้เรียกว่า "แท้ง" ซึ่งมีอยู่ทั้งสองฝั่ง สำหรับบรรทุกรถทุกชนิดพาข้ามน้ำไปฝั่งตรงกันข้าม ราคาค่าโดยสารสำหรับรถชนิดขนาดเล็ก 50 บาท รถบรรทุก 80-100 บาท รถมอเตอร์ไซด์ 10 บาท รถเมล์จอดอยู่ในประเภท

รถยนต์ขนาดเล็ก เมื่อมองไปที่แท่งจะเห็นรถหลายคันกำลังทะยอยลงแท่งทีละคันรวมทั้งรถเมลล์ด้วย เมื่อรถทุกคันแล่นลงแท่งเรียบร้อยแล้ว แท่งจึงเริ่มเคลื่อนที่ออกจากท่า ขณะที่รถเมลล์อยู่บนแท่ง ผู้โดยสารจะลงจากรถมานั่งพักในแท่ง ซึ่งมีที่สำหรับให้ผู้โดยสารนั่งพัก ขณะที่แท่งกำลังเคลื่อนที่ไปช้า ๆ เมื่อมองไปรอบ ๆ จะเห็นภูเขาปกคลุมไปด้วยต้นไม้ที่อยู่ล้อมรอบบริเวณอ่างเก็บน้ำ ระยะทางข้ามนี้ประมาณ 1 กิโลเมตร ใช้เวลาข้ามฝั่งประมาณ 15 นาที

เมื่อแท่งเทียบฝั่ง ซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอปะทะขอเรียบร้อยแล้ว รถทั้งหลายจึงเริ่มทะยอยขึ้นฝั่ง ซึ่งรวมทั้งรถเมลล์ด้วย เมื่อขึ้นฝั่งได้รถจึงเริ่มแล่นลัดเลาะเขาเป็นระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร จึงถึงทางแยก ถ้ารถแล่นไปทางซ้ายนี้ประมาณ 2 กิโลเมตรก็ถึงที่ว่าการอำเภอปะทะขอ และสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปะทะขอ แต่รถไม่ได้เลี้ยวซ้าย กลับมุ่งตรงไปบนถนนราดยาง ซึ่งเป็นถนนที่มีลักษณะเหมือนคลื่นทะเล สองข้างทางเต็มไปด้วยต้นไม้เขียวชอุ่มที่หลากหลาย มีบ้านเรือนกระจุกกระจายอยู่ตามเนินเขา รถแล่นไปเรื่อย ๆ จนถึงโรงเรียนที่ตั้งอยู่ทางซ้าย จากนั้นรถเริ่มแล่นบนถนนลูกรังต่อไปอีกประมาณ 7 กิโลเมตร จึงถึงทางแยกไปทางขวาซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนเมเข้า ถ้ารถไม่เลี้ยวซ้ายแต่ขับตรงไปเรื่อย ๆ บนถนนลูกรังขึ้นลงเขาประมาณ 5 กิโลเมตร จะถึงโรงเรียนสะมีฮอ ซึ่งตั้งอยู่ทางซ้ายมือ ฝั่งตรงกันข้ามของโรงเรียนเป็นที่ตั้งของวัดสะมีฮอ

การเดินทางในครั้งนี รวมระยะทางจากอำเภอเมืองมาจนถึงโรงเรียนเมเข้า เป็นระยะทางทั้งหมด 118 กิโลเมตร และจากโรงเรียนเมเข้าถึงโรงเรียนสะมีฮอเป็นระยะทาง 5 กิโลเมตร และจากการเดินทางโดยนั่งรถเมลล์มาถึงโรงเรียนทั้งสองแห่งนี้ใช้เวลาประมาณ 4-5 ชั่วโมง เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการด้วยกัน คือ ประการแรก ต้องใช้เวลาในการรอแท่งนาน ประการที่สอง ใช้เวลาในการแวะส่งผู้โดยสารตามบ้านซึ่งอยู่บนเนินเขาที่กระจุกกระจาย

3) ลักษณะหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเป็นญาติกัน ลักษณะการปลูกบ้านเรือนจะอยู่ใกล้เคียงกันเป็นหมู่ ๆ ไม่มีรั้วมีการปักเสาตรงมุมที่ดินของบ้านเพื่อให้รู้ว่าบริเวณที่ปักเสานี้เป็นที่ดินของใคร

เศรษฐกิจของชาวบ้านส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่เรียกว่า "พอยังชีพ" หมายถึงทำเพื่อบริโภคเท่านั้น ได้แก่ การปลูกข้าวเป็นหลัก

นอกจากนี้แล้วชาวบ้านนิยมเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เช่น วัว ควาย ไว้สำหรับช่วย
ไถนา ไถ่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภค ฮามว่างจากการเพาะปลูกพืชไร่ชาวบ้านก็หาของป่าชนิดต่าง ๆ ไป
ขายและในทุก ๆ สองสัปดาห์ของวันศุกร์จะมีตลาดนัดซึ่งมีพ่อค้าแม่ค้านำสิ่งของอุปโภคบริโภคต่าง ๆ
จากในตัวอำเภอเมืองมาตั้งขายที่บริเวณสนามของโรงเรียนเมเฮ้า

ในเรื่องศาสนาและความเชื่อนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดเป็น
ศูนย์กลาง ในหมู่บ้านจอละนะนี้ มีวัด 2 แห่ง วัดแห่งแรกอยู่ติดกับโรงเรียนเมเฮ้า ส่วนวัดแห่งที่
สองนั้นอยู่ติดกับโรงเรียนสะมีซอมมีพระภิกษุ 2 รูป (พระภิกษุเป็นชาวเผ่ากะเหรี่ยงพูดภาษาไทยได้)
มีแม่ชี 3 รูป (แม่ชีเป็นชาวพม่าพูดภาษาไทยไม่ได้เลย)

การนับถือศาสนาพุทธของชาวบ้านนี้ได้มีความเชื่อว่า การทำบุญตักบาตรนั้นเป็น
การสะสมเสบียงอาหารไว้ เมื่อตายไปจะได้มีอาหารกิน และการปฏิบัติตนด้วยการบูชาสวดมนต์
ไหว้พระทุกวันจะทำให้ชีวิตเป็นสุข ส่วนการนับถือผีนั้นชาวบ้านนับถือผีต่าง ๆ ดังนี้ ผีเจ้าที่และผีที่
สิงสถิตอยู่ตามป่า เขา ลำธาร ในไร่และในหมู่บ้าน ฯลฯ ผีที่ถือกันว่าเป็นผีร้ายนั้นถือกันว่าเป็นผีที่
ประสพแต่ความชากล่าบาก จึงมีการเอาอกเอาใจด้วยการสังเวยด้วยอาหารต่าง ๆ เช่น หมู ไก่
 ฯลฯ ปัจจุบันชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้มีการสมาคมติดต่อกับคนไทย จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลง
องค์ประกอบของวัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การแต่งกาย พบว่า ในปัจจุบันชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง
ไม่นิยมสวมใส่ชุดประจำเผ่าของตน แต่จะใส่เสื้อผ้าเหมือนคนไทยทั่วไป

ในเรื่องของการใช้ภาษา ภาษาท้องถิ่นที่ใช้ในชุมชนมีลักษณะผสมกันหลายท้องถิ่น
เช่น ภาษากะเหรี่ยง ภาษาไทยภาคกลาง และภาษาไทยอีสาน ภาษาที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ใช้กันใน
ชีวิตประจำวัน คือ ภาษากะเหรี่ยง เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง
ส่วนภาษาไทยนั้นชาวบ้านไว้ใช้สำหรับติดต่อกับคนไทยที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้

ด้านค่านิยมทางการศึกษาชาวบ้านส่วนใหญ่เห็นความสำคัญทางการศึกษาพยายาม
ส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรหลานได้เรียนหนังสือ ถ้าบ้านใดบุตรหลานได้เรียนหนังสือ (มีการศึกษาสูง)
บ้านนั้นก็จะเป็นบ้านที่ได้รับการยอมรับจากชาวบ้านในชุมชนมาก แต่เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่มี
ฐานะพอเลี้ยงชีพได้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อบุตรหลานจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดของ
โรงเรียนนาที่ที่อยู่ในชุมชนแห่งนี้ จึงไม่ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียน
ในอำเภอเมือง

การปกครองในหมู่บ้าน หมู่บ้านนาจอเลาะเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตัวเอง (อพป.) ได้เคยมีการดำเนินการพัฒนาตามโครงการปรัณรงค์คุณภาพชีวิต โดยจัดแบ่งหมู่บ้านออกเป็น 10 ละแวก

2. สภาพทั่วไปของโรงเรียนเมเฝ้า

1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนเมเฝ้าตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 30 ไร่ 8 ตารางวา จากภาพแผนผังของโรงเรียนเมเฝ้า ทำให้เห็นลักษณะที่ตั้งของตึกอาคารต่าง ๆ ดังนี้ ตึกอาคารเรียนสองชั้น 1 อาคารเรียนมีตั้งแต่ห้องเด็กเล็กจนถึงห้องมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนี้ยังมีตึกอาคารชั้นเดียว ซึ่งอยู่ถัดจากตึกอาคารเรียนสองชั้นอยู่ทางขวาเป็นตึกที่มีห้องทั้งหมด 5 ห้อง ดังนี้คือ ห้องพยาบาล ห้องพัสดุ ห้องสหกรณ์ และห้องพัสดุใหญ่ถัดจากตึกชั้นเดียวที่กล่าวข้างต้น ทางด้านขวาเป็นตึกชั้นเดียวอีกตึกหนึ่ง ตึกนี้เป็นห้องสมุดถัดจากตึกที่เป็นห้องสมุดเป็นอาคารเรียนเก่าภายในตั้งโต๊ะปิงปอง ที่เก็บโต๊ะเก้าอี้ของครูและนักเรียนที่ชำรุด ถัดต่อมาเป็นบ้านพักนักเรียน สำหรับนักเรียนที่อยู่บ้านไกลไม่สามารถเดินทางไป และกลับระหว่างโรงเรียนกับบ้านได้สะดวก มีนักเรียนชาย หญิง อยู่ 20 คน โดยมีครู 1 คนคอยดูแลนักเรียนเหล่านี้ ถัดจากบ้านพักนักเรียนก็เป็นบ้านพักสำหรับครูผู้หญิงมี 2 หลัง ตั้งอยู่ใกล้กัน สำหรับบ้านพักครูผู้ชายมีเพียงหลังเดียวและตั้งอยู่ไกลจากบ้านพักครูผู้หญิงประมาณ 1 กิโลเมตรต่ออยู่ใกล้บ้านพักครูใหญ่ ซึ่งเป็นบ้านของครูใหญ่เอง ไม่ใช้บ้านที่ทางราชการจัดให้ ลักษณะของบ้านพักครูแต่ละหลังเป็นเรือนไม้เก่า ๆ 2 ชั้น ชั้นบนมีห้องนอน 2 ห้อง ชั้นล่างเป็นห้องน้ำ 1 ห้อง และห้องครัว 1 ห้อง มีน้ำใช้ คือ น้ำประปาภูเขา บางครั้งน้ำไม่ไหลครูต้องไปใช้น้ำที่วัดเมเฝ้าซึ่งอยู่ติดกับโรงเรียน

2) บุคลากรในโรงเรียนเมเฝ้า ในปีการศึกษา 2537 โรงเรียนแห่งนี้มีครูทั้งหมด 9 คน จากอัตราจริง 8 คน นักเรียนทั้งหมด 160 คน นักการภารโรง 1 คน มีชั้นเรียนดังนี้ คือ ชั้นเด็กเล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

แผนผังโรงเรียนเมเย้า

ที่ตั้งเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น

ม.3	ป.6	ป.5	ป.4	ป.3	ป.2	ชั้นบน
ม.2	ม.1	เด็กเล็ก	ป.1			ชั้นล่าง

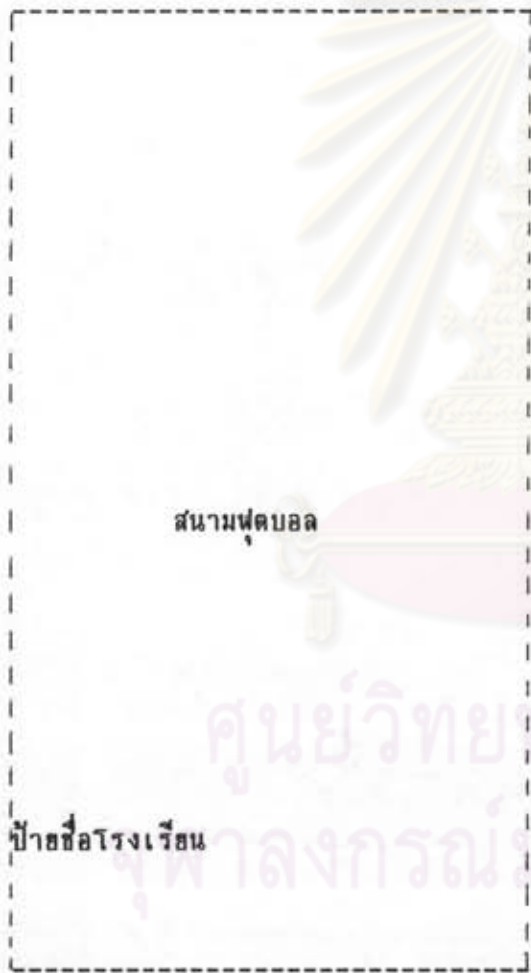
ห้องพยาบาล
ห้องลูกเสือ
ห้องพิสคู่
ห้องสหกรณ์
ห้องพักอาจารย์ใหญ่

ตึกอาคารเรียน 2 ชั้น (ปัจจุบัน)

ตึกชั้นเดียว

เสาธงใหม่

 ศาลาพระพุทธรูป

ห้อง
สมุด

ห้องน้ำ

อาคารเรียนเก่า
ไม้ชั้นเดียว

ถังป่นเก็บ
น้ำฝน

สนามตระกร้อ

1 2 3 4 5 (1, 2, 4, 5) ห้องเด็ก

บ้านพักเด็ก (3) ห้องครู

โรงครัวของโรงเรียน

บ้านพักเรือนไม้เก่า 2 ชั้น
สำหรับครูผู้ชาย

เรือนไม้ชั้นเดียว

บ้านพักอาจารย์ใหญ่

1 (1, 2) บ้านพักเรือนไม้เก่า

2 2 ชั้น สำหรับครูผู้หญิง

3) โรงเรียนเม็เต้ามีครูทั้งหมด 8 คน ซึ่งที่ลกลงครูทุกคนนั้นเป็นนามสมมุติที่ผู้วิจัยตั้งให้ทั้งสิ้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

ครูคนที่ 1 ครูใหญ่ ชื่อ พันก์

ครูใหญ่เป็นครูผู้ช่ำชองอายุประมาณ 50 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูกาญจนบุรี (ปัจจุบันคือสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี) เป็นครูใหญ่ที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นเวลาประมาณ 10 กว่าปี แต่เดิมเป็นคนอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ปัจจุบันตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อำเภอปะทะศด หมู่บ้านนาจลเฉาะ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนเม็เต้า ครูใหญ่มีบ้านของตนเองที่ลกลูก ๆ โรงเรียนเม็เต้า ครูใหญ่สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทย และภาษากะเหรี่ยง ครรลครวัลของครูใหญ่อยู่ที่นี้ ภรรยาเป็นคนกะเหรี่ยง ลานี่ที่ทำงานคือกับลานี่ราชการ คือ ลานี่ทำไร่ ทำสวน และรับที่ลลพไร่จากชาวบ้าน

ครูคนที่ 2 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชื่อ มั่น

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้ช่ำชองอายุประมาณ 47 ปี เป็นญาติกับภรรยาครูใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูกาญจนบุรี สอนอยู่ที่โรงเรียนเม็เต้าเป็นเวลา 8 ปี นอกจากจะทำหน้าที่สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ทั้งรับผลิตพลแสนนักเรีลนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นทางวิชาด้วศ เป็นคนกะเหรี่ยงตั้งเดิมอยู่ที่อำเภอปะทะศด หมู่บ้านนาจลเฉาะ สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง ครรลครวัลของที่นี่มีภรรยาเป็นคนกะเหรี่ยง ลานี่ทำไร่ และมีบ้านของตนเองซึ่งห่างจากโรงเรียนเม็เต้าประมาณ 2 กิโลเมตร

ครูคนที่ 3 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชื่อ วิภา

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้ช่ำชองอายุประมาณ 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สอนอยู่ที่โรงเรียนเม็เต้าเป็นปีที่ 3 นอกจากจะทำหน้าที่สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว ทั้งตั้งรับผลิตพลแสนนักเรีลนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นทางวิชาด้วศ พันเพเป็นคนอำเภอวิกรม ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรีที่เจริญ การคมนาคมสะดวกสบาย เป็นครูที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ และมีครรลครวั คือ สามีและลูกอยู่ที่อำเภอวิกรม ปัจจุบันครูผู้สอนนี้พักอยู่ที่บ้านพักนักเรียนของโรงเรียนเม็เต้าเพราะมีหน้าที่ดูแลนักเรียนที่บ้านลลูกัดลมาพักที่บ้านพักนักเรียน

ครูคนที่ 4 ครูผู้สอนนักเรีลนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชื่อ นางค์

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้ช่ำชองอายุประมาณ 32 ปี มาช่วศรชการที่โรงเรียนเม็เต้าปีพ.ศ. 2537 เป็นปีแรก จบการศึกษาระดับปริญญาตรี พันเพเดิมเป็นคนจังหวัดลล เป็นครูที่กำลังจะย้ายไปสอนที่โรงเรียนลล

ครูคนที่ 5 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชื่อ ทนง

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้ชายอายุประมาณ 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัย พ้นเพเป็นคนจังหวัดอื่น สถานภาพเป็นโสด พ่อแม่ญาติพี่น้องอยู่ที่จังหวัดบ้านเกิด สอนอยู่ที่โรงเรียนเมเฝ้า ปีพ.ศ. 2537 นี้เป็นปีที่ 3 ซึ่งนอกจากสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วยังสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นบางวิชาด้วย เป็นครูที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันพักอาศัยอยู่บ้านพักครูผู้ชาย ที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้

ครูคนที่ 6 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชื่อ อูรา

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูหญิงอายุประมาณ 25 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัย พ้นเพเป็นคนจังหวัดอื่น สอนอยู่ที่โรงเรียนเมเฝ้าปี 2537 นี้เป็นปีที่ 2 นอกจากสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วยังรับผิดชอบสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บางวิชา เป็นครูที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ และมีครอบครัวแล้ว ครอบครัวอยู่ที่จังหวัดบ้านเกิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักครูหญิงที่ทางโรงเรียนจัดให้

ครูคนที่ 7 เป็นครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชื่อ นุติ

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูหญิงอายุประมาณ 23 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยจังหวัดอื่น พ้นเพเดิมอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี สถานภาพโสด พ่อแม่ญาติพี่น้องอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูที่โรงเรียนเมเฝ้าเป็นแห่งแรก เริ่มสอนที่โรงเรียนเมเฝ้าในช่วงต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 นอกจากจะทำหน้าที่สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แล้ว ยังสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 เป็นบางวิชาด้วย เป็นครูที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักครูที่ทางโรงเรียนจัดให้

ครูคนที่ 8 ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชื่อ มีนา

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูหญิงอายุประมาณ 23 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูจังหวัดอื่น พ้นเพเดิมเป็นคนจังหวัดอื่น สถานภาพโสด พ่อแม่ญาติพี่น้องอยู่ที่จังหวัดบ้านเกิดได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูที่โรงเรียนเมเฝ้าเป็นแห่งแรกเริ่มสอนต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 นอกจากสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ยังสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 เป็นบางวิชา เป็นครูที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันพักอยู่ที่บ้านพักครูที่ทางโรงเรียนจัดให้

ครูคนที่ 9 ครูผู้สอนประจำชั้นเด็กเล็ก ชื่อ อร

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้หญิงอายุประมาณ 23 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยครูจังหวัดอื่น พื้นเพเดิมอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดอื่น สถานภาพโสด พ่อแม่ญาติพี่น้อง อยู่ที่จังหวัดบ้านเกิด ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูที่โรงเรียนเมเข้าเป็นแห่งแรก เริ่มสอนที่ โรงเรียนเมเข้าในช่วงต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 นอกจากสอนประจำชั้นเด็กเล็กแล้วยังทำหน้าที่สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 เป็นบางวิชา เป็นครูที่พูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักครูที่ทางโรงเรียนจัดให้

ครูทั้งหมดในโรงเรียนแห่งนี้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน และส่วนใหญ่เป็นครูมาจากถิ่นอื่นไม่ใช่คนในท้องถิ่น ดังนั้นครูส่วนใหญ่จึงสอนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนแห่งนี้ได้นานประมาณ 2 - 4 ปี ก็ย้ายไปสอนที่โรงเรียนแห่งอื่น อัตราการโยกย้ายของครูในโรงเรียนนี้ค่อนข้างสูงเป็นประจำทุกปี

ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นเดือนแรกของการเปิดเรียนภาคแรก ของโรงเรียนแห่งนี้ได้มีครูจำนวน 4 คน ย้ายไปสอนที่โรงเรียนอื่น ทำให้มีครูเหลือเพียง 4 คน รวมกับครูที่มาช่วยราชการที่โรงเรียนแห่งนี้อีก 1 คน รวมมีครูทั้งหมด 5 คน มีชั้นเรียนทั้งหมด 10 ชั้นเรียน ตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นครูใหญ่จึงจัดให้ครูผู้สอนทุกคนสอนประจำชั้นคนละ 2 ชั้นเรียนทำให้ครูผู้สอนต้องเดินไปมาระหว่างห้องเรียนทั้งสอง ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานไม่ได้สอนหนังสือ การทำงานของครูเป็นอยู่เช่นนี้จนกระทั่งต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 ได้มีครูมาบรรจุใหม่ 3 คน ครูใหญ่จึงจัดให้ครูผู้สอนทุกคนได้สอนประจำชั้นเด็กเล็กหรือประถมศึกษาคนละ 1 ชั้นเรียน แต่ครูผู้สอนทุกคนต้องสอนหนังสือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 คนละ 1 - 2 วิชา

นอกเหนือจากหน้าที่สอนหนังสือแล้ว ครูทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย เช่น โครงการสหกรณ์ โครงการอาหารกลางวัน โครงการประชาธิปไตย งานพัสดุ งานห้องสมุด เหล่านี้เป็นต้น การจะดำเนินการในโครงการต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับครูผู้รับผิดชอบโครงการนั้น ๆ โดยตรง การดำเนินการหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับสภาวะต่าง ๆ เช่น ในกรณีที่ครูต้องรับภาระหนักในการสอนหนังสือหลายชั้น เนื่องจากครูไม่เพียงพอ หรือในกรณีที่ครูป่วย ไม่สามารถทำงานได้ หรือในกรณีที่เกิดการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในโครงการนั้น ๆ ก็จำเป็นต้องหยุดการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ นั้นชั่วคราว ครูส่วนใหญ่จะเน้นหน้าที่

สรุปตารางข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครุในโรงเรียนเม็เข้า หมบ้านนาจอเลาะ อำเภอละปะทะฮอ จังหวัคกาญจนบุรี

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	เพศ/อายุ(ปี)	จบการศึกษา	ภูมิลำเนา	ระยะเวลาในการ ทำงานที่โรงเรียน เม็เข้า (ปี)	ที่พัก	หน้าที่รับผิดชอบ		ความสามารถ ในการใช้ภาษา
								สอน	โครงการ	
1	พันธ์	ครูใหญ่	ชาย/50 ปี	ปริญญาตรี	อ.ปะทะฮอ	10 ปี	บ้านพักของ ตนเอง	บริหารงานโรงเรียน		ภาษาไทยและ ภาษากะเหรี่ยง
2	มัน	ครูผู้สอน	ชาย/47 ปี	ปริญญาตรี	อ.ปะทะฮอ	8 ปี	บ้านพักของ ตนเอง	ป.6, ม.3 (บางวิชา)	เจ้าหน้าที่ พัสดุ	ภาษาไทยและ ภาษากะเหรี่ยง
3	วิภา	ครูผู้สอน	หญิง/35 ปี	ปริญญาตรี	อ.วิกรม	3 ปี	บ้านพักครู	ป.1, ม.3 (บางวิชา) เคสสอนชั้น เล็กเล็ก	โครงการ อาหาร กลางวัน และดูแล นักเรียน ที่ ทานพัก นักเรียน	ภาษาไทย
4	นงค	ครูผู้สอน หัวหน้าราชการ	หญิง/32 ปี	ปริญญาตรี	อ.อื่น	2 เดือน	บ้านพักญาติ	ม.2, ม.3 (บางวิชา)	-	ภาษาไทยและ ภาษากะเหรี่ยง
5	ทนง	ครูผู้สอน	ชาย/30 ปี	ปริญญาตรี	จ.อื่น	3 ปี	บ้านพักครู	ป.4, ม.2	ประจำอำนวยการ	ภาษาไทย
6	อรุรา	ครูผู้สอน	หญิง/25 ปี	ปริญญาตรี	จ.อื่น	2 ปี	บ้านพักครู	ป.5, ม.1 ม.2(บาง วิชา)	เจ้าหน้าที่ พัสดุ	ภาษาไทย
7	นุค	ครูผู้สอน	หญิง/25 ปี	ปริญญาตรี	อ.เมือง	3 เดือน	บ้านพักครู	ป.2, ม.1 ม.2(บาง วิชา)	สหกรณ์	ภาษาไทย
8	มัทนา	ครูผู้สอน	หญิง/23 ปี	ปริญญาตรี	จ.อื่น	3 เดือน	บ้านพักครู	ป.3, ม.1, ม.2	จริยธรรม	ภาษาไทย
9	อร	ครูผู้สอน	หญิง/23 ปี	ปริญญาตรี	จ.อื่น	3 เดือน	บ้านพักครู	เล็กเล็ก ม.1, ม.2 (บางวิชา)	หลังสุมค	ภาษาไทย

ในการสอนหนังสือเป็นหลัก ส่วนโครงการต่าง ๆ เป็นงานรอง ซึ่งจะดำเนินงานหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับสภาวะต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

สภาพความเป็นอยู่ของครูในโรงเรียน เนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูมาจากถิ่นอื่น ดังนั้นจึงต้องลาศึกษาต่อที่บ้านพักครูซึ่งทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้ บ้านพักครูในโรงเรียนมีทั้งหมด 3 หลัง เป็นบ้านพักครูสำหรับครูผู้หญิง 2 หลัง และบ้านพักครูสำหรับครูผู้ชาย 1 หลัง ในบ้านพักครูแต่ละหลังจะมีครูพักอาศัยอยู่ 2 คน สกเว้นบ้านพักครูผู้ชายซึ่งมีครูผู้ชายอาศัยอยู่ตามลำพังเพียงคนเดียว เนื่องจากโรงเรียนแห่งนี้มีครูผู้ชายเพียง 1 คนที่มาจากถิ่นอื่น ครูแต่ละคนจะทำอาหารรับประทานเอง โดยที่อาหารสดจากรถกักที่มาจากตัวอำเภอปะทะหรือที่อาหารจากร้านค้าที่คลุกใกล้บริเวณโรงเรียน ครูส่วนใหญ่จะเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมเดือนละ 1 ครั้ง เนื่องจากกรมคมนาคมไม่สะดวก ถนนหนทางลำบากและให้เวลานานในการเดินทาง

สภาพสังคมของครูในโรงเรียนมีความขัดแย้ง มีลักษณะต่างคนต่างอยู่เนื่องจากมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ในระดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะความกดดันจากภาระหน้าที่ที่ครูแต่ละคนมีมากกว่าปกติเพราะต้องรับผิดชอบสอนคนละ 2 ชั้นเรียน รวมทั้งโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย ตลอดจนความเครียดจากการต้องจากรถไปอยู่ในภูมิลำเนาที่ไม่คุ้นเคย การเดินทางและสภาพความเป็นอยู่คนต่างต่างลำบาก สำหรับผู้มีภูมิลำเนาจากเมืองที่สะดวกสบาย มีความเจริญแล้ว ความขัดแย้งเหล่านี้ส่งผลกระทบท่ลชวญ และกำลังใจในการจัดการเรียนการสอนเป็นล่ำงมาก

4) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน

นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนมีจำนวน 160 คน istributed ดังนี้

ชั้นเด็กเล็ก	23	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	18	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	25	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	19	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	14	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	10	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	11	คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	19	คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	13	คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	8	คน

นักเรียนในแต่ละห้อง มีนักเรียนสาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง และนักเรียนไทยคลุ่ร่วมห้อง เด็ดตัวกัน นักเรียนสาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงส่วนใหญ่ใช้ภาษากะเหรี่ยงในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ในทำนองเดียวกันนักเรียนไทยส่วนใหญ่ก็ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เมื่อนักเรียนสาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงกับนักเรียนไทย ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนที่มึครูคลุ่ตัวว นักเรียนสาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจะใช้ภาษาไทยเท่านั้น พ่อแม่ของนักเรียนส่วนใหญ่พูดได้ทั้งภาษาไทย และภาษากะเหรี่ยง ถ้าพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งหรือทั้งคู่ เป็นสาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ภาษาที่ใช้คลุ่ที่บ้านมักเป็นภาษากะเหรี่ยง

พ่อแม่ของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำมาหากินผลผลิตส่งปากเลี้ยงคลุ่พ่อแม่ของนักเรียนบางคนทำพนมให้นักเรียนนำมาขายที่โรงเรียนด้วย พนมที่มักนำมาขายคือ กลั้วทลล

5) กิจวัตรประจำวันของครูและนักเรียนในโรงเรียนเมเเ้า

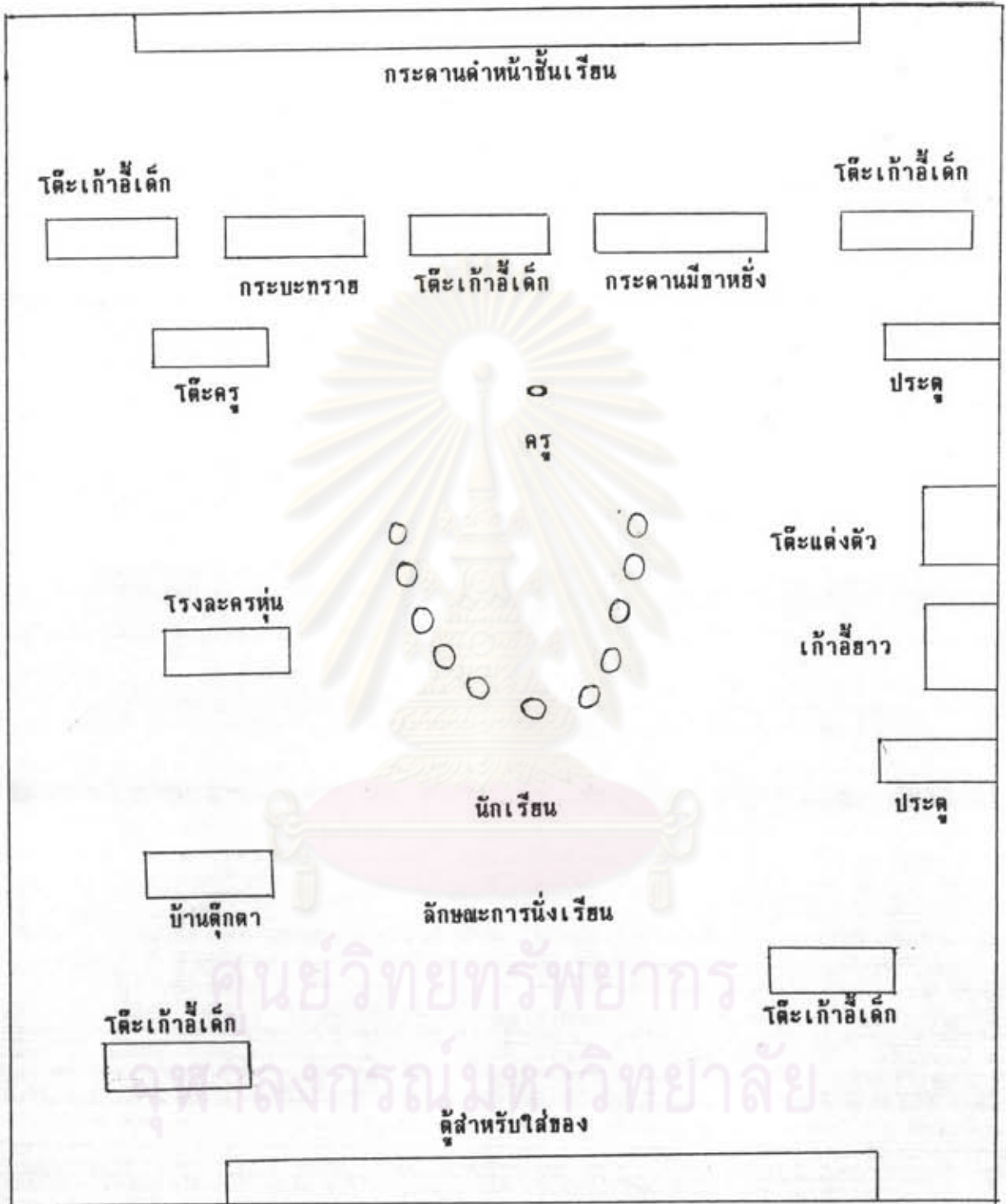
เวลา 8.30 น. เป็นเวลาที่โรงเรียนเมเเ้า ครูตีระฆังนักเรียนวิ่งทะคลุ่กัน มาเข้าแถว เวลา 9.00 น. ครูไล่คลุ่นักเรียนเข้าห้องเรียน ซึ่งในทางวันครูเข้าห้องช้ากว่าปกติ เนื่องจากครูผู้สอนทุกคนรับหน้าที่สอนประจำชั้น คนละ 1 ชั้นเรียน และต้องสอนนักเรียนชั้นมัธยม เป็นรายวิชา เป็นคาบคาบละประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง ในแต่ละวันสลับกันไป เวลา 12.00 น. ครูตีระฆังไล่คลุ่นักเรียนรับประทานอาหาร เวลา 12.30 น. โรงเรียนเข้าเรียนจนกระทั่ง เวลา 15.30 น. ครูไล่คลุ่นักเรียนกลับบ้าน

3. สภาพทั่วไปของชั้นเด็กเล็กโรงเรียนเมเเ้า

1) สภาพห้องเรียนชั้นเด็กเล็ก

ห้องเรียนชั้นเด็กเล็กเป็นห้องขนาดใหญ่ พื้นห้องปูด้วยเสื่อน้ำมัน ภาวในห้องมีสี่คลุ่ปรณั้ มากมาคลุ่ฉนี้ บริเวณหน้าห้องมีกระดานดำติดผนังที่มีตัวหนังสือและภาพต่าง ๆ ติดคลุ่ด้านหน้าของกระดานดำ มีโต๊ะไว้สำหรับจัดมุมประสาการให้นักเรียน นอกจากนั้นยังมีกระเบทรายขนาดเล็กที่บรรจุตัวตุ๊กตาบางเป็นสัตว์ต่าง ๆ และมีกระดานขาตั้งที่ติดสัญลักษณ์เลข 1 - 10 และติดรูปผลไม้ด้วแม่เหล็กตามจำนวนตัวเลข สำหรับบริเวณด้านประตูเข้า-คลุ่ มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับจัดเป็นมุมแต่งตัว มุมนี้มีกระจกและแปรงหวีผม ถัดจากมุมแต่งตัวเป็นเก้าอี้ขาวไว้สำหรับให้นักเรียนวางกระเป่าหนังสือกับใ้ถอดข้าว ที่กระจกหน้าด้วของห้องเรียนมีภาพกระดาหส์ด้วลวดลายต่าง ๆ และมีโรงละครหุ่น ใ้่านตุ๊กตาซึ่งใ้่านตุ๊กตามีตุ๊กตามากมาคลุ่ นักเรียนสามารถเข้าไปเล่นใ้่านตุ๊กตาได้ประมาณ 6 - 7 คน และตามฝาผนังห้องมีรูปการ์ตูนที่ท่าจากกระดาหส์คลุ่มาคลุ่มาคลุ่

แผนผังห้องเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนเมธี

2) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครูผู้สอนประจำชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนเมเฮ้า

ครูผู้สอนประจำชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนแห่งนี้เป็นครูมาจากถิ่นอื่นทั้ง 2 คน สาเหตุที่มีครู 2 คน เนื่องจากในช่วงเปิดเทอมคือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2537 ได้มีครูย้ายไปสอนที่โรงเรียนอื่นทำให้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีห้องเรียนอยู่ติดกับห้องเรียนของชั้นเด็กเล็กไม่มีครูสอน ดังนั้นครูใหญ่จึงมอบหมายให้ครูที่รับผิดชอบสอนประจำชั้นเด็กเล็ก คือ ครูวิภา (นามสมมติที่ผู้วิจัยตั้งให้) รับผิดชอบสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควบคู่ไปกับการสอนชั้นเด็กเล็กด้วย

ตารางในการแสดงระยะเวลาในการสอนชั้นเด็กเล็กของครูทั้ง 2 คน

วัน เดือน ปี	ครูผู้สอน
ตั้งแต่ 16 พฤษภาคม 2537 จนถึง 31 พฤษภาคม 2537	ครูวิภา รับผิดชอบสอนประจำชั้นเด็กเล็กกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควบคู่กัน
ตั้งแต่ 6 มิถุนายน 2537 เป็นต้นไป	ครูอร รับผิดชอบสอนประจำชั้นเด็กเล็กและสอนเป็นรายวิชาในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ควบคู่กันไป

ครูคนที่ 1

ครูวิภาเป็นครูผู้หญิงอายุประมาณ 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูกาญจนบุรี (ปัจจุบัน สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี) ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่อำเภอวิกรม ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดกาญจนบุรี ครูวิภาเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กระดับอนุบาล เนื่องจากเคยสอนในโรงเรียนอนุบาลเป็นเวลา 11 ปี ปัจจุบันครูวิภาสอนอยู่ที่โรงเรียนเมเฮ้า ปีการศึกษา 2537 นี้เป็นปีที่ 3 และสอนชั้นเด็กเล็กตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนกระทั่งถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2537 ในช่วงระยะเวลาที่สอนอยู่ชั้นเด็กเล็กเคยได้รับรางวัลชมเชยในฐานะครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี

ครูวิภาเป็นคนที่มีความคล่องแคล่วว่องไว เป็นคนที่พูดเสียงดัง ชัดเจน อารมณ์ดี เป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี ร้องเพลงเก่ง และที่สำคัญเป็นครูที่มีเทคนิคการสอนมากมาย เช่น ใช้เสียงเพลงออกคำสั่งแทนการพูด และสามารถเล่านิทานได้อย่างสนุกสนานโดยการทำเสียงต่าง ๆ ตามตัวละครในนิทาน นอกจากนี้ยังเป็นคนมีระบบระเบียบในการทำงาน สิ่งที่ได้จากการที่มีสมุดบันทึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน ตัวอย่างเช่น สมุดบันทึกการสอนรายสัปดาห์ สมุดบันทึกพฤติกรรมย่อย สมุดซ่อมเสริม สมุดเขียนชั้นเด็กเล็ก ซึ่งมี 2 เล่ม เล่มหนึ่งสำหรับบุคคลที่เป็นข้าราชการมาเยี่ยมเขียนห้องเด็กเล็กได้เขียนแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูกับนักเรียน ส่วนอีกเล่มหนึ่งไว้สำหรับให้ผู้ปกครอง นักเรียนที่มาเยี่ยมนักเรียนได้เขียนแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียนการสอนของ ครู หรือพฤติกรรมของนักเรียน การทำสมุดเล่มนี้นับว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพ ที่ดีระหว่างครูกับผู้ปกครอง

นอกจากครูวิภาจะทำหน้าที่สอน 2 ชั้นควบคู่กัน ยังมีหน้าที่ดูแลนักเรียนที่อยู่บ้านพัก นักเรียนซึ่งอยู่ในบริเวณโรงเรียน บ้านพักนักเรียน มีไว้สำหรับให้นักเรียน ที่บ้านอยู่ไกลมากไม่ สามารถเดินทางไปกลับโรงเรียนได้สะดวกมาพักอาศัยอยู่ที่ ครูวิภาอนอยู่ที่บ้านพักนักเรียนด้วย โดยมีห้องพักสำหรับครู 1 ห้อง หน้าที่ของครูวิภาในการดูแลนักเรียนที่บ้านพักนักเรียนมีดังนี้ ตอน เข้าดูแลให้นักเรียนทำอาหารรับประทานเตรียมตัวไปโรงเรียน ตอนเย็นดูแลให้นักเรียนทำอาหาร รับประทาน ทำความสะอาดบ้านพัก อบรมนักเรียนให้มีระเบียบวินัย รู้หน้าที่ของตนเอง และเรื่อง อื่น ๆ อีกมากมาย สำหรับโครงการอาหารกลางวันครูวิภาต้องรับผิดชอบนั้น เป็นโครงการที่มีจุด มุ่งหมายเน้นเรื่องการทำอาหารเสริมให้แก่เด็กนักเรียนทุกคนในโรงเรียน แต่เนื่องจากครูต้องสอน 2 ชั้นควบคู่กัน จึงทำให้ไม่มีเวลาจัดอาหารทำโครงการดังกล่าว ประกอบกับในระยะนี้ครูวิภาป่วยมี อาการของโรคไตโรคดีเป็นพิษกำเริบ จึงต้องลาไปหาหมอในเมืองบ่อส

ในต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 ได้มีครูมาบรรจุใหม่ที่โรงเรียนเมเข้า 3 คน ครูใหญ่ จึงมอบหมายให้ครูใหม่ 1 คน สอนประจำชั้นเด็กเล็ก โดยให้ครูวิภาที่สอนประจำชั้นเด็กเล็กกับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ไปสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อชดเชยชั้นนี้ชั้นเดียวเท่านั้น ครูใหม่ที่มารับ หน้าที่สอนประจำชั้นเด็กเล็กคือ ครูอร (นามสมมติที่ผู้วิจัยตั้งให้)

ครูคนที่ 2

ครูอรเป็นครูหญิงอายุประมาณ 23 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษา- ประถมวิธ จากวิทยาลัยครูจังหวัดอื่น พื้นเพเดิมเป็นคนที่จังหวัดอื่น ประสบการณ์ในการทำงาน คือ เคยฝึกสอนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนแห่งหนึ่งที่จังหวัดอื่น เมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสอบบรรจุ ได้มาสอนที่โรงเรียนเมเข้าเป็นแห่งแรก นอกจากครูอรจะได้รับมอบหมายจากครูใหญ่ให้สอนประจำ ชั้นเด็กเล็กแล้ว ยังรับหน้าที่สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ในรายวิชาต่อไปนี้ คือ วิชา สังคมศึกษา วันจันทร์ เวลา 10.20 น.-12.00 น. วิชางานบ้าน วันพฤหัสบดี เวลา 8.30 น.-10.00 น. และวิชาสุขศึกษา วันศุกร์ เวลา 13.00 น.-13.50 น.

ครูอรเป็นคนคล่องแคล่วว่องไวร้องเพลงเก่ง มีเทคนิคในการสอน เช่น การเล่านิทาน ได้อย่างสนุกสนาน เป็นคนตั้งใจทำงาน พยายามเรียนรู้งานการสอนชั้นเด็กเล็ก โดยการถาม รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็ก จากครูวิชาซึ่งเป็นครูเก่า ที่เคยสอน ประจำชั้นเด็กเล็ก

3) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนเมธธา

นักเรียนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนแห่งนี้มีทั้งหมด 23 คน เป็นผู้ชาย 12 คน เป็นผู้หญิง 11 คน นักเรียนชายส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อชาติไทยแทบทั้งสิ้น โดยเป็นนักเรียนเก่า 5 คน นักเรียนใหม่ 7 คน นักเรียนหญิงส่วนใหญ่เป็นคนไทย เชื้อชาติกะเหรี่ยงแทบทั้งสิ้น เป็นนักเรียนเก่า 4 คน นักเรียนใหม่ 7 คน นักเรียนทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่ มีอายุ 5 - 6 ขวบ

สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน นักเรียนในชั้นเด็กเล็กมีทั้งนักเรียนที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็ก เมื่อปีที่แล้ว และนักเรียนที่เข้ามาเรียนชั้นเด็กเล็กเป็นครั้งแรก นักเรียนเมื่ออยู่ในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนนักเรียนจะแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้คือ กลุ่มนักเรียนหญิงและกลุ่มนักเรียนชาย ภาวในกลุ่มนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ใช้ภาษากะเหรี่ยงในการพูดคุยกัน ส่วนกลุ่มนักเรียนชายมักใช้ภาษาไทยเป็นหลักพูดคุยกันภายในกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่เป็นญาติกันอยู่ในห้องเดียวกัน และคอยช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันเป็นพิเศษ นักเรียนส่วนใหญ่นำกล่องข้าวหรือปิ่นโตข้าวจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียนตอนกลางวัน แต่มีบางคนที่ไม่ได้นำกล่องข้าวมาโรงเรียน นักเรียนเหล่านี้ซื้อถ้วยเคียวรับประทานที่ร้านค้า ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียน แม้ค้าเจ้าของร้านเป็นคนไทยเชื้อชาติกะเหรี่ยง ที่สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง

พื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียน ครอบครัวของนักเรียนทุกครอบครัวมีอาชีพทำไร่และฐานะอยู่ในระดับปานกลางหรือค่อนข้างยากจน จากประวัติของนักเรียนชั้นเด็กเล็กพบว่า นักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีพ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่เป็นคนไทยเชื้อชาติกะเหรี่ยง ภาษาที่ใช้ในครอบครัวคือ ภาษากะเหรี่ยง ขณะที่นักเรียนชายส่วนใหญ่มีพ่อหรือแม่ หรือทั้งพ่อและแม่เป็นคนไทย เชื้อชาติไทย และภาษาที่ใช้ในครอบครัวคือ ภาษาไทย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาประวัติของนักเรียนในชั้นระดับประถมศึกษาเป็นต้นไปพบว่า มีนักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่มีพ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เป็นคนไทยเชื้อชาติกะเหรี่ยง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันและเด็กหญิง และเด็กชายในชั้นประถมศึกษาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นจากการที่ชั้นเด็กเล็กปีนี้ (ปี พ.ศ. 2537) นักเรียนหญิงเจ็บบและพูดภาษาไทยได้น้อยกว่าเด็กชาย จึงน่าจะ เป็นเพราะมีพ่อหรือแม่หรือทั้งพ่อและแม่เป็นคนไทยเชื้อชาติกะเหรี่ยงมากกว่าความแตกต่างทางเพศ

4) กิจกรรมประจำวันในชั้นเด็กเล็ก

กิจกรรมประจำวันของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เวลา 8.30 น. เป็นเวลาที่โรงเรียนเข้า ครูที่เป็นครูเวรประจำวันตระวัง นักเรียนส่วนใหญ่วิ่งทะซอกกันมาเข้าแถวหน้าเสาธง มีนักเรียนบางคนซึ่งเป็นนักเรียนใหม่ยังคงเล่น อยู่ที่สนามเพื่อนจึงจุดไปเข้าแถวด้วยกัน ในขณะที่กำลังเคารพธงชาติ สวดมนต์ นักเรียนชั้นเด็กเล็ก ส่วนใหญ่ยืนตรงเคารพธงชาติ พนมมือสวดมนต์ พยายามพูดตามพี่ ๆ ชั้นประถมและมีชมมโดยการทำ ปากมูบมิมบส่งเสียงพึมพำ แต่มีนักเรียนบางส่วนซึ่งเป็นนักเรียนมาใหม่จะยืนเฉย ๆ มองดูนักเรียน คนอื่น ๆ จนกระทั่งเมื่อเคารพธงชาติและสวดมนต์เสร็จแล้ว ครูเวรประจำวันเริ่มพูดคุยกับนักเรียน ใช้เวลาประมาณ 10 - 20 นาที นักเรียนชั้นเด็กเล็กหลายคนเริ่มพูดคุยกันเอง เล่นกัน จนกระทั่ง เวลา 8.50 น. ครูเวรประจำวันให้นักเรียนแยกย้ายกันเข้าห้องเรียน

ในระหว่างการเก็บข้อมูล มีการเปลี่ยนครูชั้นเด็กเล็ก 1 ครั้ง ทำให้มีครูชั้นเด็กเล็กที่ ผู้วิจัยศึกษา 2 คน ดังต่อไปนี้ คือ ครูคนที่ 1 เป็นครูเก่าชื่อครูวิภา (นามสมมุติ) รับผิดชอบสอน ชั้นเด็กเล็กในช่วงเดือนพฤษภาคม 2537 ส่วนครูคนที่ 2 เป็นครูใหม่ชื่อครูอร (นามสมมุติ) เริ่ม สอนชั้นเด็กเล็กตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2537 เป็นต้นไป

ระยะที่ 1 กิจกรรมประจำวันระยะที่ครูวิภาเป็นครูประจำชั้น

ครูวิภานอกจากจะรับผิดชอบสอนชั้นเด็กเล็กแล้วยังต้องสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วย เนื่องจากมีครูย้ายไปสอนที่โรงเรียนแห่งอื่นทำให้ครูมีจำนวนไม่เพียงพอกับชั้นเรียน ดังนั้นในช่วง เดือนพฤษภาคม 2537 ครูวิภาจึงต้องจัดกิจกรรมชั้นเด็กเล็กควบคู่กับการสอนนักเรียนชั้นประถม- ศึกษาปีที่ 1 ไปด้วย สำหรับการจัดกิจกรรมชั้นเด็กเล็กของครูวิภา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เวลา 8.50 น. ครูและนักเรียนเดินเข้าห้องเรียน นักเรียนซึ่งมีจำนวนประมาณ 20 คน เดินมานั่งที่พื้นบริเวณหน้าห้องในลักษณะเป็นครึ่งวงกลม ในขณะที่ครูเดินเข้าห้องมาขึ้นข้างหน้า นักเรียน

นักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้อง เมื่อเห็นครูเดินมาขึ้นด้านหน้าที่นักเรียนนั่งอยู่ จะพูดว่า "นักเรียนทำความเคารพ" นักเรียนส่วนใหญ่ยกมือไหว้และกล่าวคำว่า "สวัสดีค่ะ" (นักเรียนหญิง) "สวัสดีครับ" (นักเรียนชาย) มีนักเรียนบางคนซึ่งเป็นนักเรียนที่เพิ่งเข้าใหม่จะมองดูเพื่อน และยกมือไหว้ทำความเคารพเพื่อนแต่ไม่ได้พูดอะไร เมื่อนักเรียนพูดสวัสดีครู ครูพูดตอบนักเรียนว่า "สวัสดีค่ะ" จากนั้นครูจึงเริ่มจัดกิจกรรมต่าง ๆ สลับกันไปในแต่ละวัน วันละ 1 หรือ 2 กิจกรรม เมื่อครูจัดกิจกรรมเสร็จแล้วครูจะปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นอิสระภายในห้องซึ่งทุกครั้งที่ครูจัดกิจกรรม นักเรียนจะนั่งกับพื้นลักษณะเป็นครึ่งวงกลมด้วยตนเองโดยครูไม่ได้บอก สำหรับกิจกรรมที่ครูจัดมีดังนี้ คือ

กิจกรรมเกม ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเล่น นักเรียนส่วนใหญ่สนุกสนานในการเล่นร่วมกับครูและเพื่อน แต่มีนักเรียนบางคนซึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ไม่เข้าใจภาษาไทยที่ครูพูด จึงมักนั่งนิ่งเฉย เพื่อนที่นั่งใกล้ต้องคอยช่วยแปลภาษาไทยที่ครูพูดเป็นภาษากะเหรี่ยงให้นักเรียนที่ไม่เข้าใจฟัง นักเรียนจึงสามารถเล่นร่วมกับเพื่อนได้ เมื่อจบเกมการเล่นครูจะร้องเพลงสั่งนักเรียนให้ที่นั่งที่เดิมให้เรีบร้อย โดยใช้เพลง "นั่งให้ดี" นักเรียนส่วนใหญ่ขยับตัวกลับไปนั่งบนพื้นห้องในลักษณะครึ่งวงกลมเหมือนเดิม แต่มีนักเรียนบางคนอื่นเฉย ครูจะส่งเสียงบอกให้นั่งลงหรือบางครั้งเพื่อนต้องอุ้มที่นั่งลง และในบางวันครูจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยครูเล่านิทานให้นักเรียนฟังเป็นภาษาไทย นักเรียนทุกคนนั่งฟังด้วยความสนใจจ้องมองหนังสือนิทานที่ครูเปิดที่ละหน้า ขณะเล่านิทานครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน โดยการถามรวม ๆ ทั้งชั้น นักเรียนชายส่วนใหญ่จะพูดโต้ตอบครูอยู่เสมอ ในขณะที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่จะนั่งฟังกันเงียบ ๆ เมื่อครูเล่านิทานจบ หรือจัดกิจกรรมเกมจบแล้ว ครูจะจัดของเล่นให้นักเรียนเล่น โดยจัดของเล่นออกเป็น 3 กอง แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม จากนั้นครูเรียกกลุ่มนักเรียนที่นั่งเงียบเรีบร้อยเข้าไปเล่นก่อนทีละกลุ่มจนครบ หรือในบางวันครูให้นักเรียนทุกคนเลือกของเล่นที่มีอยู่ในห้องได้ตามความต้องการของนักเรียนเอง ครูปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นของเล่นอยู่ภายในห้องเรียนตามลำพังตั้งแต่เวลา 9.50 น. ครูเดินออกจากห้องเด็กเล็กไปสอนหนังสือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อครูเดินออกจากห้องนักเรียนยังคงนั่งเล่นกันเงียบ ๆ สักพักใหญ่เด็กนักเรียนหลาย ๆ คนเริ่มกระจ่ายกันไปเล่นที่ต่าง ๆ เต็มห้อง เช่น นักเรียนบางส่วนแยกออกจากกลุ่มมาเล่นกันเพียงสองคน โดยนักเรียนที่พูดได้ทั้งภาษาไทย และภาษากะเหรี่ยง จูงมือเพื่อนที่พูดได้แต่ภาษากะเหรี่ยง และไม่ยอมเข้าใจภาษาไทย เดินมาที่กระดานชาฮั้ง จากนั้นนักเรียนที่พูดได้ 2 ภาษาก็อ่านรูปภาพ และตัวเลขบนกระดานเป็นภาษาไทย แล้วให้เพื่อนที่พูดภาษาไทยไม่ยอมได้อ่านตาม นักเรียนบางคนแยกตัวออกมานั่งเงียบ ๆ

ตามมุมห้องเฝ้ามองดูเพื่อน ๆ เล่นกัน ซึ่งเวลาผ่านไปนานครูยังไม่กลับเข้าห้อง นักเรียนส่วนใหญ่มีทั้งกลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนหญิงก็จะเริ่มวิ่งเล่นไล่จับกันส่งเสียงดัง โดยเฉพาะนักเรียนชายซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยจะพูดกันเสียงดังมาก ในขณะที่ตัวนักเรียนหญิงซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษากะเหรี่ยงพูดคุยระหว่างกันด้วยเสียงที่เบาว่านักเรียนชายมาก นักเรียนจะเล่นอิสระอยู่เช่นนี้จนกระทั่งเวลาประมาณ 11.30 น. ครูเดินเข้าห้องเด็กเล็กพร้อมกับร้องเพลง "เก็บของ" นักเรียนหลายคนหันหน้าหันตาช่วยกันเก็บของ แต่มีนักเรียนบางคนไม่เก็บของเล่น แต่วิ่งไปนั่งที่เดิมเหมือนตอนเช้า ครูบอกให้นักเรียนช่วยกันเก็บของเล่นจะได้ไปกินข้าวกลางวัน เมื่อนักเรียนเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อย และมานั่งประจำที่แล้ว ครูจึงบอกให้นักเรียนลุกไปหยิบกล่องข้าวแล้วกลับมาที่นั่งที่เดิม นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามคำสั่งด้วยดี แต่มีนักเรียนบางคนนั่งเฉย เพื่อนต้องคอยจูงมือ หรือพูดภาษากะเหรี่ยงบอกนักเรียน เมื่อนักเรียนทุกคนที่นั่งที่เรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนร้องเพลง "มากินข้าวสิ" 1 ครั้ง นักเรียนเก่าที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กมาก่อนจะร้องเพลงและทำท่าประกอบเพลงได้ ในขณะที่นักเรียนใหม่ส่วนใหญ่จะทำปากขมขมมีบิดตามเพื่อนและคอยมองท่าทางเพื่อนแล้วทำตาม นักเรียนบางคนก็นั่งเฉยมองดูเพื่อนทำ แต่ไม่ทำ เมื่อนักเรียนร้องเพลงจบครูจึงปล่อยให้นักเรียนออกจากห้องโดยให้นักเรียนเดินไปเป็นแถว

เวลา 13.00 น. ครูและนักเรียนเข้าห้องเรียน นักเรียนเดินไปหยิบหมอนที่ชั้น แล้วนำมาวางบนพื้นห้อง ล้มตัวนอนเป็นแถวเรียงกัน นักเรียนชายแถวหนึ่ง นักเรียนหญิงแถวหนึ่ง โดยนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงนอนศีรษะชนกัน จากนั้นครูจึงออกจากห้องไปสอนหนังสือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปล่อยให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กนอนตามลำพัง เมื่อครูให้งานนักเรียนห้องประถมศึกษาปีที่ 1 ทำ ครูจะเดินมาดูนักเรียนชั้นเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ ดังนั้นในช่วงที่ครูไม่อยู่ นักเรียนส่วนใหญ่จึงมักลุกขึ้นมาเล่นกันคุยกัน แต่เมื่อครูเดินเข้ามาพร้อมกับทำเสียงดู นักเรียนหลายคนล้มตัวลงนอน นอนหนึ่ง ครูใช้เวลาอยู่ในห้องเด็กเล็กประมาณ 30 นาที นักเรียนบางคนก็เริ่มหลับ บางคนก็ไม่หลับแต่นอนนิ่ง เงียบไม่ส่งเสียงคุย จากนั้นครูจึงเดินออกจากห้องเด็กเล็กไปห้องประถมศึกษาปีที่ 1

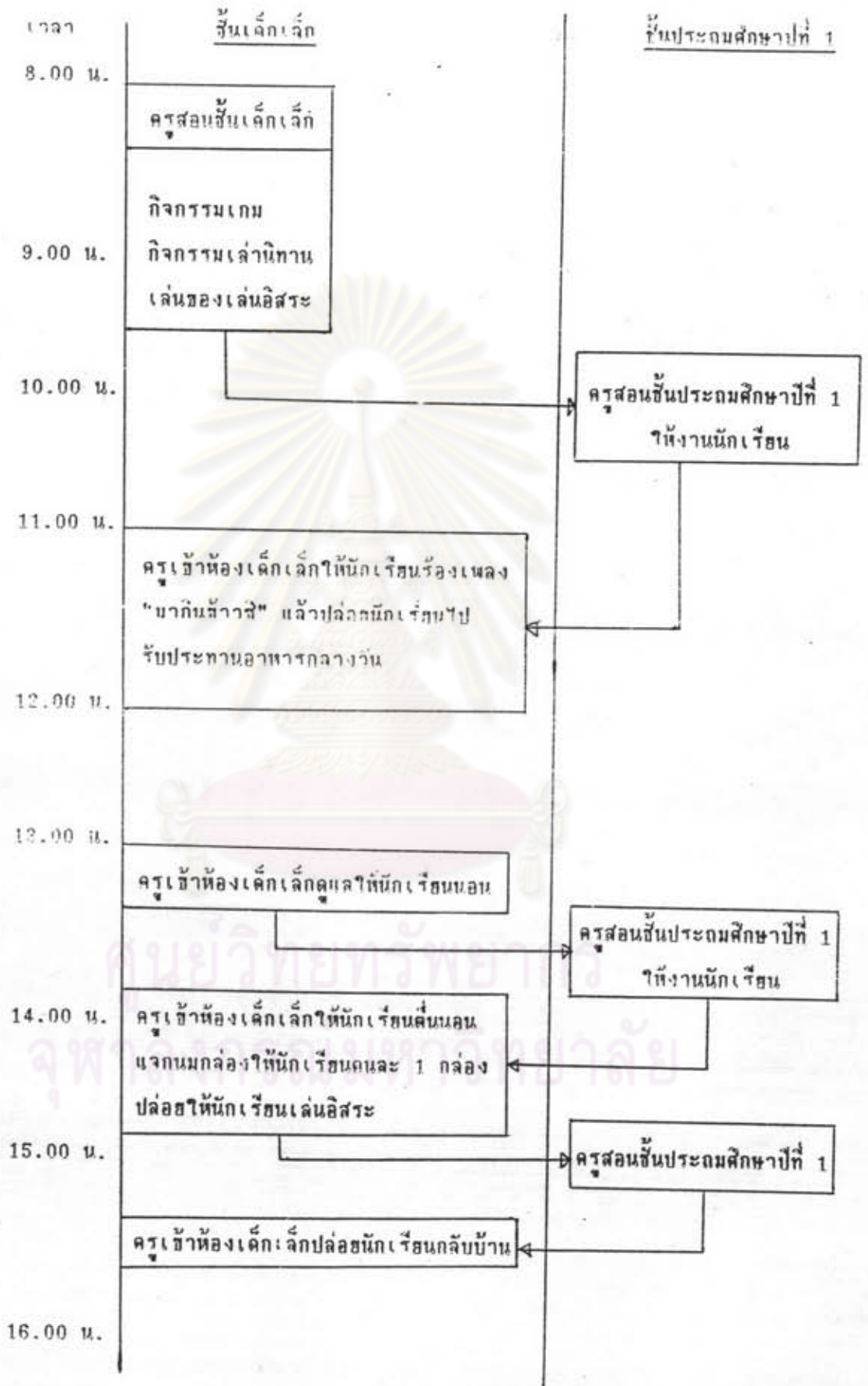
เวลา 14.00 น. ครูเดินเข้าห้องเด็กเล็ก นักเรียนหลายคนเริ่มตื่นนอน ครูจึงให้นักเรียนเก็บหมอนแล้วออกไปล้างหน้า ครูให้นักเรียนขึ้นเป็นแถวเข้ามารับนมกล่องคนละ 1 กล่อง นักเรียนรับนมกล่องแล้ว เดินกลับมาที่นั่งบนพื้นห้องในลักษณะครึ่งวงกลมเหมือนเดิม เมื่อนักเรียนดื่มนมเสร็จแล้ว ครูปล่อยให้นักเรียนเล่นของเล่นอะไรก็ได้ตามความสนใจของนักเรียน ให้เล่นอยู่

ภายในห้อง ส่วนครูเดินออกจากห้องเด็กเล็กไปห้องประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนแยกเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มน้อยเล่นกัน นักเรียนบางกลุ่มนั่งเล่นของเล่นอยู่กับที่ นักเรียนบางกลุ่มก็เล่นวิ่งไล่จับกันอย่าง สนุกสนาน หัวเราะ และพูดคุยกัน ส่งเสียงดังลั่นห้อง จนกระทั่งเวลา 15.20 น. ครูเวร ประจำวันตีระฆังเป็นสัญญาณบอกให้นักเรียนเตรียมตัวกลับบ้าน นักเรียนหลายคนวิ่งกันเก็บของเล่น ไม้ที่เดิม จากนั้นจึงวิ่งไปหยิบกระเป๋าและกล่องข้าว แล้วกลับมานั่งที่พื้นห้องเหมือนตอนเช้าเพื่อรอ ครู ครูเดินเข้าห้องเด็กเล็กแล้วยืนข้างหน้านักเรียน ครูให้นักเรียนคนหนึ่งซึ่งเป็นนักเรียนที่ครูมัก เรียกใช้บ่อย ๆ ให้เก็บของเล่นที่ยังหล่นหลงเหลืออยู่ในห้อง เมื่อของเล่นเก็บเข้าที่เดิมเรียบร้อย แล้ว ครูปล่อยนักเรียนให้ออกจากห้อง โดยพูดว่า "ไปได้แล้วค่ะ" หัวหน้าห้องซึ่งเป็นนักเรียนชาย จึงพูดว่า "นักเรียนทำความเคารพ" นักเรียนส่วนใหญ่จึงยกมือไหว้และพูดว่า "สวัสดิ์ค่ะคุณครู" (นักเรียนหญิง) "สวัสดิ์ครับคุณครู" (นักเรียนชาย) นักเรียนบางคนเฉยไม่ยกมือขึ้นหรือพูดใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อครูเดินออกจากห้อง นักเรียนก็วิ่งออกจากห้องทันที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนปฏิบัติงานทางานวัน 1 วัน สองคร่ำเช้าถึงแปดคร่ำประวาศันเล็กเล็กในช่วงเวลายุทธภาคคณ

ระยะที่ 2 กิจกรรมประจำวันระยะที่ครูเป็นครูประจำชั้น

ครูซึ่งเป็นครูประจำชั้นเด็กเล็กคนปัจจุบัน นอกจากจะสอนประจำชั้นเด็กเล็กแล้วยังสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ในบางวิชาของวันจันทร์ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ ซึ่งในแต่ละวันจะใช้เวลาสอนประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง ดังนั้นครูจึงต้องสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ควบคู่กันไปกับการสอนชั้นเด็กเล็ก สำหรับการจัดกิจกรรมการสอนชั้นเด็กเล็กของครูมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เวลา 8.50 น. ครูและนักเรียนเดินเข้าห้องเรียน นักเรียนเดินมานั่งที่พื้นห้องบริเวณหน้าห้องในลักษณะเป็นครึ่งวงกลม ส่วนครูเดินเข้าห้องมายืนข้างหน้านักเรียน

นักเรียนที่เป็นหัวหน้าห้อง เมื่อเห็นครูเดินมายืนด้านหน้าที่นักเรียนนั่งอยู่ จะพูดว่า "นักเรียนทำความเคารพ" นักเรียนส่วนใหญ่ยกมือไหว้และกล่าวคำ "สวัสดีค่ะ" (นักเรียนหญิง) "สวัสดีครับ" (นักเรียนชาย) จากนั้นครูเรียกชื่อเด็กทีละคนตามบัญชีเรียกชื่อ นักเรียนส่วนใหญ่ยกมือขึ้นและขานรับว่า "มาค่ะ" (นักเรียนหญิง) "มาครับ" (นักเรียนชาย) แต่มีนักเรียนบางคนยกมือขึ้นแต่ไม่พูดใด ๆ ทั้งสิ้น หลังจากทีครูเรียกชื่อนักเรียนครบทุกคนแล้ว ครูจึงเริ่มจัดกิจกรรมให้นักเรียน กิจกรรมที่ครูจัดมีดังนี้ คือ

กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมแรกที่ครูจัดให้นักเรียน โดยครูให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับจังหวะของเครื่องดนตรี (ลูกแซค) หรือทำตามคำสั่งของครู เช่น "วิ่งเร็ว ๆ" "วิ่งช้า ๆ" "กระโดด" ฯลฯ เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่ทำตามทีครูสั่งด้วยความสนุกสนานแต่มีนักเรียนบางคนซึ่งเป็นนักเรียนชายเขาเผ่ากะเหรี่ยงไม่เข้าใจภาษาไทยที่ครูพูด จะยืนนิ่งเฉย เพื่อนสนิทต้องช่วยแปลภาษาไทยของครูเป็นภาษากะเหรี่ยง นักเรียนบางคนดังกล่าวข้างต้นจึงสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ เมื่อจบกิจกรรม ครูสั่งให้นักเรียนนั่งที่ให้เรียบร้อย นักเรียนส่วนใหญ่วิ่งกลับไปนั่งที่พื้นห้องในลักษณะครึ่งวงกลมเหมือนเดิม แต่มีนักเรียนบางคนยืนเฉย ครูต้องเรียกชื่อนักเรียนคนนั้นพร้อมกับชี้มือไปที่พื้นห้องบอกว่า "นั่งลง" นักเรียนจึงนั่งลง เมื่อ นักเรียนทุกคนนั่งลงเรียบร้อยแล้ว ครูจึงจัด กิจกรรมวงกลม เป็นกิจกรรมต่อไป โดยครูจะสอนเนื้อหาตามหน่วยการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กเช่น เรื่องโรงเรียนของเรา, ผลไม้ของเรา ฯลฯ เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่สนใจฟังในช่วงแรก ๆ โดยนักเรียนชายจะพูดโต้ตอบครูอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่กลุ่มนักเรียนหญิงนั่งค่อนข้างเงียบฟังครูกับนักเรียนชายโต้ตอบกัน เมื่อครูพูดอธิบายเนื้อหา นานประมาณ 10 - 15 นาที นักเรียนหลายคนทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายเริ่มเล่นกัน คู่กัน

บ้างไม่สนใจฟังครู จนครูต้องคุบอช ๆ นักเรียนจึงเริ่มหยุดคุยกลับมาสนใจฟังครูเหมือนเดิม ในกิจกรรมวงกลมบางครั้ง ครูเล่านิทาน ให้นักเรียนฟังโดยใช้นิทานหรือเล่าปากเปล่า ถ้าครูเล่าปากเปล่า นักเรียนหลายคนไม่สนใจฟังครู แต่ถ้าครูใช้นิทานประกอบ นักเรียนส่วนใหญ่จะสนใจฟังและครูภาพประกอบโดยกลุ่มนักเรียนชายจะพูดโต้ตอบครู ในขณะที่กลุ่มนักเรียนหญิงมักจะนั่งนิ่งเงี่ยบฟังครูและเพื่อนนักเรียนชายพูดโต้ตอบกัน เมื่อจบกิจกรรมวงกลมครูมักจะจัด กิจกรรมศิลปะ ให้นักเรียน โดยครูอาจจะวาดรูปบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนวาดตาม พร้อมทั้งเพิ่มเติมรายละเอียดต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องการเพิ่มเติมด้วย ครูแจกสีไม้ให้นักเรียนจับคู่กันเองใช้สีด้วยกัน อาจจะเป็น 2 คนหรือ 3 คนต่อสีไม้ 1 กล่อง นักเรียนส่วนใหญ่จะวาดรูปตามครูโดยนอนคว่ำบ้างหรือนั่งบนพื้นห้องเพื่อวาดรูป แต่มีนักเรียนบางคนซึ่งเป็นนักเรียนใหม่หนึ่งเจสไม่ทำอะไรทั้งสิ้น ครูเดินเข้าไปจับมือให้ทำนักเรียนก็ทำ เมื่อครูปล่อยมือนักเรียนก็ไม่ทำครูจึงเดินจากไป ในบางวันครูอาจจะจัด กิจกรรมเกม ให้นักเรียน กิจกรรมเกมที่ครูจัดนักเรียนส่วนใหญ่จะสนุกสนานมากเช่น เกมโชนห่วงใส่หลัก ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย กับกลุ่มนักเรียนหญิง ครูให้ทั้งสองกลุ่มยืนเป็นแถว ผลัดกันโชนห่วงใส่หลักทีละคน นักเรียนส่วนใหญ่สนใจร่วมเล่นเกมนด้วยดี แต่มีนักเรียน 2-3 คน เป็นนักเรียนใหม่แยกตัวออกไปนั่งตามลำพังมองดูเพื่อน ๆ เล่นเกม

กิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนในช่วงเช้าดังกล่าวข้างต้น ในบางวันครูก็ไม่ได้จัดกิจกรรมเหล่านั้นเนื่องจากต้องไปสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในบางวิชาเป็นรายคาบ กิจกรรมที่ครูมักจะเตรียม ให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กคือ การให้เล่นของเล่นอยู่ในห้องเรียนหรือวาดภาพจนกระทั่งเวลาประมาณ 11.30 น. ครูจึงเข้าห้องเด็กเล็กเพื่อปล่อยเด็กไปรับประทานอาหารกลางวัน บอกให้นักเรียนไปหยิบกล่องข้าวแล้วกลับมาที่นั่งที่เดิม นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม มีนักเรียนชายบางคนหนึ่งเจส เพื่อนผู้ชายตะโกนบอกเป็นภาษาไทยช้าแทนครู ส่วนนักเรียนหญิงที่หนึ่งเจส เพื่อนจะแปลภาษาไทยของครูเป็นภาษากะเหรี่ยงให้นักเรียนที่หนึ่งเจสฟัง นักเรียนก็ปฏิบัติตามคำบอกของเพื่อน คือ ลุกไปหยิบกล่องข้าวแล้วกลับมาที่นั่งที่เดิม จากนั้นครูบอกว่า "ไปได้" นักเรียนส่วนใหญ่พูดคำว่า "ขอบคุณครับ" (นักเรียนชาย) "ขอบคุณค่ะ" (นักเรียนหญิง) พร้อมกับยกมือไหว้ แต่มีนักเรียนบางคนที่ยกมือไหว้ตามเพื่อน แต่ไม่พูดขอบคุณจากนั้นนักเรียนทุกคนจึงเดินทะยอยกันออกนอกห้อง เพื่อไปรับประทานอาหารกลางวัน

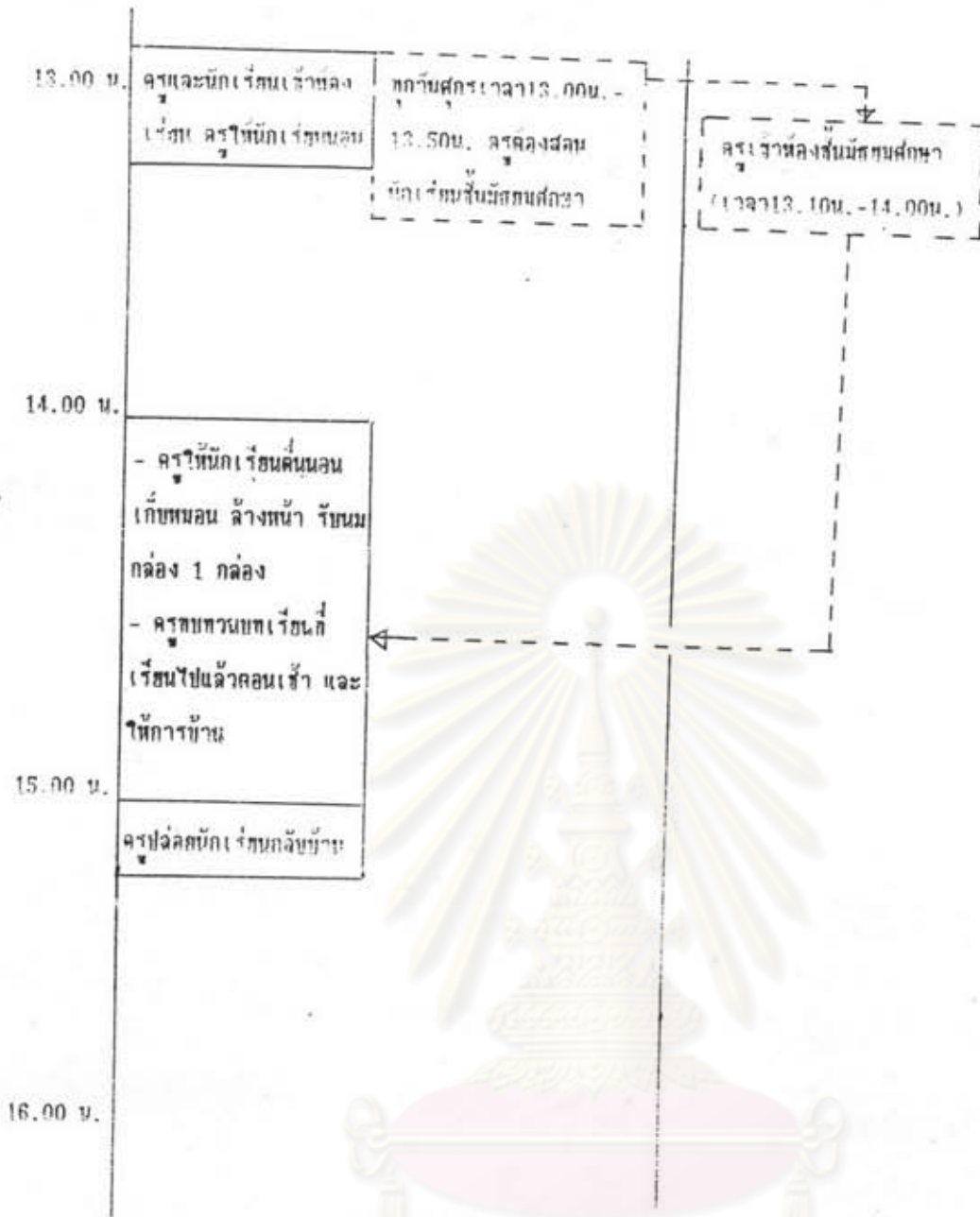
เวลา 13.00 น. ครูและนักเรียนเดินเข้าห้อง นักเรียนวิ่งไปหยิบหมอนแล้วล้มตัวลงนอน โดยนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงนอนศีรษะชนกันอยู่คนละฝั่ง ขณะที่นักเรียนนอนถ้าครูอยู่ในห้องครูจะนั่งทำงานที่โต๊ะครู นักเรียนส่วนใหญ่จะพยายามนอนหลับไม่พูดไม่คุยกัน แต่มีนักเรียนบางคนนอนคุยกัน นอนเล่นกัน ครูจะส่งเสียงคุเป็นระยะ ๆ นักเรียนจึงหยุดคุย หยุดเล่น และเริ่มนอนหลับกัน แต่ในบางวันครูต้องไปสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจึงต้องปล่อยให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กนอนกันตามลำพัง นักเรียนจะลุกขึ้นมา นั่งเล่นกันบ้าง คุยกันบ้าง เสียงเริ่มดังขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งเวลา 14.00 น. ครูเดินกลับเข้าห้องเด็กเล็ก หรือถ้าครูอยู่ในห้อง ครูจะบอกให้นักเรียนทุกคนลุกขึ้นเอาหมอนไปเก็บแล้วออกไปข้างนอก เพื่อไปล้างหน้า เมื่อกลับเข้ามาในห้องครูให้นักเรียนขึ้นเป็นแถวเพียงแถวเดียวรับหมอล่องจากครู ครูแจกหมอล่องให้นักเรียนคนละ 1 กล่อง เมื่อนักเรียนได้หมอล่องก็กลับไปนั่งที่พื้นห้องลักษณะเป็นครึ่งวงกลมเหมือนเดิม เมื่อนักเรียนทุกคนได้หมอนเสร็จแล้ว เวลาประมาณ 14.30 น. ครูเริ่มทบทวนบทเรียนที่ครูสอนเมื่อตอนเช้า (เนื้อหาที่เรียน เช่น เรื่องโรงเรือนของเรา มีครูใหญ่ชื่ออะไร ครูประจำชั้นเด็กเล็กชื่ออะไร โรงเรือนชื่ออะไร ตั้งอยู่ที่ไหน ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น) จากนั้นครูแจกสมุดแบบฝึกหัดเขียนตัวหนังสือ สิ่งให้นักเรียนไปทำเป็นการบ้าน นักเรียนเก่าส่วนใหญ่สนใจฟังครูพูดและพูดโต้ตอบครูทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนใหม่มักจะนั่งนิ่งเฉยหรือไม่ก็คุยกัน เล่นกันเบา ๆ

เวลา 15.20 น. ครูเวรประจำวันตีระฆังเป็นสัญญาณบอกให้นักเรียนทุกคนในโรงเรือนเตรียมตัวกลับบ้าน ครูจึงบอกให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กไปหยิบกระเป๋าและกล่องข้าว แล้วกลับมานั่งบนพื้นห้อง ลักษณะเป็นครึ่งวงกลม เมื่อนักเรียนทุกคนนั่งกันเรียบร้อยแล้วครูจะปล่อยให้นักเรียนออกจากห้อง โดยพูดว่า "ไปได้ค่ะ" หัวหน้าห้องจึงพูดว่า "นักเรียนทำความเคารพ" นักเรียนส่วนใหญ่ยกมือไหว้พร้อมกับพูดว่า "สวัสดีค่ะ" (นักเรียนหญิง) "สวัสดีครับ" (นักเรียนชาย) จากนั้นนักเรียนก็วิ่งกรูกันออกไปจากห้อง

แบบบัญชีการทำงานใน 1 วันสองครุเวลาดังเป็นครุประจำชั้นเด็กเล็ก

ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2537 เป็นต้นไป

เวลา	ชั้นเด็กเล็ก	ชั้นมัธยมศึกษา
8.00 น.	<p>ครุสอนชั้นเด็กเล็ก</p> <p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ</p>	<p>ทุกวันพฤหัสบดีเวลา 8.00 น. - 10.00 น. ครุคองไปสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา</p> <p>ครุเข้าห้องเด็กเล็กประมาณ 10 นาที โดยส่งให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กวาดรูประบายสี</p>
9.00 น.	<p>กิจกรรมรวมกลม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เล่นทาน - เล่นเกม 	<p>ครุเข้าห้องชั้นมัธยมศึกษา (เวลา 8.10น. - 10.00น.)</p>
10.00 น.	<p>กิจกรรมอิสระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดของเล่นให้นักเรียนเล่นด้วยกัน - ปล่อนักเรียนที่เลือกของเล่นเล่นด้วยกัน 	<p>ทุกวันจันทร์ เวลา 10.20น. - 12.00น. ครุคองไปสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา</p> <p>ครุเข้าห้องเด็กเล็กประมาณ 10 นาที โดยให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กวาดรูปตามลำดับหรือปล่อนักเรียนเล่นอิสระภายในห้อง</p>
11.00 น.	<p>ครุส่งให้นักเรียนเก็บของครุปล่อนักเรียนไปรับประทานอาหารกลางวัน</p>	<p>ครุเข้าห้องชั้นมัธยมศึกษา (เวลา 10.30น. - 11.30น.)</p>
12.00 น.		<p>ครุเข้าห้องชั้นมัธยมศึกษา จนกระทั่งเวลา 12.00น. จึงปล่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปรับประทานอาหารกลางวัน</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. วิธีการสอนของครูชั้นเด็กเล็กโรงเรียนเมตตา

ในระหว่างการเก็บข้อมูลได้มีการสัมภาษณ์ครูชั้นเด็กเล็กไปส่นสิ้นสิ้น และมีครูใหม่มาสอนประจำชั้นเด็กเล็กแทน ทำให้ครูสอนชั้นเด็กเล็กที่ผู้วิจัยสังเกตทั้งหมด 2 คนคือ ครูวิภาซึ่งเป็นครูคนเก่าสอนประจำชั้นเด็กเล็กในช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2537 จากนั้นจึงย้ายไปสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อมีครูคนใหม่คือ ครูครมาสอนประจำชั้นเด็กเล็กแทน โดยครูครเริ่มสอนตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.2537 เป็นต้นไป ครูทั้งสองคนมีวิธีการดำเนินการก่อนเริ่มทำกิจกรรมแตกต่างกันเล็กน้อย ดังนี้คือ ช่วงแรกครูทั้งสองคนจะพูดทักทาย สวัสดีนักเรียนเหมือนกันทั้งคู่ หลังจากนั้นครูวิภาจะตรวจรายชื่อเด็กนักเรียนโดยถอยถอยหน้านักเรียน และถามนักเรียนว่า "วันนี้ใครไม่มาโรงเรียนบ้าง" ส่วนครูครจะเปิดสมุดรายชื่อรายชื่อเด็กนักเรียนทุกครั้งที่พร้อมกันเรียกชื่อเด็กนักเรียนที่ละคน และให้นักเรียนยกมือขึ้นแสดงว่ามาพร้อมกันพูดว่า "มาค่ะ" (นักเรียนหญิง) "มาครับ" (นักเรียนชาย) จากนั้นครูจึงบอกนักเรียนว่าวันนี้ครูจะจัดกิจกรรมอะไรให้นักเรียน ส่วนในช่วงที่สามครูทั้งสองคนจะเริ่มดำเนินการเหมือนกัน คือ เริ่มจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียน

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูทั้งสองคนจัดให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กสามารถ สรุปเป็นตารางได้ดังนี้ คือ

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	ครูวิภา	ครูคร
1	การเคลื่อนไหวและจังหวะ	-	/
2	วงกลม	-	/
3	เกม	/	/
4	เล่านิทาน	/	/
5	การร้องเพลง	-	/
6	ศิลปะ	-	/
7	เสรี	/	/

* - หมายถึง ครูไม่ได้จัดกิจกรรม / หมายถึง ครูจัดกิจกรรม

จากข้อมูลพบว่า ครูบริหารจัดการหลากหลายกว่าครูวิชาคือ มีกิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมวงกลม กิจกรรมการร้องเพลง กิจกรรมศิลปะ ทั้งนี้เพราะครูมีเวลาอยู่ประจำชั้นเด็กเล็กมากกว่าครูวิชา เนื่องจากในแต่ละวันครูจะใช้เวลาส่วนใหญ่สอนนักเรียนชั้นเด็กเล็ก และมีบางวันในบางช่วงเวลาที่ต้องไปสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ส่วนครูวิชาต้องสอนประจำชั้นสองชั้นควบคู่กัน คือ ชั้นเด็กเล็กและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งครูวิชาจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และมีบางช่วงในแต่ละวันที่ครูวิชาเข้ามาจัดกิจกรรมให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กบ้าง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครู ครูบอกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นชั้นที่นักเรียนเริ่มหัดเขียนเขียนอ่าน ดังนั้นครูจึงมุ่งเน้นสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นหลัก สำหรับวิธีการสอนนักเรียนชั้นเด็กเล็กของครูทั้งสองคนในแต่ละกิจกรรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนเป็นกิจกรรมแรกในแต่ละวัน ซึ่งครูมีวิธีการสอนที่มีลำดับขั้นตอนพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการให้นักเรียนท่องจำข้อความที่นักเรียนต้องท่องเป็นประจำทุกวัน เช่น สัปดาห์หนึ่งมี 7 วัน หนึ่งวันอาทิตย์สีแดง สองวันเสาร์..... เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ครูสั่งให้นักเรียนเคลื่อนไหวในทิศทางต่าง ๆ ตามคำสั่งของครู โดยมีลูกแซ็คเป็นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ โดยครูอาจจะสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง หรือครูนำนักเรียนมาสาธิตเป็นตัวอย่างให้นักเรียนคนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม จากนั้นครูจึงเริ่มออกคำสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตาม เช่น ครูพูดว่า "สมมุติให้นักเรียนทุกคนเป็นกระดาษ ถ้าครูเขย่าลูกแซ็คเร็ว ๆ ให้กระดาษทุกตัววิ่ง ถ้าครูเขย่าลูกแซ็คช้าให้กระดาษทุกตัวเดิน" เป็นต้น การเคลื่อนไหวตามจังหวะซึ่งครูมักสั่งให้นักเรียนทำเสมอ ๆ คือ การแสดงกิริยาท่าทางต่าง ๆ เช่น กระโดด 2 ขา เขย่งขาเดียว ผงกหัว เหล่านี้เป็นต้น จากนั้นครูบอกให้นักเรียนทุกคนนั่งเป็นกลุ่มตามเดิมเหมือนตอนเข้า โดยครูเขย่าลูกแซ็คพร้อมกับพูดให้นักเรียนทุกคนวิ่งกลับไปนั่งที่เดิมให้เร็วร้อย

กิจกรรมนี้นับว่าเป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จเพราะนักเรียนส่วนใหญ่สนุกสนานและให้ความร่วมมือในกิจกรรมนี้ด้วยดี แต่จะมีนักเรียนบางคนที่ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมนี้ ครูจะให้ความสนใจโดยการพูดคุยอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบคำพูดซ้ำ ๆ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครู พบว่า ครูคิดว่าการที่นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมนั้นเป็นเพราะนักเรียนไม่เข้าใจคำสั่งภาษาไทยของครู

2. กิจกรรมวงกลม

กิจกรรมนี้ส่วนใหญ่เป็นการสอนเนื้อหาสาระให้นักเรียนโดยตรงเช่น การสอนเนื้อหาเรื่องผลไม้ของเรา, โรงเรียนของเรา, ต้นไม้ที่รัก ฯลฯ ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ครูนำมาจากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครู มีวิธีสอนซึ่งมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละบทเรียนโดยใช้วิธีต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การทาสีปัญหาอะไรเอ่ย เช่น ในการสอนเรื่อง "ผลไม้ของเรา" ครูทาสีปัญหาอะไรเอ่ยกับนักเรียนว่า "เปลือกสีเขียว เนื้อสีแดง เมล็ดสีดำ" เมื่อนักเรียนตอบถูกมีภาพเฉลยคำตอบประกอบการพูดของครู

2. การให้นักเรียนร้องเพลงเช่น ในการสอนเรื่อง "โรงเรียนของเรา" ครูให้นักเรียนร้องเพลงโรงเรียนของเรา ซึ่งมีเนื้อเพลงสั้น ๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้คือ

โรงเรียนของเราน่าอยู่ คุณครูใจดีทุกคน

เด็กเด็กก็ไม่ซุกซน พวกเขาทุกคนชอบมาโรงเรียน
เป็นต้น

3. การให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามคำบอกของครูเช่น ในการสอนเรื่อง "ต้นไม้ที่รัก" ครูให้นักเรียนสมมุติกำลังปลูกต้นไม้ ครูบอกให้นักเรียนทำท่าจับจอบขุดดิน ทำท่าจับต้นไม้ใส่หลุมที่ขุดไว้ แล้วใช้มือทำท่ากลบดิน ฯลฯ

4. การพูดคุยถามนักเรียน โดยอาจจะถามนักเรียนทีละคน หรือถามนักเรียนทั้งสองห้องให้ช่วยกันตอบครู ถ้านักเรียนคนใดยังตอบครูไม่ได้ ครูจะบอกให้นักเรียนคนต่อไปตอบครูก่อน เมื่อทุกคนตอบครูแล้วครูจะวกกลับมาถามนักเรียนคนที่ยังตอบครูไม่ได้ และถ้า

นักเรียนตอบครูไม่ได้จริง ๆ ครูจะให้เพื่อนในห้องช่วยกันตอบครูเช่น ในการสอนเรื่อง "โรงเรียนของเรา" ครูถามนักเรียนว่าในโรงเรียนของเรามีใครบ้าง มีทั้งหมดกี่คน แต่ละคนมีหน้าที่อะไรในโรงเรียน เหล่านี้เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ครูคอยอธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน เช่น ในการสอนเรื่อง "โรงเรียนของเรา" ครูบอกชื่อโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน ชื่อครูใหญ่ ชื่อครูประจำชั้น จากนั้นครูถามนักเรียนว่า "โรงเรียนของเราชื่ออะไร ตั้งอยู่ที่ไหน ครูใหญ่ชื่ออะไร ครูประจำชั้นชื่ออะไร" เมื่อนักเรียนตอบคำถามครู ครูจะเขียนคำตอบที่นักเรียนตอบบนกระดานดำ แต่ถ้านักเรียนไม่ตอบคำถามหรือตอบผิด ครูจะเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียน โดยการพูดและเขียนคำตอบบนกระดานดำ จากนั้นครูจะอ่านคำตอบบนกระดานดำพร้อมทั้งชี้คำตอบ ซึ่งเป็นตัวหนังสือภาษาไทยประกอบคำ

ขั้นที่ 3 ครูให้นักเรียนสรุปเนื้อหาที่ครูสอน เช่น ในการสอนเรื่อง "โรงเรียนของเรา" ครูให้นักเรียนพูดบททวนชื่อบุคคลในโรงเรียนที่ครูสอนไปแล้ว

กิจกรรมนี้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจฟังครูโดยเฉพาะในช่วงที่ครูต้องอธิบายเนื้อหาานประมาณ 10 - 15 นาที นักเรียนเริ่มคุยกันบ้าง เล่นกันบ้าง ทำให้ครูต้องส่งเสียงคุเป็นระยะ ๆ

3. กิจกรรมเกม

กิจกรรมนี้เป็น 1 ใน 2 กิจกรรมที่ครูวิภาจัดให้นักเรียนชั้นเด็กเล็ก ครูวิภาและครูอรมีวิธีสอนในกิจกรรมเกม ซึ่งรายละเอียดในการสอนของครูแต่ละคนมีดังต่อไปนี้ คือ

ครูวิภา มีวิธีการสอน ซึ่งมีลำดับขั้นตอนพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมเกมโดยใช้ 2 วิธี ดังนี้คือ

1. ครูร้องเพลงนำเข้าสู่กิจกรรม เช่น เกมการต่อกระป๋องโคลิคแคน ครูร้องเพลง "คู้คู้หัด" ซึ่งมีเนื้อเพลงสั้น ๆ ดังนี้ คือ "คู้คู้หัด มีมีให้คู้ ใครไม่คู้ก็ทำไม่ถูก" ขณะที่ครูร้องเพลงครูจะทำท่าทางประกอบและให้นักเรียนทำตามเช่น ใช้มือแคะไค้ ใช้มือแคะผม ฯลฯ เพื่อให้เด็กนักเรียนสนใจครู

2. ครูพูดชักถามนักเรียน เช่น เกมการต่อกระป๋องโด๊กแคน ครูถามนักเรียนว่า "นักเรียนเคยเห็นสิ่งนี้หรือไม่" พร้อมกับชูกระป๋องโด๊กแคนให้นักเรียนดู นักเรียนหญิงส่วนใหญ่หนึ่งเงีบ นักเรียนชายส่วนใหญ่จะช่วยกันตอบคำถามครู เช่น เด็กชายพงศ์ "เคยเห็น" เด็กชายศักดิ์ตอบ "ไม่เคยเห็น" ฯลฯ ครูมักจะพูดคุยกับนักเรียนที่พูดโต้ตอบครู เช่น เมื่อนักเรียนตอบว่า "เคยเห็น" ครูจะถามต่อไปว่า "เคยเห็นที่ไหน" ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ครูสอนวิธีการเล่น โดยการพูดอธิบายพร้อมกับสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง เช่น ในเกมการต่อกระป๋องโด๊กแคน นักเรียนหนึ่งในลักษณะเป็นครึ่งวงกลม ครูหยิบกระป๋องโด๊กแคนที่อยู่ในตะกร้าที่ละกระป๋อง ค่อยๆ เป็นชั้นสูง ๆ ให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง จากนั้นครูให้นักเรียนทดลองเล่นโดยครูเรียกนักเรียนประมาณ 1-2 คน ออกมาหยิบกระป๋องโด๊กแคนที่อยู่ในตะกร้าคนละ 1 กระป๋องแล้วให้นักเรียนต่อกระป๋องโด๊กแคนเหมือนที่ครูต่อให้นักเรียนดู จากนั้นจึงให้นักเรียนกลับไปนั่งที่เดิม เมื่อนักเรียนทุกคนนั่งที่เดิมเรียบร้อยแล้ว ครูจึงให้นักเรียนทุกคนเริ่มเล่นเกม โดยครูบอกให้นักเรียนออกมาหยิบกระป๋องโด๊กแคนคนละ 1 กระป๋องทีละคน เมื่อได้กระป๋องโด๊กแคนแล้วให้กลับไปนั่งที่เดิม เมื่อนักเรียนทุกคนนั่งที่เรียบร้อยพร้อมกับได้กระป๋องโด๊กแคนแล้ว ครูให้นักเรียนชูกระป๋องโด๊กแคนให้ครูดู จากนั้นครูเรียกนักเรียนออกมาทีละคนช่วยกันต่อกระป๋องโด๊กแคนให้เป็นชั้นสูง ๆ โดยไม่ให้พังลงมา โดยครูจะเป็นผู้กำกับนักเรียนทีละคนให้ต่อกระป๋องโด๊กแคนตรงนั้นตรงนั้นจนกระทั่งจบเกม ถ้านักเรียนคนใดทำกระป๋องโด๊กแคนที่ต่อไว้พังหกลงมาครูจะเรียกนักเรียนคนต่อไปมาเล่นแทน เมื่อจบเกมครูร้องเพลง "นั่งให้ดีดี" ซึ่งมีเนื้อเพลงดังนี้ คือ "นั่งให้ดีก่อน นั่งให้ดีก่อน คีฮังคะ คีฮังคะ" เมื่อครูร้องจบนักเรียนตอบว่า "ดีแล้วค่ะ" (นักเรียนหญิง) "ดีแล้วครับ" (นักเรียนชาย) จากนั้นนักเรียนชยตัวหนึ่งเป็นลักษณะครึ่งวงกลมให้เรียบร้อยเหมือนเดิม

สำหรับครูเอง ก็มีวิธีสอนซึ่งมีลำดับขั้นตอนพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรม โดยครูพูดบอกนักเรียนว่า วันนี้ครูจะจัดกิจกรรมอะไร เช่น ครูพูดว่า "วันนี้ครูมีเกมจะให้นักเรียนเล่น 1 เกม เกมนี้มีชื่อว่า" น้ำขึ้นน้ำลง "นักเรียนเคยเล่นไหม" นักเรียนส่วนใหญ่หนึ่งเงีบ นักเรียนชายส่วนใหญ่จะช่วยกันตอบครูว่า "เคยครับ" หรือ "ไม่เคยครับ"

ขั้นที่ 2 ครูสอนเกมโดยใช้วิธีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ครูพูดอธิบายวิธีการเล่นเกมแล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำบอกของครู เช่น ในกิจกรรมเกมน้ำขึ้นน้ำลง ครูพูดว่า "การเล่นต้องใช้คน 9 คนก่อน ให้เล่นทีละ 9 คน แต่ห้องเรามี 23 คน เราต้องผลัดเปลี่ยนกันเล่น ครูจะคัดผู้ชาย 5 คน ใครลุกก่อนได้มาเล่นก่อน" นักเรียนชายวิ่งออกมา 4 คน ครูพูดต่อไปว่า "ยังขาดอีก 1 คน" นักเรียนชายวิ่งออกมา 1 คน ครูจึงพูดว่า "นักเรียนชายครบแล้วนักเรียนหญิง 4 คน ใครจะลุกมา" ไม่มีใครลุกมาครูจึงงัดมือเรียกพร้อมกับพูดว่า "ผู้หญิงลุกมาซิคะ" นักเรียนหญิงจึงลุกออกมา จากนั้นครูให้นักเรียนที่ออกมาทั้งหมดจับมือกันไว้เป็นวงกลม แล้วครูอธิบายวิธีการเล่นว่า "ถ้าครูพูดว่า น้ำขึ้น ให้นักเรียนเดินเข้าหากัน ถ้าครูพูดว่า น้ำลง ให้นักเรียนออกห่างจากกันให้มากที่สุด และถ้าครูพูดว่า น้ำนิ่ง ให้นักเรียนทุกคนยืนเฉย ถ้าใครทำผิดครูจะคัดออก" ครูถามนักเรียนที่ยืนจับมือกันเป็นวงกลมว่า "พร้อมวิธึคะ" นักเรียนตอบว่า "พร้อมแล้ว" ครูจึงบอกให้นักเรียนปล่อยมือออกจากกันแล้วหันมาบอกกับนักเรียนที่นั่งอยู่บนพื้นให้คอยช่วยครูดูเพื่อนคนไหนที่ทำผิด เพื่อช่วยกันคัดออก จากนั้นครูจึงเริ่มออกคำสั่งตามกติกาที่ตกลงกันไว้ นักเรียนส่วนใหญ่สนุกสนาน เมื่อจบเกมครูเรียกนักเรียนที่ยังไม่ได้เล่นให้ออกมาเล่น เมื่อนักเรียนได้เล่นเกมจนครบทุกคนแล้ว ครูจึงบอกให้นักเรียนนั่งที่เดิมให้เรียบร้อย

2. ครูพูดอธิบายวิธีเล่นพร้อมกับสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง จากนั้นครูให้นักเรียนออกมาสาธิตให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่าง เช่น เกมโชนห่วงใส่หลัก ซึ่งมีอุปกรณ์ดังนี้ คือ เส้าหลักพลาสติก 1 เส้า ห่วงพลาสติก 2 ห่วง โดยก่อนที่ครูจะอธิบายวิธีเล่นนั้น ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชายกับกลุ่มนักเรียนหญิง โดยให้ทั้งสองกลุ่มขึ้นเป็นแถวคอคอนลิค ครูจะตั้งเส้าหลักพลาสติกไว้ตรงกลาง ดังแผนภูมิข้างล่าง

นักเรียนชาย

นักเรียนหญิง

ครูสาธิตให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างโดยครูขึ้นตรงกับเสาหลักพลาสติกแล้วโยนห่วงพลาสติกใส่เสาหลักพลาสติก พร้อมกับพูดว่า " ต้องโยนห่วงพลาสติกใส่เสาหลักพลาสติก จึงจะได้คะแนน 1 คะแนน" ครูสาธิตเสร็จแล้วครูจึงเรียกนักเรียนชาย นักเรียนหญิงทีละคนสลับกันออกมาเล่น

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความร่วมมือด้วยดี อีกทั้งสนุกสนานในการได้มีส่วนร่วมในการเล่น เกม ถึงแม้วิธีการสอนในกิจกรรมเกมของครูทั้ง 2 คน จะมีลักษณะที่แตกต่างกันบ้าง ดังต่อไปนี้ คือ

ครูวิภา มักจะใช้เทคนิคการร้องเพลงเพื่อดึงความสนใจของนักเรียนก่อนจะเริ่มจัดกิจกรรมเกม เช่น เพลง "คุกกี้ให้ดี" อีกทั้งยังใช้เพลงในการช่วยควบคุมชั้นเรียนด้วย เช่น เพลง "นั่งให้ดี" แต่ครูมักเป็นผู้คอยควบคุมในการเล่นเกมนักเรียนทุกชั้นตอน ทำให้บรรยากาศในการเล่น ไม่ค่อยสนุกสนานเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนไม่ค่อยได้มีอิสระดำเนินการด้วยตนเอง ต้องคอยฟังคำสั่งครูอยู่ตลอดเวลา

ส่วนครูอร มักจะใช้วิธีบอกนักเรียนว่าวันนี้ครูจะให้นักเรียนเล่นอะไร บรรยากาศในการเล่นเกมนักเรียน เนื่องจากครูให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกมทุกครั้ง แม้แต่นักเรียนที่รอลงก็มีส่วนร่วมในเกม ขณะที่เพื่อนกำลังเล่นเกมอยู่ เช่น เกม "น้ำขึ้นน้ำลง" ครูให้นักเรียนที่นั่งรออยู่ช่วยครูคุนนักเรียนคนไหนที่ทำผิดแล้วช่วยบอกครูเพื่อครูจะได้คัดออก

4. กิจกรรมการเล่านิทาน

ครูอรเล่านิทานโดยอาจมีหนังสือนิทานประกอบหรือไม่มีหนังสือนิทานประกอบ ซึ่งครูอรมีวิธีการเล่านิทานพอสรุปเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ก่อนครูจะเล่านิทาน ครูให้นักเรียนท่องข้อความที่เคสท่องเป็นประจำ เช่น สัปดาห์หนึ่งมีเจ็ดวัน หนึ่งวันอาทิตย์สีแดง สองวันเสาร์..... ฯลฯ และตามด้วยการท่องเลขหนึ่ง ไทยถึงเลขสิบไทย เช่น เลขหนึ่งไทยเหมือนหอยโข่ง เลขสองไทย.... ฯลฯ จากนั้นครูบอกว่าวันนี้ครูจะเล่านิทานเรื่อง.....ให้ฟัง เช่น ครูพูดว่า "วันนี้ครูจะเล่าเรื่อง ลูกหมีใจดี นักเรียนอยากรู้ไหม ทำไมลูกหมีจึงใจดี ฟังให้คินะ" ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ครูเริ่มเล่านิทานอาจจะไม่มีหนังสือนิทานประกอบเช่น นิทานเรื่อง "ลูกหมีใจดี" ครูเล่าว่า "ลูกหมีใจดีเขาอยู่ชั้นเด็กเล็กเหมือนนักเรียนชั้นเด็กเล็ก เขาไม่รังแกเพื่อน ๆ ฯลฯ เมื่อครูเล่าจบไปช่วงหนึ่ง ครูจะพูดถามนักเรียนอยู่เสมอ ๆ เช่น ครูถามว่า

"ทำไมเพื่อน ๆ จึงรักลูกหมี่คะ" เหล่านี้เป็นต้น นักเรียนชายส่วนใหญ่ตอบครูว่า "ลูกหมี่ไม่รังแกเพื่อน" นักเรียนหญิงส่วนใหญ่เงยบไม่ตอบ ถ้าครูเล่านิทานโดยมีหนังสือนิทานประกอบ ขณะที่ครูเล่า ครูจะเปิดหนังสือนิทานไปด้วย นักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงจะให้ความสนใจมาก เมื่อครูถามเกี่ยวกับภาพในหนังสือนิทาน นักเรียนชายส่วนใหญ่จะช่วยกันตอบคำถามครู ในขณะที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่เงยบไม่ตอบคำถามครู แต่จ้องมองครูกับนักเรียนชายพูดโต้ตอบกัน

ขั้นที่ 3 เมื่อครูเล่านิทานจบ ครูจะหยุดซักถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานเรื่องที่ครูเพิ่งเล่าจบ เช่น นิทานเรื่อง ลูกหมี่ใจดี ครูถามนักเรียนว่า "ถ้านักเรียนมีเพื่อนอย่างลูกหมี่นักเรียนชอบไหม ทำไมจึงชอบ ฯลฯ"

กิจกรรมนี้นับว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงให้ความร่วมมือด้วยดี โดยการตั้งใจฟังครูเล่า และตอบคำถามครู ถึงแม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่จะไม่ตอบคำถามครู แต่นักเรียนหญิงก็แสดงอาการสนใจฟังโดยการจ้องมองครูในขณะที่ครูเล่านิทาน และสนใจฟังครูกับนักเรียนชายพูดโต้ตอบกัน จากการสัมภาษณ์ครู ครูบอกว่า "นักเรียนหญิงส่วนใหญ่พูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ เนื่องจากนักเรียนหญิงส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงเพิ่งเข้าโรงเรียนเป็นครั้งแรก"

5. กิจกรรมการร้องเพลง

ครูอร มีวิธีการสอน ซึ่งมีลำดับขั้นตอนพอสรุปได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมเพลง โดยการร้องเพลงให้นักเรียนฟัง 1 เพลง (นักเรียนนั่งบนพื้นห้องลักษณะเป็นครึ่งวงกลม) เมื่อครูร้องเพลงจบครูถามนักเรียนว่า "ใครเคยร้องเพลงนี้บ้าง" นักเรียนหญิงส่วนใหญ่เงยบไม่ตอบ นักเรียนชายส่วนใหญ่จะช่วยกันตอบครู โดยเด็กชายศักดิ์ตอบว่า "ไม่เคยร้อง" เด็กชายเอกตอบว่า "เคยร้อง" ครูจึงบอกให้นักเรียนที่ตอบว่าเคยร้องเพลงนี้ให้ร้องเพลงนี้ให้ครูฟัง ปรากฏว่านักเรียนร้องเพลงนี้ไม่ได้ ครูจึงบอกนักเรียนว่า "ครูจะสอนให้"

ขั้นที่ 2 ครูสั่งให้นักเรียนนั่งหันหน้าเข้าหากระดานดำ นักเรียนจึงนั่งใกล้กันรวมกันเป็นกลุ่ม จากนั้นครูสอนนักเรียนร้องเพลง โดยให้นักเรียนร้องเพลงตามครูทีละวรรค ครูชี้เนื้อเพลงบนกระดานดำประกอบไปด้วย (เนื้อเพลงนี้ส่วนใหญ่ครูจะเขียนไว้บนกระดานดำ ก่อนที่

นักเรียนจะเข้าห้องเรียนในตอนเช้า) ตัวอย่างเช่น ครูสอนร้องเพลง "หนูหนูอย่าเกียจคร้าน"
ซึ่งมีเนื้อเพลงดังนี้ คือ

"หนูหนูเด็กเด็กทั้งหลาย	อ่านอนตั้นสายเป็นเด็กเกียจคร้าน
ต้นแล้วจะได้เบิกบาน	สดชื่นสำราญส่องมุ้งมิ้งใส
อาบน้ำล้างหน้าแปรงฟัน	รีบเร่งเร็วพลันแต่งตัวทันใจ
รับประทานอาหารเช้าไว	เสร็จแล้วจะได้รีบไปโรงเรียน"

เมื่อครูร้องเพลงวรรคแรกคือ "หนูหนูเด็กเด็กทั้งหลาย" จบแล้วครูให้นักเรียนร้องตาม โดยครูชี้เนื้อเพลงบนกระดานคำประกอบไปด้วย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ร้องเพลงตามครู ครูจึงพูดซ้ำเสียงคุให้นักเรียนร้องเพลงตาม เมื่อนักเรียนร้องเพลงตามครูทีละวรรค จนครบ 3 เที่ยวแล้ว จากนั้นครูพูดว่า "ถ้านักเรียนร้องเพลงได้แล้วครูจะสอนท่าทางประกอบเพลงให้" ครูสั่งนักเรียนร้องเพลงให้ครูฟัง นักเรียนร้องเพลงกันเสียงเบามาก ครูจึงร้องเพลงไปพร้อมกับนักเรียนด้วย พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบเพลงด้วย

กิจกรรมนี้ส่วนใหญ่มักจะประสบความสำเร็จ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงให้ความร่วมมือด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเพลงที่มีเนื้อเพลงสั้น ๆ มีท่าทางประกอบ นักเรียนจะสนุกสนานมาก อย่างเช่น เพลงป๊อบอาย ซึ่งมีเนื้อเพลงสั้น ๆ และมีท่าทางประกอบที่สนุกสนาน ดังนี้ คือ

"ป๊อบอายไต่ราว	ไต่ราวไปหาโอล์ฟ
ป๊อบอายเขาจะไปจับ	นางสาวโอล์ฟด้วยการไต่ราว"

ครูสมมุตินักเรียนชายเป็นป๊อบอาย และสมมุตินักเรียนหญิงเป็นโอล์ฟ นักเรียนหญิงยืนอยู่ข้างหน้านักเรียนชายอื่นข้างหลัง นักเรียนหญิงยืนห่างกันพอประมาณ เมื่อเพลงขึ้นให้นักเรียนทุกคนเดินไปข้างหน้า (นักเรียนอื่นเป็นวงกลมหันหน้าไปทางเดียวกัน) ป๊อบอายจะทำท่าดึงเชือกในขณะที่โอล์ฟพยายามเดินหนี กิจกรรมการร้องเพลงไม่ประสบผลสำเร็จ มักจะพบในการสอนเพลงที่มีเนื้อหาของเพลงยาว ๆ เช่น เพลง "หนูหนูอย่าเกียจคร้าน" ครูจึงมักส่งเสียงคุเป็นระยะ ๆ เมื่อนักเรียนไม่สนใจเรียน แต่จะเล่นกัน คุชกัน

6. กิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะที่ครูจัดให้นักเรียนมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการวาดรูปตามแบบ ลักษณะที่สองเป็นการวาดรูปโดยไม่มีแบบ เป็นการวาดรูปอิสระตามความสนใจของนักเรียน

ครู มีวิธีสอนซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมศิลปะการวาดรูปตามแบบ โดยครูวาดรูปบนกระดานดำเป็นแบบให้นักเรียนวาดตาม ก่อนจะให้ให้นักเรียนวาดรูปตามแบบของครู ครูถามนักเรียนว่า "รูปที่ครูวาดเป็นรูปอะไร" พร้อมทั้งชี้รูปที่ครูวาดบนกระดานดำ นักเรียนหญิงส่วนใหญ่หนึ่งนั่งเงยบ นักเรียนชายส่วนใหญ่ช่วยกันตอบครู เมื่อนักเรียนตอบถูกครูชมว่าเก่ง จากนั้นครูก็พูดคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียนซ้ำอีกครั้งพร้อมทั้งชี้รูปประกอบด้วย สำหรับการวาดรูปอิสระโดยไม่มีแบบ ครูจะนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการพูดว่า "นักเรียนอยากวาดรูปอะไรก็วาดได้ตามใจชอบแล้วอย่าลืมระบายสีให้สวยงาม"

ขั้นที่ 2 ครูแจกกระดาษให้นักเรียนโดยครูอาจจะเดินแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น หรือครูอาจจะเรียกนักเรียนมารับกระดาษที่โต๊ะครู โดยครูเป็นคนแจกให้นักเรียน เมื่อครูแจกกระดาษเสร็จแล้ว ครูจึงแจกสีไม้ให้นักเรียนในลักษณะเดียวกับการแจกกระดาษ ในขณะที่นักเรียนมารับสีไม้ ครูพูดกับนักเรียนว่า "ให้นักเรียนใช้กับเพื่อนสองหรือสามคนก็ได้ให้แบ่งกันใช้" นักเรียนจับกลุ่มกันเอง ขณะที่นักเรียนวาดรูปครูก็นั่งทำงานที่โต๊ะครู สักพักใหญ่ครูจึงพูดว่า "ใครเสร็จแล้วให้นำมาส่งที่โต๊ะครู" นักเรียนที่วาดรูปเสร็จแล้วเดินมาขึ้นล้อมโต๊ะครู ครูจึงพูดว่า "ให้นักเรียนเข้าแถวเป็นแถวคอนลิกแถวเดียวให้ส่งงานครูทีละคน" นักเรียนจึงขึ้นเป็นแถวรอส่งงานครู ครูซักถามนักเรียนทีละคนเกี่ยวกับภาพที่นักเรียนวาด เช่น ครูถามว่า "ภาพที่นักเรียนวาดเป็นภาพอะไร" นักเรียนชายส่วนใหญ่จะพูดตอบครูในขณะที่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่จะสั่นยิ้มไม่พูดตอบคำถามของครู เด็กหญิงจางจึงเป็นคนช่วยตอบคำถามของครูแทนโดยการซักถามเพื่อนนักเรียนที่ไม่ตอบครู โดยใช้ภาษากะเหรี่ยง เด็กหญิงวดี จึงพูดตอบเพื่อนเป็นภาษากะเหรี่ยง ครูตรวจงานนักเรียนโดยการเขียนรูปดาวเป็นสัญลักษณ์แทนการให้คะแนนเป็นตัวเลขซึ่งหมายความว่าถ้าใครได้รูปดาวมาก

แสดงว่าผลงานของนักเรียนคนนั้นดีมาก จากนั้นครูจะนำผลงานของนักเรียนที่ทำดีคิดว่าที่กระดานดำด้านซ้ายมือ ซึ่งมีป้ายเขียนไว้ว่า "ผลงานของเด็ก"

กิจกรรมนี้นับเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ประสบความสำเร็จเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมือ แต่เด็กชายกมไม่ยอมวาดรูป ครูจะเดินเข้าไปหาพร้อมทั้งพูดคุยถามนักเรียนยังคงนั่งเฉยไม่ทำอะไรใด ๆ ทั้งสิ้น ครูจึงพูดถามซ้ำอีกครั้งและทำท่าทางประกอบ นักเรียนยังคงนั่งเฉย ครูจึงหันไปถามเด็กชายคนที่นั่งใกล้ๆ "เขาพูดไทยได้ไหม" พร้อมทั้งใช้มือชี้ไปที่นักเรียนที่นั่งเฉยเฉย เพื่อนนักเรียนตอบว่า "ไม่รู้" ครูจึงจับมือเด็กชายกมให้วาดรูป ซึ่งนักเรียนก็ไม่ได้ขยับตัวให้ครูจับมือวาดรูป แต่เมื่อครูปล่อยมือเขาก็ปล่อยดินสอ ครูจึงพูดว่า "ไม่เป็นไรค่ะไม่ทำก็ไม่ทำ" เด็กชายกมนั่งนิ่งเฉยไม่พูดตอบใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูครูบอกว่า เด็กชายกมเป็นนักเรียนมาใหม่พูดภาษาไทยไม่ได้และยังเข้ากลุ่มกับเพื่อนไม่ได้รวมทั้งเพื่อนที่พูดภาษากะเหรี่ยงเด็กคนนั้นมักแยกตัวอยู่ตามลำพัง ครูคิดว่าเด็กคงต้องใช้เวลาในการปรับตัวสักระยะหนึ่ง

7. กิจกรรมเสรี

กิจกรรมนี้เป็น 1 ใน 2 กิจกรรม ที่ครูวิภาจัดให้นักเรียนชั้นเด็กเล็ก ซึ่งกิจกรรมเสรีที่ครูวิภาและครูอรุณจัดให้นักเรียนชั้นเด็กเล็ก คือ การปล่อยให้เด็กเล่นของเล่นอย่างอิสระภายในห้องเรียน อาจจะเป็นของเล่นที่ครูจัดไว้ให้ หรือเป็นของเล่นที่นักเรียนเลือกเล่นเองตามความสนใจ

ครูวิภา มีวิธีการจัดกิจกรรมเสรีดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูจัดของเล่นให้นักเรียน โดยครูจัดของเล่นเป็น 3 กอง วางอยู่บนพื้นห้อง จากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันเองเป็น 3 กลุ่ม โดยครูจะเรียกกลุ่มนักเรียนที่นั่งเฉยเฉยหรือขี้ออกมาเล่นก่อน หรือในบางครั้งครูอาจจะปล่อยให้เด็กทุกคนเล่นของเล่นพร้อมกัน โดยเลือกเล่นของเล่นที่มีอยู่ในห้องเรียนตามความสนใจ เช่น เด็กหญิงรัตนันเล่นในบ้านตุ๊กตา เด็กหญิงฉายาเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ครูปล่อยให้เด็กเล่นของเล่นตามลำพังภายในห้องเรียน จากนั้นครูเดินไปสอนหนังสือนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1

ขั้นที่ 3 ครูกลับเข้าห้องเรียนชั้นเด็กเล็กพร้อมกับร้องเพลง "เก็บของ" และ
เข้าไปที่ของเล่น จากนั้นครูอบรมเกี่ยวกับการเล่นของเล่น เช่น เมื่อเล่นของเล่นเสร็จแล้วให้เก็บ
ของเล่นไว้ที่เดิมให้เรียบร้อยเหล่านี้เป็นต้น

วิธีการสอนของครูทั้งสองคนในชั้นเด็กเล็กโรงเรียนแห่งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ครูมีวิธีการสอน
ที่เด่นชัด ดังต่อไปนี้ คือ

1. วิธีการสอนของครูทั้งสองคนที่เหมือนกันในทุกกิจกรรม คือ ครูสอนโดยใช้ภาษา
ไทยเป็นหลัก ครูไม่เคยพูดภาษากะเหรี่ยงกับนักเรียนเลย เป็นเพราะครูพูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้
และไม่คิดที่จะหัดพูดภาษากะเหรี่ยง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครู ครูบอกว่า "การที่ครูใช้ภาษาไทยใน
การสอนนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพราะครูต้องการให้นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ไม่เข้าใจ
ภาษาไทย และพูดภาษาไทยไม่ได้จะได้คุ้นเคย และเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วขึ้น หรือถ้าสมมุติว่าครู
รู้ภาษากะเหรี่ยงครูก็จะไม่ใช่ภาษากะเหรี่ยงในการเรียนการสอน เพราะจะทำให้นักเรียนเรียนรู้
ภาษาไทยได้ช้า" และสำหรับในกรณีที่นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูพูด ครูจะ
พูดซ้ำ และทำท่าทางประกอบและเมื่อนักเรียนยังไม่เข้าใจคำพูดของครู ครูจะบอกนักเรียนที่พูดได้
ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยงช่วยเป็นล่ามให้ครู

2. ครูทั้งสองจะมุ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะนักเรียนที่โต้ตอบมีปฏิสัมพันธ์กับ
ครู และบ่อยครั้งที่ครูจะเพิกเฉยต่อนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ไม่เข้าใจคำพูดของครู และไม่
ร่วมมือในกิจกรรมที่ครูจัดให้ โดยให้เหตุผลว่าครูจำเป็นต้องเพิกเฉย นักเรียนส่วนน้อยที่ไม่ร่วมมือ
ในกิจกรรม เนื่องจากครูต้องคอยดูแลนักเรียนส่วนใหญ่เพื่อให้งิจกรรมดำเนินต่อไป

3. เทคนิคการสอนของครูทั้งสองคนมีลักษณะแตกต่างกันดังนี้ คือ

ครูคนที่ 1 ครูวิภา เป็นครูที่มักใช้เทคนิคการร้องเพลงในการควบคุมชั้นเรียน
และใช้กระตุ้นให้นักเรียนสนใจในกิจกรรม เช่น ครูร้องเพลง "ดูให้ดี" เป็นการกระตุ้นให้
นักเรียนสนใจกิจกรรมที่ครูกำลังทำอยู่ หรือครูร้องเพลง "นั่งให้ดี" เป็นการควบคุมนักเรียนใน
ชั้นเรียน โดยการให้นักเรียนนั่งให้เรียบร้อย ซึ่งเทคนิคการร้องเพลงของครูวิภา ช่วยให้การจั
กิจกรรมต่าง ๆ ของครูวิภาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ
และให้ความร่วมมือในกิจกรรมเป็นอย่างดี

ครูคนที่ 2 ครูไม่ได้ใช้เทคนิคการร้องเพลงเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน แต่ครูจะใช้วิธีเรียกชื่อนักเรียนทีละคนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ครูจัด เช่น ในกิจกรรมวงกลม ครูสอนเรื่อง "ผลไม้ของเรา" ครูจะเรียกชื่อนักเรียนทีละคนให้บอกชื่อผลไม้ที่นักเรียนรู้จัก หรือ ในกิจกรรมเกม ครูจะให้ให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสในการเล่นเกมน้อยคนละ 1 ครั้ง หรือถ้า เป็นเกมที่ไม่สามารถเล่นพร้อมกันในครั้งเดียวได้ ครูจะให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันเล่น วิธีการสอน ของครูที่พยายามดึงนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการใช้ชื่อนักเรียนทีละคนนั้น ช่วยให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของครูประสบความสำเร็จพอสมควร เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในกิจกรรม

สำหรับเทคนิคในการสอนของครูทั้งสองคนนั้นผู้วิจัยพบว่า เทคนิคของครูวิชาประสบการณ์สำเร็จในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมากกว่าครูอื่น อีกทั้งยังทำให้บรรยากาศในการเรียน การสอนของครูวิชาส่วนใหญ่เป็นไปด้วยความสนุกสนาน เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ช่วยครูร้องเพลง พร้อมทั้งปฏิบัติตามเนื้อเพลงที่ร้องไปด้วย

4. สื่อที่ครูทั้งสองคนใช้ในการเรียนการสอนมีลักษณะที่ต่างกัน ดังนี้คือ

ครูวิชา ส่วนใหญ่ใช้สื่อที่เป็นของจำลอง เช่น พลาสติกสร้างสรรค์ ตุ๊กตา ดินน้ำมัน หนังสือนิทาน เป็นต้น สื่อที่ครูวิชาใช้มีค่อนข้างน้อยเป็นเพราะครูวิชาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ ในการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงไม่ค่อยมีเวลาจัดกิจกรรมให้นักเรียนชั้นเด็กเล็ก

ครูอื่น ใช้สื่อที่เป็นทั้งของจริงและของจำลอง ของจริงส่วนใหญ่เป็นผลไม้ชนิดต่าง ๆ หรือต้นไม้เล็ก ๆ หรือผักชนิดต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น ส่วนของจำลองส่วนใหญ่เป็นของเล่น เช่น พลาสติกสร้างสรรค์ ตุ๊กตา ห่วงและเสาหลักพลาสติก ฯลฯ สื่อของครูอื่นมีความหลากหลาย มากกว่าครูวิชา เนื่องจากครูอื่นใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเตรียมการสอนนักเรียนชั้นเด็กเล็ก จึงมี เวลาในการจัดหาสื่อต่าง ๆ มาประกอบการสอนนักเรียนชั้นเด็กเล็ก

สื่อทุกอย่างที่ครูทั้งสองนำมาใช้ในการกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นสื่อสำเร็จรูปซึ่งเป็น สื่อที่ครูซื้อหามาเองหรือเป็นสื่อที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้

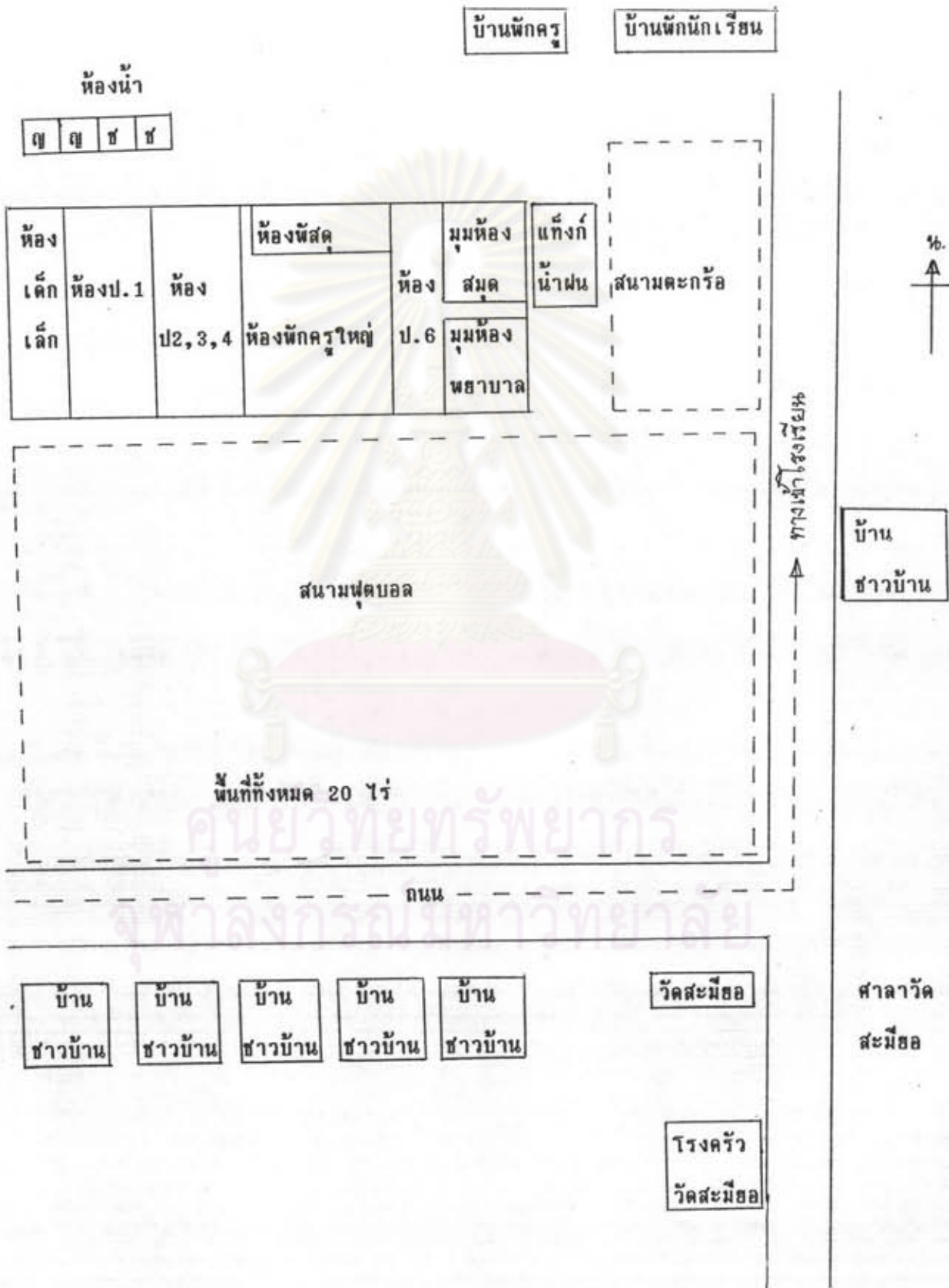
3. สภาพทั่วไปของโรงเรียนสะมีฮอ

1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพระดับโรงเรียน และห้องเรียนชั้นเด็กเล็กของโรงเรียนสะมีฮอ

โรงเรียนแห่งนี้ตั้งอยู่บนเนินเขา ที่มีเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ เป็นพื้นที่ที่วัดสะมีฮอขอมอบให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จากแผนผังของโรงเรียนแห่งนี้แสดงให้เห็นลักษณะที่ตั้งของตึกอาคารต่าง ๆ ดังนี้คือ ตึกอาคารเรียนชั้นเดียว 1 อาคารเรียน ซึ่งมีตั้งแต่ห้องเด็กเล็กจนถึงห้องประถมศึกษาปีที่ 6 มีห้องเรียนทั้งหมด 5 ห้อง ห้องที่ 1 เป็นห้องนักเรียนชั้นเด็กเล็ก ซึ่งแยกมาจากห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้อักรีดคาน้ำคั้นห้อง ห้องที่ 2 คือ ห้องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้องที่ 3 คือ ห้องที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 รวมอยู่ในห้องเดียวกัน ห้องที่ 4 คือ ห้องพักครูใหญ่ห้องที่ 5 คือ ห้องประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านหลังของตึกอาคารเรียนชั้นเดียวนี้มีห้องสุชา 4 ห้อง เป็นห้องสุชาหญิง 2 ห้อง และห้องสุชาชาย 2 ห้อง ด้านหลังของห้องสุชาถัดไปประมาณ 1 กิโลเมตรเป็นที่ตั้งของบ้านพักครูซึ่งมีเพิงหลังเดี่ยว ครูทุกคนในโรงเรียนพักอยู่ที่บ้านพักครูมีลักษณะเป็นตึก 2 ชั้น มีห้องนอนทั้งหมด 3 ห้อง ห้องนอนข้างล่างเป็นห้องนอนของครูผู้ชายมีเพิงห้องเดี่ยว ส่วนห้องนอนข้างบนเป็นห้องนอนของครูผู้หญิงมี 2 ห้อง และมีห้องน้ำ 1 ห้องอยู่ข้างล่าง ถัดจากบ้านพักครูไปทางขวาประมาณ 1 เมตรเป็นที่ตั้งของบ้านพักนักเรียน ซึ่งทางโรงเรียนจัดไว้สำหรับนักเรียนที่บ้านอยู่ไกล ไม่สามารถเดินทางไปกลับโรงเรียนได้สะดวกบ้านพักนักเรียนมีนักเรียนพักอาศัยอยู่ทั้งหมด 25 คน ซึ่งมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ร่วมกัน โดยมีครูผู้หญิงคนหนึ่งคอยดูแลนักเรียนทั้งหมด ที่บ้านพักนักเรียนแห่งนี้ไม่มีห้องนอนสำหรับครูโดยเฉพาะ ดังนั้นครูจึงนอนกับนักเรียนหญิงในห้องนอนนักเรียนหญิงลักษณะของบ้านพักนักเรียนทำด้วยไม้ไผ่นำมาสานทำเป็นฝาผนังและพื้นห้อง สำหรับที่พื้นห้องใช้เสื่อปูนอน มีห้องนอนทั้งหมด 2 ห้อง คือ ห้องนอนของนักเรียนหญิง 1 ห้อง และห้องนอนนักเรียนชาย 1 ห้อง

ในโรงเรียนและบ้านพักครูใช้น้ำฝนจากแท็งก์น้ำไว้ดื่ม และใช้น้ำประปาภูเขาไว้สำหรับอาบน้ำ ซักผ้า ฉะนั้น โรงเรียนค่อท่อประปาจากวัดสะมีฮอซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับโรงเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนอยู่บนเนินเขาสูงกว่าวัดจึงเป็นสาเหตุให้น้ำไม่ไหลขึ้นโรงเรียน ดังนั้นครูและนักเรียนที่พักบ้านพักซึ่งทางโรงเรียนจัดให้จึงต้องไปอาบน้ำและ เข้าห้องสุชาที่วัดสะมีฮอเป็นประจำ

แผนผังโรงเรียนสะเม็ชอ

2) บุคลากรในโรงเรียนสะเม็กค

ในช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า มีครูในโรงเรียนแห่งนี้ทั้งหมด 3 คน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครู ครูบอกว่า "ในโรงเรียนนี้จริงมีครูทั้งหมด 5 คน แต่ไปทั่วราชอาณาจักร 2 คน จึงเหลือครูเพียง 3 คน ไม่มีภารโรง" โรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนทั้งหมด 52 คน มีชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3) สภาพทั่วไปและการสอนในโรงเรียนสะเม็กค ที่ครูทั้งสามคนในงานวิจัยนี้เห็นนามสมมุติที่ผู้วิจัยตั้งให้ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

ครูคนที่ 1 ชื่อ ญูมี

ครูญูมีเป็นครูใหญ่คนใหม่เพิ่งเข้ามาทำงานครูใหญ่ที่นี่เป็นไปแรกเป็นครูผู้ชำนาญ 35 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง สาขาการสหกรณ์ ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดลัน เคยเป็นครูสอนนักเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนแห่งนี้ ในจังหวัดกาญจนบุรีเป็นเวลา 7 ปี จากนั้นจึงสมัครมาเป็นครูใหญ่เป็นครั้งแรกได้มาบรรจุที่โรงเรียนสะเม็กคเป็นแห่งแรกในปี พ.ศ. 2537 หน้าที่ที่ตกลงรับผิดชอบ คือ บริหารโรงเรียนและสอนประจำชั้นเด็กเล็กที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ควบคู่กัน พุดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ พักอยู่ที่บ้านพักครูในโรงเรียน

ครูคนที่ 2 ชื่อ นิสำ

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้หญิง อายุ 36 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง สาขาการประถมศึกษา ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดลัน เคยเป็นครูสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดกรุงเทพฯ เป็นระยะเวลา 10 ปี จากนั้นสมัครมาเป็นครูผู้สอน ได้มาบรรจุที่โรงเรียนแห่งนี้ในปี พ.ศ. 2537 เป็นไปแรก ระยะเวลาในการทำงานที่โรงเรียนนี้ประมาณ 6 เดือน หน้าที่ที่รับผิดชอบ คือ สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4, 5, 6 พุดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ พักอยู่ที่บ้านพักครูในโรงเรียน

ครูคนที่ 3 ชื่อ สักงโสม

ครูผู้สอนท่านนี้เป็นครูผู้หญิง อายุ 30 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง สาขาการประถมศึกษา ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดลัน เคยเป็นครูสอนที่โรงเรียนแห่งนี้ในอำเภอปะทะล จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเวลา 9 ปี จากนั้นได้เข้ามาสอนที่โรงเรียนสะเม็กค ในปี พ.ศ. 2536 เป็นไปแรก สอนคลุ้ที่นั่นนานประมาณ 1 ปี หน้าที่ที่รับผิดชอบ คือ สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พุดภาษากะเหรี่ยงได้เป็นางคำ พักอาศัยคลุ้ที่บ้านพักครูในโรงเรียน

สรุปตารางข้อมูลวิทยากรในโครงการโรงเรียน
โรงเรียนวัดบ้านดอน

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	เพศ/อายุ(ปี)	จบการศึกษา	ภูมิลำเนา	ระยะเวลาในการ ทำงานที่โรงเรียน สมัคร	ที่พัก อาศัย	หน้าที่รับผิดชอบ	ความสนใจ ในการใช้
1	บุญมี	ครูใหญ่	ชาย/35 ปี	ปริญญาตรี สาขา สหกรณ์	จังหวัดลพบุรี	2 เดือน	บ้านพักครู	-บริหารงานโรงเรียน -สอนประจำชั้นเล็กเล็ก -ประอมศึกษาปีที่ 2	ภาษาไทย
2	นิต้า	ครูผู้สอน	หญิง/36 ปี	ปริญญาตรี สาขา ประอม	จังหวัดลพบุรี	6 เดือน	บ้านพักครู	-สอนประจำชั้นป.3 -สอนประจำชั้นป.4 -สอนประจำชั้นป.5 -สอนประจำชั้นป.6 -ช่วยดูแลนักเรียนชั้น เล็กเล็ก	ภาษาไทย
3	ส่องโสม	ครูผู้สอน	หญิง/30 ปี	ปริญญาตรี สาขา ประอม	จังหวัดลพบุรี	1 ปี	บ้านพักครู	-ช่วยดูแลนักเรียนชั้นป.2 -สอนประจำชั้นป.1 -ช่วยดูแลนักเรียนชั้นป.3 -ช่วยดูแลนักเรียนชั้นป.4 -ช่วยดูแลนักเรียนชั้นป.5 -ช่วยดูแลนักเรียนชั้นป.6	ภาษาไทย ภาษาละ ได้บ้างเป็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางจะเห็นได้ว่า ครูทั้งหมดในโรงเรียนแห่งนี้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน และทุกคนเป็นครูมาจากถิ่นอื่นไม่ใช่คนในท้องถิ่นนี้ จากการสัมภาษณ์ครูพบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนนี้ นานที่สุด คือ ระยะเวลา 1 ปี อัตราการโยกย้ายครูค่อนข้างสูงเป็นประจำทุกปี อย่างเช่น ในช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2537 ซึ่งเป็นเดือนแรกของการเปิดเทอม โรงเรียนแห่งนี้มีครูผู้สอนเหลืออยู่เป็นครูหญิงเพียง 2 คน จากอัตราจริงที่ต้องมีครูอยู่ในโรงเรียน จำนวน 5 คน เหตุที่เหลือครูอยู่ในโรงเรียนเพียง 2 คนเป็นเพราะได้มีครูย้ายไปสอนที่โรงเรียนอื่น 1 คน และย้ายไปช่วยราชการที่โรงเรียนแห่งอื่นอีก 2 คน ครูที่เหลืออยู่ 2 คนจึงช่วยกันสอน หนังสือและดูแลนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน จนกระทั่งต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ.2537 ได้มีครูใหญ่ คนใหม่มาบรรจุ 1 คน ครูใหญ่คนใหม่นี้นอกจากจะรับหน้าที่บริหารงานโรงเรียนแล้ว ยังต้องรับหน้าที่สอนประจำชั้นเด็กเล็กกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากจำนวนครูมีไม่เพียงพอต่อจำนวนชั้นเรียน โรงเรียนแห่งนี้มีทั้งหมด 6 ชั้นเรียน เริ่มตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนครูผู้สอนอีกสองคนนั้น คนแรกรับผิดชอบสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4,5,6 รวมนักเรียนทั้ง 4 ชั้นเรียนแล้วมีทั้งหมด 15 คน ครูคนที่สองรับผิดชอบสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพียงชั้นเดียว เพราะนักเรียนชั้นนี้มีจำนวนมาก คือ 17 คน ถ้าครูใหญ่ต้องไปตระที่อื่น ครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4,5,6 จะช่วยดูแลนักเรียนชั้นเด็กเล็กและชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แทนครูใหญ่

สภาพความเป็นอยู่ของครูในโรงเรียน ครูทั้งหมดในโรงเรียนเป็นคนมาจากถิ่นอื่นดังนั้น จึงต้องอาศัยอยู่บ้านพักครูที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งมีเพียงหลังเดียว โดยครูผู้หญิง 2 คน อยู่ชั้นบนคนละห้อง ครูผู้หญิงคนหนึ่งมักจะเก็บของไว้ที่ห้องแล้วไปนอนกับนักเรียนที่บ้านพักนักเรียน โดยครูนอนในห้องนักเรียนหญิง ส่วนบ้านพักของครูชั้นล่างเป็นที่พักอาศัยของครูใหญ่ซึ่งเป็นครูผู้ชาย ครูทุกคนทำอาหารรับประทานร่วมกันทุกมื้อ โดยซื้ออาหารสดจากรถกับข้าวที่มาจากตัวอำเภอ ครูส่วนใหญ่เดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมเดือนละ 1 ครั้ง เนื่องจากการเดินทางไม่สะดวกและใช้เวลานานในการเดินทางเพราะสภาพถนนหนทางคดเคี้ยวระยะทางไกล

สภาพสังคมของครูในโรงเรียน ครูในโรงเรียนมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่างครูทั้งสามเป็นไปอย่างราบรื่นและช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน จากการสังเกตของผู้วิจัยและจากการสัมภาษณ์ครู พบว่า ถ้าวันไหนครูบางคนไม่อยู่ครูคนที่อยู่ในโรงเรียนจะช่วยดูแลนักเรียนแทนให้ ครูยังบอกต่อไปอีกว่า "โรงเรียนมีครูอยู่แค่นี้เราก็ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน"

ในขณะที่ต้องรับผิดชอบต่าง ๆ ที่เป็นภาระสำหรับครู 5 คน ครูทั้งสามจะปฏิบัติหน้าที่ ล้างทำความสะอาดและมีการม้วนกัน บรรดาอากาศเป็นกันเอง สนุกสนาน ดังเห็นได้จากการพูดคุยกันด้วย ใ้หน้ายิ้มแฉ่งแจ่มใส มีการทลกลั้กัน เช่น ในกรณีที่ครูบางคนไม่คู้ดล้งไปคุระที่คั้น จ้งฝาก หลงไว้กับครู ผู้ร้ฝากและผู้ฝากหลงเรี้นจะพูดคุยกัน ทลกลั้ข้งกันและกัน

4) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน

ในโรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนทั้งหมด 52 คน คุ้ในชั้นต่าง ๆ ดังค้ไปน้

ชั้นเด็กเล็ก	6	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	17	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	4	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	2	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	6	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	3	คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	4	คน
รวม	52	คน
นักเรียนประจำ	25	คน
นักเรียนไป-กลับ	27	คน

นักเรียนแต่ละหลงในโรงเรียนแห่งนี้มีนักเรียนชวเขาเผ่ากะเหรีง และนักเรียนไทย คุ้ร่วหลงเดีวกัน นักเรียนส่วนใหญ้ในแต่หลงเป็นนักเรียนชวเขาเผ่ากะเหรีง ข้งสามารถ ใ้ได้ข้งภาษาไทย และภาษากะเหรีง โดมมักใ้ภาษากะเหรีงในการติดค้สื่อสารระหว่ากัน และสำหรับนักเรียนไทยส่วนใหญ้ก็สามารถใ้ได้ข้งภาษาไทยและภาษากะเหรีงเป็นหลก แต่มักใ้ ภาษากะเหรีง เน้ลงจากมีเ้คนเป็นนักเรียนชวเขาเผ่ากะเหรีงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้ ภาษาไทย และภาษากะเหรีงหลงนักเรียนในโรงเรียน ผู้วิจ้คพบว่า นักเรียนส่วนใหญ้ใ้ภาษา กะเหรีงเม้คนักเรียนคู้นค้หลงเรี้นในข่วเวลาค้ระเพ่น ข่วเข้าค้คนเข้าหลงเรี้น ข่วพัก กลางวัน ฯลฯ และนักเรียนส่วนใหญ้จะใ้ภาษาไทยในขณะที่มีการเรี้นการค้สนภาคนในหลงเรี้น หรืในขณะที่มีครูคุ้ดล้ง

พ่อแม่ของนักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำมาหากินผล
ผลิตป่าก่อกองคลัง หรือที่เรียกว่า พืชเชิงเดี่ยว พ่อแม่ของนักเรียนส่วนใหญ่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็น
หลัก และมีพ่อแม่ของนักเรียนบางคนที่สามารถพูดได้ทั้งภาษากะเหรี่ยงและภาษาไทย

5) กิจวัตรประจำวันของครูและนักเรียนในโรงเรียนสะเม็ก

เวลา 8.30 น. เป็นเวลาที่โรงเรียนเข้า ครูที่มาถึงโรงเรียนเป็นคนแรก
เป็นผู้ตั้งขึง ไม่มีครูเวลาประจำวัน เวลาประมาณ 8.50 น. ครูที่เป็นผู้ตั้งขึงโรงเรียนเข้าบอก
ให้นักเรียนแยกย้ายกันเข้าห้องเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เดินเป็นแถวเข้าห้องเรียนรดครู ครูเดินตาม
นักเรียนเข้าห้อง จากนั้นครูจึงเริ่มสอนในเวลาประมาณ 9.00 น. (เนื่องจากมีครูบางคนตั้งสอน
2-3 ชั้นเรียน ดังนั้นเวลาในการเริ่มสอนของครูจึงแตกต่างกันไป) ครูสอนหนังสือจนถึงเวลา
12.00 น. เป็นเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน ครูคนไหนว่างก็จะเป็นผู้ตั้งขึงปลั๊กให้
นักเรียนไปรับประทานอาหาร นักเรียนที่พักบ้านพักนักเรียนต้องเข้าแถวหน้าห้องเรียนเพื่อเตรียมตัว
ไปรับประทานอาหารกลางวันฟรีที่วัดสะเม็ก และมีครูติดตามไปดูแลนักเรียนด้วย ทางโรงเรียน
จะซื้ออาหารสดเตรียมไว้ให้ที่โรงครัวของวัด โดยมีสาวบ้าน (แม่บ้าน) ซึ่งผู้ใหญ่บ้านเป็นคนจัด
เวรให้ในแต่ละวัน แม่บ้านเหล่านี้เป็นผู้ที่นำอาหารให้นักเรียนรับประทานอาหารทุกมื้อคือ มื้อเช้า มื้อกลางวัน
มื้อเย็น สำหรับนักเรียนที่อยู่กับพ่อแม่ส่วนใหญ่จะนำอาหารมาจากบ้าน หรือถ้าวันใดไม่ได้นำ
อาหารมาจากบ้าน ก็สามารถไปรับประทานอาหารกลางวันร่วมกับเพื่อนได้ที่วัด ในบริเวณโรงเรียน
ไม่มีร้านขายขนมแต่มีสาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ใกล้บริเวณโรงเรียนทำขนมมาขาย ขนมที่มักทำมาขายคือ
เส้นคั่ว คั่ว กลั้วทอด กลั้วปลา เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วนักเรียนส่วนใหญ่เล่นกันที่
บริเวณสนามฟุตบอล ส่วนครูก็กลับไปรับประทานอาหารที่บ้านพักครูบางคน ครูก็ไปรับประทานอาหาร
ที่วัดพร้อมกันนักเรียน

โรงเรียนเข้าตอนเวลา 13.00 น. ครูตั้งขึง นักเรียนทุกคนต้องมาขึ้นแถว
หน้าห้องเรียน จากนั้นครูใหญ่ลดนมนักเรียนประมาณ 10 นาที จึงปลั๊กให้นักเรียนเข้าชั้นเรียน
ครูสอนหนังสือจนกระทั่งเวลา 15.30 น. เป็นเวลาโรงเรียนเลิกเรียน ครูตั้งขึง นักเรียนวิ่ง
มาเข้าแถวหน้าห้องเรียนเพื่อเตรียมตัวกลับบ้าน

สภาพทั่วไปของชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะเม็ฮอ

1) สภาพห้องเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะเม็ฮอ

ห้องเรียนสำหรับนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนแห่งนี้ เป็นห้องที่มีขนาดเล็ก ประมาณ 2x4 เมตร แยกมาจากห้องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระดานค้ำกั้นห้อง เป็นห้องที่ค่อนข้างโล่ง มีโต๊ะ 1 ตัว สำหรับไว้วางหมอน และผ้าห่ม มีโต๊ะพับได้ 1 ตัววางอยู่ข้างประตู พื้นห้องปูด้วยเสื่อน้ำมัน ที่ผนังห้องมีตัวอักษร ก - ฮ ซึ่งเขียนด้วยสีน้ำมัน จากการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับขนาดและสภาพของห้องเด็กเล็ก ครูบอกว่า "นักเรียนชั้นเด็กเล็กมีจำนวนน้อย ประกอบกับจำนวนห้องเรียนไม่พอกับจำนวนชั้นเรียน ส่วนอุปกรณ์หรือสื่อของชั้นเด็กเล็กนั้นเก็บไว้ในตู้ซึ่งอยู่ในห้องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3"

แผนผังห้องเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะเม็ฮอ

พื้นปูหน้าห้องเรียน

2) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับครูประจำชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะมีฮอ

ครูผู้ทำหน้าที่สอนประจำชั้นเด็กเล็กเป็นครูใหญ่ชื่อ บุญมี (นามสมมุติ) ครูบุญมี เป็นครูผู้ชายอายุประมาณ 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาสหกรณ์จากวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง เป็นครูมาจากถิ่นอื่น มาบรรจุใหม่เมื่อต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 และอยู่ที่โรงเรียนสะมีฮอนาน ประมาณ 2 เดือน เป็นครูที่มีบุคลิกคล่องแคล่ว พูดเสียงดังฟังชัด มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเคยเป็นครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนแห่งหนึ่งเป็นเวลา 6 ปีแต่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กระดับอนุบาล จึงทำให้ครูมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นเด็กเล็ก จากการสัมภาษณ์ ครูบุญมีบอกว่า "ไม่รู้จะสอนอะไรเด็กดี เพราะไม่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นเด็กเล็กมาก่อน" ส่วนเหตุผลที่ต้องสอนประจำชั้นเด็กเล็กนั้น ครูบุญมี บอกว่า "ไม่มีครูคนใดยอมสอนชั้นเด็กเล็ก ผมจึงต้องรับหน้าที่สอน" นอกจากนี้ครูบุญมียังต้องรับหน้าที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งหน้าที่หลักที่ครูบุญมีให้ความสำคัญ คือ การบริหารงานโรงเรียนเช่น การเขียนรายงานเกี่ยวกับโรงเรียนส่งสำนักงานการศึกษาอำเภอ ปะกะฮอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูบุญมีเพิ่งได้รับตำแหน่งครูใหญ่เป็นครั้งแรก และมาบรรจุที่โรงเรียนสะมีฮอ เป็นแห่งแรกเช่นกัน ดังนั้นครูบุญมีจึงต้องใช้เวลาในการศึกษางานบริหารโรงเรียนด้วยตนเอง เพราะขณะที่ครูบุญมีมารับตำแหน่งที่โรงเรียนแห่งนี้ ครูใหญ่คนเก่าไม่ได้อยู่ส่งมอบงานให้ครูบุญมี ดังนั้น ถ้าในช่วงไหนที่ครูบุญมีจำเป็นต้องเขียนรายงานส่งสำนักงานการศึกษาอำเภอปะกะฮอ ครูบุญมีจะปล่อยนักเรียนชั้นเด็กเล็กให้เล่นอิสระอยู่ภายในห้อง ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูบุญมีมักจะนำไปฝากเรียนกับครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4, 5, 6, อยู่เป็นประจำ

3) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะมีฮอ

นักเรียนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนแห่งนี้มีทั้งหมด 10 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คน เป็นนักเรียนหญิง 8 คน อายุระหว่าง 4 - 6 ปี โดยส่วนใหญ่อายุ 5 ปี มีนักเรียนเก่าทั้งหมด 3 คน นักเรียนคนใหม่ 7 คน นักเรียนเกือบทั้งหมดเป็นคนไทย เชื้อชาติกะเหรี่ยง มีนักเรียนชายเพียงคนเดียว เป็นคนพม่า

สภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน นักเรียนในชั้นเด็กเล็กมีทั้งนักเรียนที่เคอยู่ชั้นเด็กเล็กเมื่อปีที่แล้ว และนักเรียนที่เข้ามาเรียนชั้นเด็กเล็กเป็นครั้งแรก เมื่อนักเรียนอยู่ในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน นักเรียนจะแยกกันเล่นเป็นกลุ่มย่อย ๆ กระจายกระจายอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนตามความสนใจ นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นหลักในการพูดคุยติดต่อสื่อสารอยู่ตลอดเวลา นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานอาหารกลางวันที่วัดสะมียอ โดยทางโรงเรียนเป็นผู้ซื้ออาหารสดไว้ให้ที่โรงครัววัด โดยมีแม่บ้าน (ชาวบ้านซึ่งผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้จัดเวรให้ในแต่ละวัน) เป็นผู้ทำอาหารให้นักเรียนรับประทาน และมีนักเรียนบางคนนำอาหารจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียน

พื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียน ครอบครัวของนักเรียนทุกครอบครัวมีอาชีพทำไร่และฐานะอยู่ในระดับค่อนข้างยากจน จากประวัติของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก พบว่า นักเรียนแทบทุกคนในชั้นเรียนมีพ่อและแม่เป็นคนไทย เชื้อชาติกะเหรี่ยง ภาษาที่ใช้ในครอบครัว คือ ภาษากะเหรี่ยง นอกจากนี้ยัง พบว่า มีนักเรียนคนหนึ่งมีพ่อและแม่เป็นคนพม่า ภาษาที่ใช้ คือ ภาษาพม่า

4) กิจกรรมประจำวันของนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะมียอ

กิจกรรมประจำวันของนักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนแห่งนี้ ไม่มีตารางบันทึกกิจกรรมประจำวัน เนื่องจากไม่มีครูประจำชั้นในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2537 ถึงแม้จะมีครูประจำชั้นในช่วงเดือนมิถุนายนเป็นต้นไป แต่ก็ยังไม่มีตารางบันทึกกิจกรรมประจำวัน เนื่องจากครูต้องรับผิดชอบสอนหลายชั้นเรียน และบริหารงานในโรงเรียนด้วย ผู้วิจัยจึงได้สังเกตกิจกรรมประจำวันที่เกิดขึ้นของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

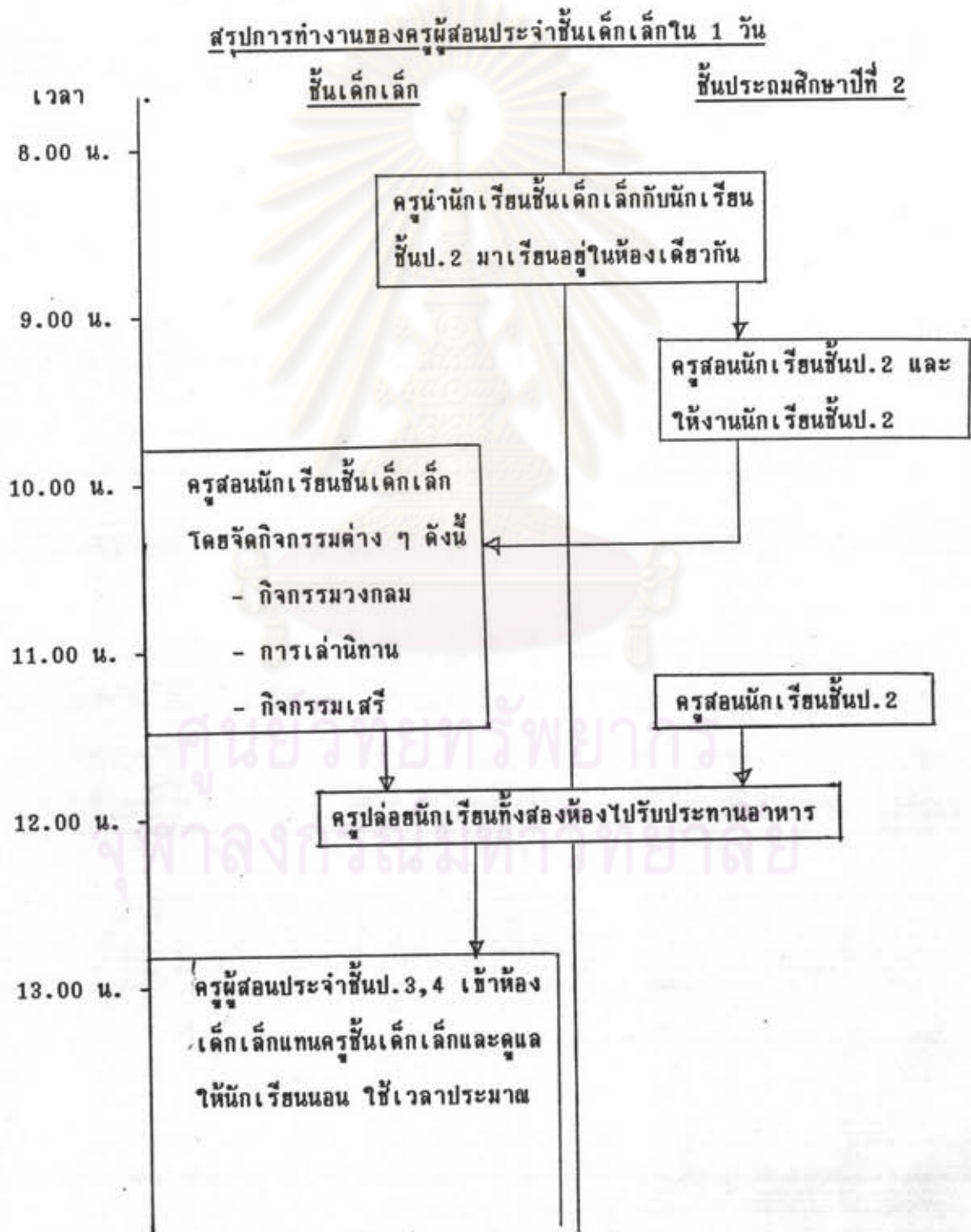
โดยปกตินักเรียนจะทะยอยมาถึงโรงเรียนเวลา 7.30 น. เมื่อนักเรียนมาถึงโรงเรียนนักเรียนส่วนใหญ่เดินไปที่ห้องเด็กเล็กก่อน เพื่อวางข้ามใส่หนังสือหรือวางกล่องข้าวไว้ที่พื้นห้องมุมประตู จากนั้นนักเรียนจึงออกไปเล่นที่สนามฟุตบอลหน้าเสาธง วิ่งเล่นไล่จับกันบ้าง เล่นกระโดดยางบ้าง บางคนเข้าไปเล่นกับกลุ่มพี่ชั้นประถม จนกระทั่งเวลา 8.30 น ครูตีระฆัง (ไม่มีครูเวรประจำวันครูคนไหนมาถึงโรงเรียนก่อนครูคนนั้นจะเป็นผู้ตีระฆัง) นักเรียนส่วนใหญ่วิ่งทะยอยกันมาเข้าแถวหน้าเสาธงโดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คนหนึ่งเป็นผู้นำร้องเพลงชาติและสวดมนต์นักเรียนชั้นเด็กเล็กส่วนใหญ่ไม่ร้องเพลงชาติ เด็กชายอาทร เด็กหญิงจันทร์ เด็กหญิงนันทสินเดช เด็กหญิงอรเด็กหญิงปาน คู่กันเล่นกัน ครูที่ขึ้นอยู่ใกล้นักเรียนจะเดินเข้าไปแตะตัวนักเรียน

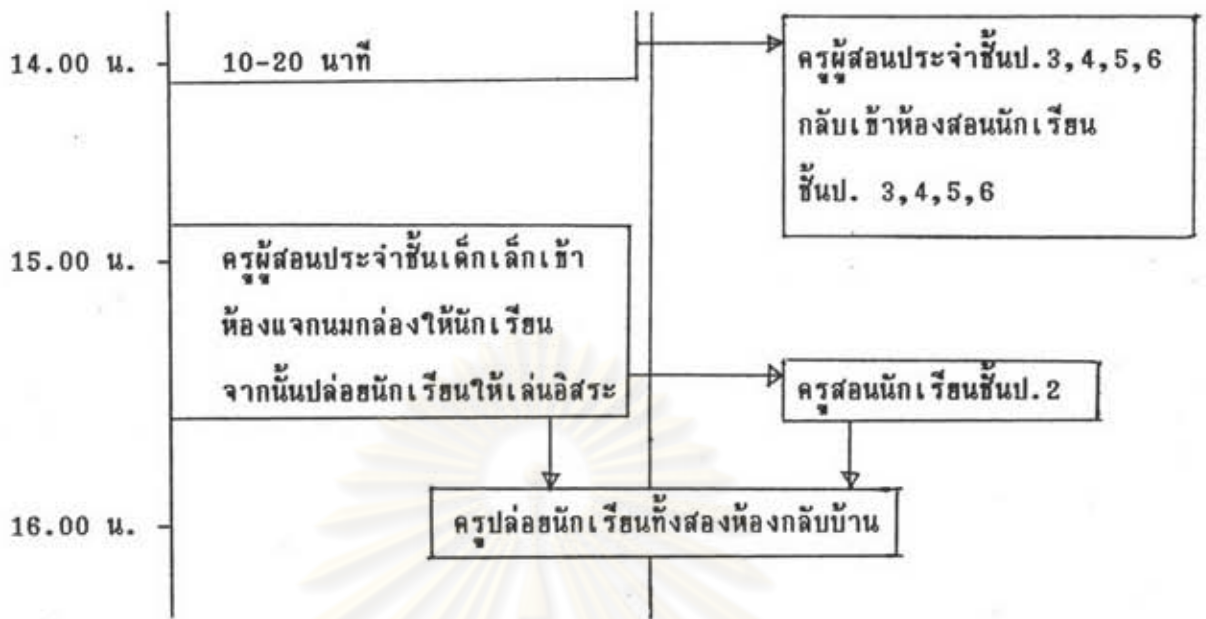
พร้อมกับให้นักเรียนหยุดคุย หยุดเล่นกัน และให้ช่วยกันร้องเพลงชาติ นักเรียนหลายคนเริ่มเงิบ
 สิ้นหนึ่งแต่ไม่ร้องเพลงชาติ เมื่อเคารพธงชาติและสวดมนต์เสร็จแล้วครูให้นักเรียนแยกย้ายกันเข้าห้อง
 โดยครูพูดว่า "แยกแถว" นักเรียนชั้นเด็กเล็กซึ่งต้องเดินเข้าห้องเรียนเป็นชั้นแรก ในช่วงสัปดาห์
 แรก ๆ นักเรียนที่ขึ้นหัวแถวเฉยไม่เดินครูต้องจูงนักเรียนให้เดินพร้อมกับพูดบอกให้นักเรียนเดินเข้า
 ห้องเรียน (ในช่วง 4 - 5 สัปดาห์นักเรียนจึงเดินแยกเข้าห้องเรียนได้เอง) เวลา 8.50 น.
 นักเรียนเข้าห้องเรียนแล้วอยู่กับคัมภีร์เนื่องจากไม่มีครูประจำชั้น เพราะในช่วงเดือนพฤษภาคม
 พ.ศ.2537 ครูย้ายไปช่วยราชการที่โรงเรียนอื่น ทำให้ครูมีจำนวนไม่เพียงพอ ในขณะที่นักเรียน
 อยู่กับคัมภีร์นักเรียนจะแยกย้ายกันไปเล่นตามความสนใจ บางคนเล่นของเล่นอยู่ในห้องเรียนเป็น
 ของเล่นที่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จัดไว้ให้ นักเรียนบางคนเล่นนอกห้องเรียน โดยปีน
 ต้นไม้ข้างเล่นวิ่งไล่จับกันบ้าง โดยมีครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ควบคุมดูแลเป็นครั้งคราว
 สภาพของชั้นเด็กเล็กเป็นอยู่เช่นนี้ จนกระทั่งเดือนมิถุนายน พ.ศ.2537 ได้มีครูใหม่มาบรรจุสอนที่
 โรงเรียนแห่งนี้ จำนวน 1 คน ครูใหม่คนนี้มีตำแหน่งเป็นครูใหญ่ ซึ่งนอกจากทำหน้าที่บริหารงานใน
 โรงเรียนแล้วยังทำหน้าที่สอนประจำชั้นเด็กเล็กและชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน้าที่หลักของครูใหญ่ คือ
 การบริหารงานโรงเรียน โดยเฉพาะในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2537 ซึ่งเป็นช่วงที่ครูใหญ่ต้อง
 ทำรายงานเกี่ยวกับโรงเรียนส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ครูใหญ่จึงต้องปล่อยให้นักเรียน
 ชั้นเด็กเล็กเล่นกันตามลำพังส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครูใหญ่นำไปฝากเรียนกับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อครูใหญ่ว่างจากการทำงานส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ครูใหญ่
 จะนำนักเรียนทั้งสองห้องที่ต้องรับผิดชอบ คือ นักเรียนชั้นเด็กเล็กกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 มาเรียนที่บ้านพักนักเรียนซึ่งมีโต๊ะ เก้าอี้ตัวใหญ่ตั้งอยู่ ครูจะสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
 ก่อน โดยครูให้นักเรียนชั้นประถมนั่งอยู่บนโต๊ะ ในขณะที่นักเรียนชั้นเด็กเล็กนั่งอยู่บนพื้นห้อง เมื่อครู
 วิทยานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เสร็จแล้ว ครูจึงหันมาจัดกิจกรรมให้นักเรียนชั้นเด็กเล็ก
 กิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กมีดังนี้ คือ

กิจกรรมวงกลม ครูสอนเนื้อหาสาระให้นักเรียนโดยดูจากคำบรรยายในรูปโปสเตอร์
 เป็นหลัก เช่น รูปโปสเตอร์สัปดาห์ที่ 10 ประการ เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโต้ตอบครู แต่
 จ้องมองครูทำท่าทาง และมองครูรูปโปสเตอร์ที่ครูนำมาประกอบการสอน ยกเว้นนักเรียนคนหนึ่ง
 มักพูดโต้ตอบครูอยู่เสมอ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูครูบอกว่า "เด็กคนนี้เป็นเด็กเก่าเคยอยู่ชั้นเด็กเล็ก
 เมื่อปีที่แล้วเป็นเด็กพูดได้สองภาษา คือ ภาษาไทยกับภาษากะเหรี่ยง" กิจกรรมต่อไปคือ กิจกรรม

การเล่านิทาน ครูเล่านิทาน โดยการอ่านนิทานจากหนังสือการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ขณะที่ครูอ่านนิทานจากหนังสือให้นักเรียนฟัง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจฟังครูบางคนนั่งเล่นกันบางคนลุกเดินออกไปจากกลุ่ม เมื่อครูเห็นนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจฟังครู จึงเปลี่ยนกิจกรรมเป็นการเล่นกลางแจ้ง เช่น การเล่นโยนลูกบอล เป็นต้น และกิจกรรมสุดท้ายในแต่ละวันที่ครูจัดให้นักเรียนอยู่เสมอก็คือ กิจกรรมเสรี โดยครูเตรียมของเล่นไว้ให้นักเรียนของเล่นที่ครูเตรียมไว้ เช่น พลาสติกสร้างสรรค ดินน้ำมัน ฯลฯ ในขณะที่นักเรียนกำลังนั่งเล่นครูจะพยายามซักถามนักเรียนแต่ละคนว่า กำลังทำอะไร หรือปั้นดินน้ำมันเป็นรูปอะไร เป็นต้น นักเรียนส่วนใหญ่ไม่พูดโต้ตอบครู ครูจึงถามซ้ำอีก แต่นักเรียนยังคงเงียบเฉย ครูจึงบอกนักเรียนคนหนึ่งที่สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยงช่วยเป็นล่ามให้ครู ในขณะที่นักเรียนบางคนนั่งเล่นของเล่นก็มีนักเรียนบางคนเดินเข้าออกห้องเรียนอยู่เสมอ หรือเดินออกไปเล่นที่สนามฟุตบอลจนกระทั่งเวลา 12.00 น. ครูตีระฆัง นักเรียนหลายคนวิ่งไปเข้าแถวหน้าห้อง เพื่อเตรียมตัวไปรับประทานอาหารกลางวันที่ทางโรงเรียนจัดไว้ที่วัดสะมียอ หรือนักเรียนบางคนก็นำอาหารมาจากบ้าน ไปรับประทานอาหารพร้อมกับพี่ชั้นประถมศึกษาที่หน้าบ้านพักนักเรียน เวลา 13.00 น. เป็นเวลาที่โรงเรียนเข้า ครูตีระฆังนักเรียนทยอยกันเข้าแถวหน้าอาคารเรียน ครูอบรมนักเรียนประมาณ 10 นาที จากนั้นครูปล่อยนักเรียนเข้าห้องเรียน นักเรียนชั้นเด็กเล็กวิ่งเข้าห้องหยิบหมอนครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เดินตามนักเรียนชั้นเด็กเล็กเข้าห้องพร้อมกับพูดว่า "ทุกคนนอนได้แล้วค่ะ" เด็กหญิงจันทร์นอนหลับตา เด็กหญิงปานกับเด็กหญิงอรอนคุยกับเพื่อนที่นอนอยู่ข้าง ๆ เด็กหญิงเอื้องเดินออกนอกห้อง ครูต้องเดินไปจูงนักเรียนให้กลับเข้าห้อง เด็กหญิงเอื้องเดินเข้าไปอยู่ในห้องประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อครูไปตามก็ไม่ยอมกลับเข้าห้องเด็กเล็ก ครูจึงต้องปล่อยให้อยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูเดินกลับเข้าห้องเด็กเล็ก จากนั้นครูจะนั่งใกล้กับนักเรียนที่ไม่ยอมนอน และครูจะแคะตัวนักเรียนเบา ๆ พร้อมกับพูดว่า "หลับตาสิคะ" ครูจะรอให้นักเรียนส่วนใหญ่นอนหลับซึ่งมักใช้เวลาประมาณ 10-20 นาที ครูจึงจะออกจากห้องเด็กเล็กเพื่อไปสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4 เวลา 14.00 น. นักเรียนตื่นนอนครูใหญ่เดินเข้าห้องเด็กเล็กบอกให้นักเรียนล้างหน้าแล้วมารับนมกล่องที่ครูคนละ 1 กล่อง เด็กชายจีระชินเฉยมองหน้าครูไม่ยอมมารับนม ครูจึงหันไปบอกเด็กหญิงอรให้บอกเพื่อนมารับนม เด็กหญิงอรแปลภาษาไทยที่ครูพูดเป็นภาษากะเหรี่ยงให้เพื่อนฟัง เพื่อนจึงเดินไปรับนมจากครูเมื่อนักเรียนทุกคนได้รับนมแล้วครูอาจจะ

ปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นข้างนอกอย่างอิสระ หรืออาจจะเตรียมของเล่นไว้ในห้องให้นักเรียนเล่น ของเล่นส่วนใหญ่ที่ครูเตรียมไว้คือ พลาสติกสร้างสรรค์จนกระทั่งเวลา 15.30 น. เป็นเวลากลับบ้านได้ มีครูคนหนึ่งต๊ะระวัง ครูจึงปล่อยนักเรียนออกจากห้องเพื่อกลับบ้าน นักเรียนส่วนใหญ่วิ่งไปหยิบกระเป๋านักเรียน แล้วออกมาขึ้นเข้าแถวหน้าห้องเตรียมตัวกลับบ้าน

วิธีการสอนของครูชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสะเม็ฮอ

สถานการณ์ส่วนใหญ่ที่ผู้วิจัยพบ คือ ครูบุญมีต้องรับผิดชอบงานหลายอย่างทั้งการบริหารงานโรงเรียน และสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เวลาคู่กับการสอนชั้นเด็กเล็ก ครูบุญมีจึงให้ความสำคัญในการบริหารงานโรงเรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งหมายความว่า ถ้าครูบุญมีว่างจากการบริหารงานโรงเรียน ครูบุญมีจึงจะมีโอกาสสอนนักเรียนทั้งสองชั้นเรียน โดยนำนักเรียนชั้นเด็กเล็ก และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มาเรียนอยู่ในที่เดียวกัน ครูจะสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและให้งานนักเรียนทำ จากนั้นจึงหันมาจัดกิจกรรมให้นักเรียนชั้นเด็กเล็ก สำหรับกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กมีดังต่อไปนี้ คือ

1. กิจกรรมวางแผน

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ครูบุญมีเน้นการสอนเนื้อหาสาระให้นักเรียน เช่น ครูสอนเรื่องการไหว้ สัปดาห์ละ 10 ประการ เป็นต้น เนื้อหาการสอนครูนำมาจากคำบรรยายประกอบภาพโปสเตอร์

ครูบุญมี มีวิธีสอนซึ่งมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูสนทนาคูคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน เช่น ครูสอนเรื่องมารยาทไทยครูถามนักเรียนว่า "เมื่อเวลานักเรียนเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องทำอย่างไร" นักเรียนทุกคนนั่งนิ่งเงียบ ครูจึงพูดต่อไปว่า "นักเรียนต้องก้มหลังเล็กน้อย" นักเรียนส่วนใหญ่ที่นั่งนิ่งเงียบ

ขั้นที่ 2 ครูนำรูปภาพโปสเตอร์มาให้ให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนทำตามตัวอย่าง
 ในรูปภาพนั้น โดยครูพูดบรรยายภาพทีละภาพแล้วให้นักเรียนทำตาม บางครั้งครูก็สาธิตประกอบไป
 ด้วย นักเรียนส่วนใหญ่ทำตามอย่างตาม โดยเด็กหญิงอรอุจากรูปภาพและการสาธิตของครู เด็กหญิงขวัญ
 คู่เพื่อนทำตามเพื่อน ครูใช้เวลาในการสอนนานประมาณ 45 นาที ช่วงที่นักเรียนสนใจฟังและทำตาม
 คำสั่งของครู คือ ในช่วงแรกที่ครูเริ่มอธิบายให้นักเรียนสนใจฟังนานประมาณ 5-10 นาที จากนั้นนักเรียน
 แทบทุกคนเริ่มไม่สนใจฟัง เล่นกับเพื่อนบ้าง เดินออกไปจากกลุ่มบ้าง ครูเรียกชื่อนักเรียนและบอก
 ให้นักเรียนนั่งที่ให้เรียบร้อย จากนั้นครูจึงจัดกิจกรรมต่อไป คือ กิจกรรมเสรี

2. กิจกรรมการเล่านิทาน

การเล่านิทานของครูผู้มีเป็นการเล่านิทานโดยไม่มีหนังสือนิทานประกอบให้นักเรียน
 ดู ครูเล่านิทานโดยการอ่านนิทานจากหนังสือคู่มือการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กชั้นบท และเล่า
 นิทานด้วยน้ำเสียงราบเรียบเสมอกัน ไม่มีเสียงสูง-ต่ำ หรือการเน้นเสียง

ครูผู้มี มีวิธีการเล่านิทานสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูบอกนักเรียนว่าครูจะเล่านิทานเรื่อง.....ให้ฟัง เช่น ครูพูดว่า
 "วันนี้ครูจะเล่านิทานเรื่อง ลูกเหมียว"

ขั้นที่ 2 ครูเริ่มเล่านิทานโดยการอ่านนิทานจากหนังสือคู่มือการจัดประสบการณ์
 ชั้นเด็กเล็กชั้นบทให้นักเรียนฟังด้วยน้ำเสียงราบเรียบ ขณะที่ครูเล่านิทาน ครูจะถามนักเรียนด้วย
 เช่น ครูเล่าเรื่อง "ลูกเหมียว" ในตอนหนึ่งครูเล่าว่า "พ่อแม่มักพาลูกเหมียวเข้าประกวดด้วย
 นักเรียนคิดว่าลูกเหมียวจะได้ไหม" นักเรียนส่วนใหญ่เงิบไม่ตอบแม้ว่าครูจะเรียกชื่อนักเรียนทีละ
 คนให้ตอบคำถามครู โดยเด็กหญิงอรตอบว่า "ได้" จากนั้นครูจึงเล่านิทานต่อไปเรื่อย ๆ นักเรียน
 หลายคนไม่สนใจฟังเด็กหญิงจันทร์กับเด็กหญิงนันท์เล่นกัน คู่กัน เด็กหญิงชัญญาและเด็กหญิงจินดา
 เดินออกนอกห้อง เด็กหญิงเอื้อง เด็กหญิงปาน เด็กชายจิระ เด็กชายอาทร เดินไปยืนมองลูกฟุตบอล
 ในห้องพัสดุมีเพียงเด็กหญิงอรคนเดียวเท่านั้นที่ฟังและพูดโต้ตอบครู เมื่อครูเห็นนักเรียนหลายคนไม่
 สนใจฟังครู ครูจึงหยุดเล่านิทานทั้ง ๆ ที่ยังเล่านิทานไม่จบเรื่องครูเปลี่ยนเป็นกิจกรรมอื่น เช่น ใ้
 นักเรียนเล่นโยนรับ-ส่งลูกฟุตบอลที่สนามฟุตบอลหน้าโรงเรียนแทนถึงแม้จะเปลี่ยนกิจกรรมเป็นเล่น
 โยนรับ-ส่งลูกฟุตบอลแต่ก็ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งซึ่งเป็นนักเรียนใหม่และพูดไทยไม่ได้ไม่เล่นแต่ยืนมอง
 เพื่อน ๆ เล่น

กิจกรรมการเล่านิทานนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจฟังขณะที่ครูเล่านิทาน นักเรียนกระจัดกระจายไปตามความสนใจของตน โดยบางคนคุยกัน บางคนเล่นกัน บางคนลุกขึ้นมองหาสิ่งของที่ตนสนใจซึ่งอยู่ในห้องพัสดุ บางคนเดินออกนอกห้อง ทำให้ครูต้องเปลี่ยนเป็นกิจกรรมอื่น

3. กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมนี้ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ครูใช้แทนกิจกรรมที่นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือเช่น ในกิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมกลางแจ้งที่พบอยู่เสมอ คือ การเล่นเกมฟุตบอล

ครูบุญมี มีวิธีการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง พอสรุปได้ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 ครูให้นักเรียนคนหนึ่งเป็นตัวแทนของเพื่อนไปหยิบอุปกรณ์ เช่น ครูให้นักเรียนไปหยิบลูกบอลมา 1 ลูก จากนั้นครูบอกให้นักเรียนทุกคนไปที่สนามฟุตบอลโดยครูวิ่งนำหน้านักเรียนไปที่สนาม นักเรียนทุกคนวิ่งตามครูออกมา มีนักเรียนประมาณ 3-4 คนเล่นโยนลูกบอลกับครูที่สนาม และมีนักเรียน 3-4 คนไม่เล่นแต่ยืนคุยกับเพื่อนเล่นโยนรับ-ส่งลูกบอล และมีนักเรียน 1-2 คนเดินไปเข้าห้องนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขั้นที่ 2 ครูพูดอธิบายวิธีการเล่นพร้อมทั้งสาธิตให้นักเรียนดู เช่น ในการเล่นโยนรับ-ส่งลูกบอล ครูจัดให้นักเรียนยืนล้อมกันเป็นวงกลมโดยครูยืนอยู่ตรงกลางวง จากนั้นครูเริ่มอธิบายวิธีการเล่นและสาธิตให้นักเรียนดู โดยพูดว่า "ถ้าครูโยนลูกบอลให้นักเรียน เมื่อนักเรียนรับลูกบอลแล้วให้นักเรียนส่งลูกบอลคืนครู" จากนั้นครูเริ่มโยนลูกบอลให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง 1 ทีชว แล้วจึงเริ่มเล่นโดยครูโยนลูกบอลให้เด็กหญิงจันทร์สินใจ ครูจึงพูดว่า "รับสิครับ" เด็กยังคงยืนเฉย ครูจึงหันไปบอกเด็กหญิงจิราวัฒน์ ซึ่งสามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง ให้บอกเด็กหญิงจันทร์ที่สนใจให้รับลูกบอลจากครู เด็กหญิงจิราวัฒน์แปลภาษาไทยที่ครูพูดเป็นภาษากะเหรี่ยงบอกเด็กหญิงจันทร์ที่สนใจให้รับลูกบอลจากครู เด็กหญิงจันทร์จึงรับลูกบอลจากครู ครูเล่นโยนลูกบอลกับนักเรียนสักพักหนึ่งจึงเลิกเล่นและเรียกนักเรียนทุกคนให้เข้าห้อง โดยครูเดินนำนักเรียนเข้าห้อง

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ครูใช้ในการดึงความสนใจของนักเรียน เมื่อครูใช้กิจกรรมนี้ปรากฏว่านักเรียนแยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งประมาณ 3 คน ร่วมเล่นในกิจกรรมนี้กับครู ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมองหาครูและเพื่อนเล่น นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ และเป็นนักเรียนที่เริ่มเข้าโรงเรียนเป็นครั้งแรก

4. กิจกรรมเสรี

กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ครูมักจัดอยู่เสมอหลังจากที่ครูจัดกิจกรรมอื่น ๆ ให้นักเรียนแล้ว หรือเป็นกิจกรรมที่ครูใช้ในเวลาที่ครูต้องทำงานอื่นหรือสอนนักเรียนชั้นอื่น ลักษณะของกิจกรรมนี้ คือ ครูจัดเตรียมของเล่นให้นักเรียนเล่นของเล่นด้วยกันทั้งสองห้อง ของเล่นที่ครูนำมาใช้ในกิจกรรมนี้เสมอ คือ พลาสติกสร้างสรรค์

ครูมีวิธีการจัดกิจกรรมดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ครูบอกนักเรียนว่า "ครูเตรียมของเล่นให้นักเรียนแล้ว ให้นักเรียนเล่นของเล่นอยู่ภายในห้องเรียนให้แบ่งกันเล่น" จากนั้นครูพูดว่า "ไปได้แล้ว" นักเรียนส่วนใหญ่วิ่งไปหยิบของเล่นหนึ่งเล่นบนพื้นห้องเด็กหญิงปานเดินไปเข้าห้องนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขณะที่เล่นของเล่นนักเรียนทุกคนจะใช้ภาษากะเหรี่ยงพูดคุยกัน

ขั้นที่ 2 ครูพูดซักถามนักเรียนในขณะที่นักเรียนกำลังเล่น เช่น ครูถามเด็กหญิงเอื้อน "หนูทำเป็นรูปอะไรคะ" (ถ้าครูถามนักเรียนหญิง ครูจะใช้คำลงท้ายด้วยคำว่า "คะ" ถ้าครูถามนักเรียนชายครูจะใช้คำลงท้ายด้วยคำว่า "ครับ") เด็กหญิงเอื้อนส่วนใหญ่เงิบเฉยไม่ตอบครู ครูจึงถามซ้ำอีก เด็กหญิงเอื้อนยังคงนิ่งเฉยไม่ตอบคำถามของครู ครูจึงหันไปบอกเด็กหญิงจิราวัฒน์ สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยงให้ช่วยถามเพื่อนให้ครู เมื่อเด็กหญิงจิราวัฒน์ ถามเด็กหญิงเอื้อนเป็นภาษากะเหรี่ยง เด็กหญิงเอื้อนจึงพูดภาษากะเหรี่ยงตอบ เด็กหญิงจิราวัฒน์จึงพูดตอบครูว่า "เขาบอกว่าเขาคือเป็นรถคะครู" ฯลฯ

กิจกรรมนี้ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนจะเล่นได้สักระยะหนึ่งจากนั้นจึงเริ่มทยอยกันออกไปเล่นนอกห้อง เด็กชายจิระ เด็กชายอาทร เด็กหญิงปาน เด็กหญิงเอื้อน เด็กหญิงจิราวัฒน์ เด็กหญิงจันทร์ กับเด็กหญิงสุดา เล่นวิ่งไล่จับกัน เด็กหญิงนันท์ เด็กหญิงรัตญา เดินไปยืนดูที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หนังสือนั่งครูกำลังจะปล่อยให้นักเรียนเป็นเช่นนั้น เพราะครูต้องสอนหนังสือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หรือเป็นเพราะครูต้องทำรายงานส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

จากวิธีการสอนของครูในแต่ละกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่า ครูมีวิธีการสอนที่เด่นชัดดังนี้ คือ

1. ครูสอนโดยการพูดบรรยายเป็นภาษาไทยและมีการสาธิตประกอบ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจฟังครู ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูบอกว่า ในห้องนี้มีนักเรียนหลายคนที่ไม่เข้าใจภาษาไทยและพูดภาษาไทยไม่ได้ นักเรียนส่วนใหญ่พูดได้แต่ภาษากะเหรี่ยง มีนักเรียนบางคนเท่านั้นที่สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง ส่วนตัวครูเองพูดได้แต่ภาษาไทยไม่สามารถพูดภาษากะเหรี่ยงได้

2. ครูขาดเทคนิคในการสอนสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล เช่น ครูเล่านิทานด้วยน้ำเสียงราบเรียบไม่มีเสียงสูง-ต่ำนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจฟัง ทำให้กิจกรรมที่จัดไม่ประสบความสำเร็จ ฯลฯ อีกทั้งในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม ครูไม่เคยใช้เทคนิคการร้องเพลงเพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน ครูมักใช้วิธีการพูดซักถามและสั่งให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งอยู่เสมอ จากการสัมภาษณ์ครูบอกว่า ครูไม่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนชั้นอนุบาล หรือชั้นเด็กเล็กมาก่อนเลย และไม่รู้ว่าจะสอนอะไร หรือใช้วิธีอะไรสอนนักเรียน แต่ที่ต้องรับผิดชอบสอนนักเรียนชั้นเด็กเล็กนั้นเพราะไม่มีครูคนไทยมาสอน "ครูทุกคนบอกว่าไม่มีประสบการณ์ในการสอนนักเรียนชั้นเด็กเล็ก ดังนั้นผมจึงจำเป็นต้องรับผิดชอบสอนนักเรียนชั้นเด็กเล็ก"

3. ครูมักใช้สื่อซ้ำ ๆ ที่ไม่มีความหลากหลาย เช่น ในกิจกรรมวงกลม สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้อธิบายคือ รูปภาพโปสเตอร์ เช่น ครูสอนเรื่องสุนัขพันธุ์ 10 ประเภท โดยนำภาพโปสเตอร์เรื่องสุนัขพันธุ์ 10 ประเภทมาให้นักเรียนดู เป็นต้น ซึ่งมีอยู่เพียง 2 ภาพ ในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้อธิบายคือ ลูกฟุตบอล หรือในกิจกรรมเสรีสื่อที่ครูนำมาใช้อธิบายคือ หลากสติกสร้างสรรค์ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูไม่รู้ว่าจะใช้สื่ออะไรสอนจึงจะเหมาะกับนักเรียนระดับชั้นเด็กเล็ก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะครูไม่มีความรู้ และประสบการณ์ในการสอนนักเรียนระดับชั้นเด็กเล็ก

ลักษณะการเรียนรู้ของเด็กในโรงเรียนแม่เหาะและโรงเรียนสะมีฮอ

เนื่องจากข้อมูล เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กทั้งสอง พบแบบแผนคล้ายกัน แต่ต่างกันที่จำนวนเด็ก และระดับความรุนแรงของปัญหา ผู้วิจัยจึงนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เป็นภาพรวมของเด็กทั้งสองโรงเรียน ดังนี้

1. ในรายชื่อที่ใช้ภาษาไทยได้คือจะเรียนรู้เหมือนเด็กทั่วไปในชั้นเด็กเล็กกล่าวคือ จาก การฟังครู และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครูและร่วมกับเพื่อน

2. ในรายชื่อที่มีอุปสรรคทางภาษา เด็กมีการเรียนรู้ ดังนี้คือ

1) เรียนรู้จากครูโดยตรง โดยอาศัยสีหน้าท่าทาง และสื่อประกอบคำที่พอรู้บ้าง พบมาก ในกิจกรรมวงกลม ซึ่งเป็นเวลาที่ครูพูดคุยกับนักเรียนอย่างเป็นกิจลักษณะ เช่น ในขณะที่ ครูสอนตามหน่วยการเรียนรู้จากแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก เรื่องโรงเรือนของเรา ครูให้นักเรียนท่องชื่อและนามสกุลครูใหญ่ นักเรียนท่องตามครู จากนั้นครูจึงเขียนชื่อและนามสกุลครูใหญ่ บนกระดานดำ ครูชี้ตัวหนังสือที่ครูเขียนบนกระดานคำอ่านให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตาม นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กเรียนรู้จากครูโดยผ่านการแปลของเพื่อน ซึ่งการทำ ความคำบอกภาษาเกะเหรี่ยงของเพื่อนที่แปลมาจากการพูดภาษาไทยของครูพบมากใน กิจกรรมเกม และกิจกรรมการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ครูมักจะออกคำสั่งให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ตัวอย่าง เช่น กิจกรรมเกมการต่อกระป๋องโด้ก โดยนักเรียนทุกคนนั่งบนพื้นห้องในลักษณะเป็นครึ่งวงกลม โดยครูนั่งบนพื้นอยู่ข้างหน้านักเรียน

จากนั้นครูเรียกนักเรียนให้ออกมาต่อกระป๋องโด้กทีละคน จนถึงเด็กหญิงวดี เมื่อครูเรียกชื่อให้ออกมา เด็กหญิงวดียังคงนั่งเฉยไม่ทำตามคำสั่งของครู เพราะไม่เข้าใจคำสั่ง เด็กหญิงฉายที่นั่งใกล้เด็กหญิงวดีจึงแปลภาษาไทยของครูเป็นภาษาเกะเหรี่ยงให้เด็กหญิงวดีฟัง เด็กหญิงวดีจึงลุกขึ้นมาต่อกระป๋องโด้กแล้วกลับมาที่นั่งที่เดิม

2) เรียนรู้จากกิจกรรมโดยอาศัยการเลียนแบบจากเพื่อน โดยเลียนแบบการพูด และอ่านภาษาไทยตามเพื่อน พบพฤติกรรมลักษณะนี้มากใน กิจกรรมเสรี โดยครูให้นักเรียนเลือก เล่นของเล่นอิสระภายในห้อง คือ ตุ๊กตา พลาสติกสร้างสรรค์ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น นักเรียนหญิง ส่วนใหญ่เลือกเล่นตุ๊กตาในบ้านตุ๊กตา และใช้ภาษาเกะเหรี่ยงในการพูดแทนตุ๊กตา แต่มีนักเรียนหญิง บางคนที่ถูกได้ทั้งภาษาเกะเหรี่ยงและภาษาไทย เช่น เด็กหญิงนันท์ เด็กหญิงรัตน์ เด็กหญิงฉาย เมื่อครูเข้าใกล้กลุ่มนักเรียนหญิงที่กำลังเล่นตุ๊กตา เด็กหญิงวดี เด็กหญิงมะลิ เด็กหญิงนิต ซึ่งกำลัง พูดแทนตุ๊กตาโดยใช้ภาษาเกะเหรี่ยงเริ่มพูดเบาๆ พร้อมทั้งก้มหน้าก้มตาเล่น โดยไม่ยอมสบตาครู ส่วนเด็กหญิงรัตน์ที่ถูกได้ทั้งสองภาษาเปลี่ยนเป็นพูดภาษาไทยทันทีเมื่อครูยืนอยู่ใกล้ เช่น เด็กหญิง

รัตน์จับตุ๊กตาเดินแล้วพูดว่า "แม่เดินไปตลาดนัด" พร้อมกับมองหน้าครูและอิม เด็กหญิงสมรที่พูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ พยายามพูดภาษาไทยเป็นคำ ๆ ตามเพื่อนที่พูดได้ เช่น "แม่, นิด" เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบพฤติกรรมการเลียนแบบการพูดของเพื่อนใน กิจกรรมศิลปะ คือ การวาดรูปประบายสี และการปั้นดินน้ำมัน ตัวอย่างเช่น กลุ่มนักเรียนหญิงซึ่งส่วนใหญ่ใช้ภาษาเกาหลีขณะทำกิจกรรมวาดรูปประบายสี เมื่อครูนั่งใกล้นักเรียนแล้วถามนักเรียนว่า "กำลังวาดรูปอะไรคะ" เด็กหญิงฉายที่พูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษาเกาหลีตอบว่า "บ้านบนภูเขา" เด็กหญิงวดีที่นั่งใกล้ ๆ พูดภาษาไทยไม่ค่อยได้เมื่อครูถามว่า "นี่รูปอะไรคะ" เด็กหญิงวดีเงยบเด็กหญิงฉายจึงพูดภาษาเกาหลีถามเด็กหญิงวดี เด็กหญิงวดีตอบเป็นภาษาเกาหลีว่า "บ้านบนภูเขา" เด็กหญิงฉายจึงตอบเป็นภาษาไทยแทนเพื่อนว่า "น้ำตก" เด็กหญิงวดีที่พูดภาษาไทยไม่ค่อยได้พยายามพูดภาษาไทยเสียงเบาตามว่า "น้ำตก"

นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กเรียนรู้จากเพื่อน โดยเพื่อนสอน และอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้ฟังเป็นภาษาไทย เกาหลี และอังกฤษ สถานการณ์ที่พบวิธีการเรียนรู้แบบนี้ คือ ในช่วง กิจกรรมเสรี ซึ่งครูปล่อยให้เด็กนักเรียนเล่นของเล่นอย่างอิสระ จึงเป็นโอกาสให้นักเรียนที่พูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษาเกาหลีสอนนักเรียนที่พูดได้แต่ภาษาเกาหลีให้อ่านภาษาไทยตาม ดังเช่นเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ เด็กหญิงฉาย ซึ่งสามารถพูดได้ 2 ภาษาจูงมือเด็กหญิงวดีที่พูดได้แต่ภาษาเกาหลีไปยืนด้วยกันที่หน้ากระดานชาวยี่สิบ ซึ่งมีรูปภาพผลไม้และสัญลักษณ์ตัวเลขติดอยู่ เด็กหญิงฉายใช้รูปภาพผลไม้และสัญลักษณ์ตัวเลข พร้อมกับอ่านเป็นภาษาไทย เช่น "มะม่วง 2" แล้วให้เด็กหญิงวดีอ่านตามไปด้วย ขณะที่นักเรียนทั้งสองคนกำลังอ่านรูปภาพและสัญลักษณ์ตัวเลขเป็นภาษาไทยนั้น นักเรียนทั้ง 2 อิมให้กัน กอดกัน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อกัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นพบว่า นักเรียนทั้งสองเป็นญาติลูกพี่ลูกน้องกัน

ข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนจากครูหรือการเรียนรู้อะหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ทำให้ผู้วิจัยได้พบข้อมูลบางประการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมและช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดังนี้ ดังต่อไปนี้

1. จากสภาพภายในห้องเด็กเล็ก ซึ่งมีนักเรียนชายส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีจำนวน 10 คน จากนักเรียนชายในห้องทั้งหมด 12 คน แต่นักเรียนหญิงส่วนใหญ่ใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นหลักในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีจำนวน 7 คน จากนักเรียนหญิงในห้องทั้งหมด 11 คน ในระยะแรก ๆ ของการเรียนการสอน โดยเฉพาะในช่วง กิจกรรมเสรี ซึ่งครูปล่อยให้ให้นักเรียนเล่นกันเองอย่างอิสระภายในห้องเรียน พบว่า นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายจะแยกกันเล่นอย่างชัดเจน แต่ในระยะต่อมาได้มีเด็กหญิงกานที่พูดภาษาไทยได้ เข้าไปเล่นในกลุ่มของนักเรียนชาย และใช้ภาษาไทยติดต่อกับนักเรียนชายในขณะเดียวกัน ก็มีเด็กชายสนั่นที่พูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยง เข้าไปเล่นในกลุ่มนักเรียนหญิง และใช้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยงควบคู่กันในการติดต่อกับนักเรียนหญิง เมื่อนักเรียนหญิงและนักเรียนชายได้มีโอกาสเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้มีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนภาษาซึ่งกันและกัน

2. สภาพพื้นฐานประสบการณ์ของนักเรียนในห้องเรียน พบว่า มีนักเรียนที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กเมื่อปีที่แล้ว คือ ปี พ.ศ. 2536 ดังนั้นในปี พ.ศ. 2537 นี้ นับเป็นปีที่สองที่นักเรียนเหล่านี้อยู่ ซึ่งมีทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายจำนวนทั้งหมด 9 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 4 คน นักเรียนชาย 5 คน นักเรียนเหล่านี้มีประสบการณ์เดิมในการเรียนชั้นเด็กเล็กมาก่อน ทำให้ นักเรียนเหล่านี้สามารถเรียนรู้และเข้าใจการสอนของครูที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลักได้ดีกว่านักเรียนที่เข้าใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนกลุ่มนี้ยังช่วยเพื่อนไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูด โดยนักเรียนชายพูดภาษาไทยซ้ำให้เพื่อนนักเรียนชายฟัง ส่วนนักเรียนหญิงแปลภาษาไทยที่ครูใช้สอนเป็นภาษากะเหรี่ยงให้เพื่อนนักเรียนหญิงฟัง จะเห็นได้ว่านักเรียนกลุ่มที่มีประสบการณ์เดิมเหล่านี้ พยายามช่วยเหลือเพื่อนซึ่งมีระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน

พฤติกรรม การตอบสนองของนักเรียน

นักเรียนแสดงพฤติกรรม การตอบสนองของครู ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. นักเรียนสนใจฟังครู นักเรียนมีพฤติกรรม การแสดงออก ดังนี้

1.1 นักเรียนพูดโต้ตอบครู เช่น ในโรงเรียนเมเข้า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กมาก่อน และเป็นนักเรียนที่พูดภาษาไทยคล่อง ชอบพูดเสียงดัง และเป็น

นักเรียนที่ครูมักเรียกชื่อบ่อย ๆ ให้ความตอบแทนเพื่อนที่ตอบไม่ได้ นักเรียนที่มีพฤติกรรมการพูดโต้ตอบชื่อบ่อยมีจำนวน 3 คน กิจกรรมที่นักเรียนพูดโต้ตอบครูมากที่สุด คือ กิจกรรมวงกลม เช่น ในการสอนเรื่องผลไม้ของเรา ครูจะซักถามนักเรียนว่า "นักเรียนเคยรู้จักผลไม้อะไรบ้าง หรือเคยรับประทานผลไม้อะไรบ้าง" ฯลฯ เป็นต้น

นักเรียนเหล่านี้จะแข่งกันตอบ เช่น เด็กชายเอกพูดว่า "ฝรั่งครับ" เด็กชายพจน์พูดว่า "แดงโมครับ" ฯลฯ เป็นต้น และในการทักทายพูดคุยสนทนาระหว่างครูกับนักเรียนตอนเช้า ก่อนเข้าสู่กิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้ซักถามนักเรียนในเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ชื่ออะไรคะ บ้านอยู่ที่ไหน อยู่ที่บ้านทำอะไร เมื่อวานกินข้าวกับอะไร ฯลฯ เป็นต้น

1.2 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครู โดยมีการพูดโต้ตอบครู ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชายที่เขยื้อนขึ้นเด็กเล็กมาก่อน จำนวน 3 คน เป็นนักเรียนที่มีลักษณะเป็นผู้นำ กล่าวพูดกล้าแสดงออก นักเรียนเหล่านี้จะปฏิบัติตามคำสั่งครู ในขณะที่เขยื้อนก็มีการพูดโต้ตอบครูเสมอ คือเช่น ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เมื่อครูสั่งให้นักเรียนท่าท่ากระด่าย เด็กชายพจน์ก็ยกมือขึ้นแนบศีรษะท่าเป็นทูลกระด่ายพร้อมกับพูดว่า "ผมเคยเห็นกระด่ายด้วย" หรือ "ผมเคยจับกระด่ายในป่าด้วย" ฯลฯ เป็นต้น

1.3 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครูโดยไม่พูดโต้ตอบ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กปีนี้ (พ.ศ.2537) เป็นครั้งแรก และเป็นนักเรียนที่สามารถฟังและพูดภาษาไทยได้รู้เรื่อง นักเรียนเหล่านี้มีทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย มีนักเรียนหญิง 2 คน คือ เด็กหญิงกาน และเด็กหญิงนิค นักเรียนชาย 3 คน คือ เด็กชายชน และเด็กชายนพ เด็กชายณัฐ รวมเป็น 5 คน กิจกรรมที่นักเรียนเหล่านี้แสดงพฤติกรรมการทำตามคำสั่งครู โดยไม่พูดโต้ตอบครู คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เช่น ครูสั่งให้ท่าท่าเป็นกระด่ายยกมือขึ้นแนบศีรษะท่าเป็นทูลกระด่าย กระโดดเป็นกระด่าย เด็กเหล่านี้จะทำตามโดยไม่ซักถามเป็นอยู่เช่นนี้เสมอ ๆ โดยเฉพาะในช่วง 1 - 3 สัปดาห์แรกของการเปิดเทอม นอกจากนี้ยังพบพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นในกิจกรรมอื่น ๆ อีก เช่น กิจกรรมเกม ครูสั่งให้นักเรียนยืนขึ้น จับมือกันเป็นวงกลม ปล่อยมือแล้วนั่งลงนักเรียนก็ปฏิบัติตาม หรือการเล่นเกมนตามคำสั่ง เช่น ครูสั่งให้นักเรียนยืนขึ้นจับมือกันเป็นวงกลม โดยครูยืนอยู่ตรงกลาง นักเรียนก็ลุกขึ้นยืนจับมือกันเป็นวงกลม ครูพูดต่อไปว่า "ถ้าครู

พูดว่าน้ำขึ้น ให้นักเรียนวิ่งเข้าหาครู โดยนักเรียนยังคงจับมือกันเป็นวงกลม และถ้าครูบอกว่า น้ำลง ให้นักเรียนวิ่งออกห่างครู โดยนักเรียนยังคงจับมือกันเป็นวงกลม" จากนั้นครูออกคำสั่งว่า "น้ำขึ้น" นักเรียนทั้ง 5 คนดังกล่าวข้างต้นก็วิ่งเข้าหาครูโดยยังคงจับมือกันเป็นวงกลม เมื่อครูออกคำสั่งว่า "น้ำลง" นักเรียนก็วิ่งออกห่างจากครูโดยยังคงจับมือกันเป็นวง หรือในบางครั้งครูก็เรียกนักเรียนไปหยิบของให้ครู เช่น หีบของเล่น หีบสมุด ฯลฯ นักเรียนก็สามารถไปหยิบได้ถูกต้อง โดยฟังคำสั่งจากครูว่าต้องการให้หยิบอะไร เหล่านี้ เป็นต้น

1.4 นักเรียนแสดงอาการโต้ตอบการพูดของครู โดยการพยักหน้ารับแทนการพูดโต้ตอบ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กปีนี้ (พ.ศ.2537) เป็นปีแรก เป็นนักเรียนที่สามารถพูดภาษาไทยได้ มีทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จำนวน 8 คน กิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนแสดงการโต้ตอบการพูดของครูโดยการพยักหน้ารับ พบมากใน กิจกรรมเกม ในช่วงเวลาที่ครูกำลังพูดอธิบายวิธีการเล่นให้นักเรียนฟัง ซึ่งครูมักจะถามว่า "เข้าใจไหม" นักเรียนจะพยักหน้ารับทุกครั้ง แสดงอาการว่าเข้าใจสิ่งที่ครูพูด

1.5 นักเรียนจ้องมองครูและเพื่อนโต้ตอบกัน โดยไม่มีส่วนร่วมในการพูด มีเพียงแต่การแสดงอาการว่าสนใจโดยการจ้องมองครูเท่านั้น นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กปีนี้ (พ.ศ. 2537) เป็นปีแรก มีนักเรียนหญิง 4 คน นักเรียนชาย 3 คน นักเรียนจะแสดงอาการจ้องมองครูและเพื่อนพูดโต้ตอบกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะในช่วง 2 - 3 สัปดาห์แรกของการเปิดเทอม แต่ในสัปดาห์ที่ 5 นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นอยู่เสมอ เป็นนักเรียนที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาหลัก ไม่ค่อยเข้าใจภาษาไทย จำนวน 3 คน และกิจกรรมที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมจ้องมองครูและเพื่อนพูดโต้ตอบกัน คือ กิจกรรมวงกลม ในขณะที่ครูสอนตามหน่วยการจัดประสบการณ์ เช่น ครูสอนเรื่องโรงเรียนของเรา ครูถามนักเรียนว่า "นักเรียนมาโรงเรียนทำไม" เด็กชายเอกตอบ "มากินนม มานอน" และมีนักเรียนจำนวน 3 คนดังกล่าวข้างต้นที่ไม่พูดใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จ้องมองครูและเพื่อนพูดโต้ตอบกัน

ทั้งนี้จากการที่นักเรียนสนใจฟังครู โดยได้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ครูได้ตอบสนองพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการชมว่า เก่ง พร้อมกับคบบมือให้อยู่เสมอ ๆ

2. นักเรียนไม่สนใจฟังครู พบพฤติกรรมเช่นนี้มากในกิจกรรมต่อไปนี้ คือ กิจกรรมเกม ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่นั่งรอเพื่อเล่นเกม และมีนักเรียนส่วนหนึ่งกำลังเล่นเกม และ กิจกรรมวงกลม ในช่วงที่ครูกำลังอธิบายเนื้อหาตามหน่วยการสอน ในแผนการจัดประสบการณ์

ชั้นเด็กเล็ก เช่น นักเรียนนั่งบนพื้นลักษณะเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งข้างหน้า จากนั้นครูจึงอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับวงจรชีวิตของผึ้ง ประโยชน์ของผึ้ง การหาอาหารของผึ้ง ฯลฯ เป็นต้น ในขณะที่ครูกำลังอธิบายเนื้อหาตามหน่วยการสอน หรือในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่กำลังนั่งรอเพื่อเล่นเกม นักเรียนหลายคนจะเริ่มแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 นักเรียนนั่งนิ่งเฉยสาวยตาเหม่อมองออกไปนอกห้อง ขณะนั่งอยู่ในกลุ่มมีนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้ จำนวน 5 คน คือ เด็กชายพงศ์ เด็กชายนม และค.ญ.งาม ค.ญ.ขวัญ ค.ญ. ศักดา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนกะเหรี่ยงที่เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กเป็นครั้งแรก นักเรียนเหล่านี้จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นบ่อยมาก ในช่วง 2 - 3 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียน ในระยะสัปดาห์ที่ 4 - 5 ของการเปิดภาคเรียน พฤติกรรมนั่งนิ่งเฉยและเหม่อลอยของนักเรียนทั้ง 5 คน เริ่มลดน้อยลง แต่ยังคงเหลืออยู่บ้างซึ่งไม่บ่อยนัก เช่น ในขณะที่เด็กชายกรมแสดงพฤติกรรมนั่งนิ่งเฉย สาวยตาเหม่อลอยไม่ฟัง และไม่ทำตามที่ครูพูด เมื่อครูหันไปพบเห็น ครูจะเรียก "กรม" เด็กชายกรมก็หันมามองหน้าครู สักพักหนึ่งเด็กชายกรมก็เหม่อมองออกไปนอกห้องเหมือนเดิม

2.2 นักเรียนนอนลงกับพื้น ตรงที่นั่งอยู่ในกลุ่มกับเพื่อนอย่างเงียบ ๆ ไม่พูดใด ๆ นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้ไม่บ่อยนักเป็นนักเรียนหญิง 2 คน นักเรียนชาย 1 คน เป็นนักเรียนที่เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กเป็นครั้งแรก นักเรียนเหล่านี้มีบุคลิกภาพที่ชัดเจนร่วมกัน คือ มักชอบอยู่ตามลำพัง

ในขณะที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น ครูมักจะเรียกชื่อนักเรียนอยู่เสมอ ๆ เช่น ครูเรียก "สันติ" พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนลุกขึ้นนั่ง เด็กชายสันติยังคงนอนเฉย ครูจึงเดินเข้าไปหาเด็กชายสันติ พร้อมทั้งจับตัวเด็กให้ลุกขึ้นนั่งเด็กจึงนั่ง ถ้าครูไม่ทันสังเกตเด็กอื่น เช่น เด็กชายกรมก็จะเริ่มล้มตัวลงนอนตาม ทำให้ครูสังเกตเห็นได้ง่าย และรีบเข้ามาจับตัวนักเรียนเหล่านั้นให้ลุกขึ้นนั่ง

2.3 นักเรียนแยกตัวไปนั่งที่มุมห้องตามลำพัง นั่งซึมเงียบ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเช่นนี้อย่างมาก คือ เด็กชายชวีช เป็นเด็กมีบุคลิกภาพที่ชัดเจนคือ เป็นเด็กค่อนข้างบเงียบเฉย ซึม ไม่ยิ้ม ไม่พูด มักนั่งอยู่ตามลำพังไม่ส่งเสียงกับใคร ไม่พูดแม้กระทั่งกับครู โดยเฉพาะในช่วงสัปดาห์แรก ๆ เด็กมีพฤติกรรมเช่นนี้มาก จนสัปดาห์ที่ 5 ของการเปิดเทอม เด็กเริ่มยิ้มแสดงอาการโต้ตอบกับคนอื่นบ้าง ในสัปดาห์ต่อ ๆ มา ก็เริ่มที่จะเข้ากับเพื่อนมากขึ้นเรื่อย ๆ

ในขณะที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น ครูจะเรียกชื่อและพูดกับ เด็กชายชวีช บ่อสมมาก ในช่วง 2 - 3 วันแรก นักเรียนยังคงนั่งนิ่งเงิบ จึงมองครูพูด ครูจึงเรียกชื่อเด็กน้อยลง โดยให้เหตุผลว่า "เด็กยังปรับตัวไม่ได้" จึงให้เวลาเด็กในการค่อย ๆ ปรับตัว ไม่เร่งรัดให้เด็กทำกิจกรรม

2.4 นักเรียนคุยกันเอง นักเรียนแสดงพฤติกรรมเช่นนี้ไม่บ่อยนัก ซึ่งมีทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จำนวน 10 คน โดย เด็กหญิงณภาพ เด็กหญิงสุดา เด็กหญิงสมร จะจับกลุ่มคุยกันเป็นกลุ่มย่อย 1 กลุ่ม และเด็กหญิงชญา คุยกัน เด็กสิद्धา โดยใช้ภาษากะเหรี่ยง ในขณะที่นักเรียนชายก็จะจับกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย คือ กลุ่ม เด็กชายเอก เด็กชายณัฐ เด็กชายธนา และกลุ่มเด็กชายนิสัย กับเด็กชายเอนก คุยกันโดยใช้ภาษาไทย ในขณะที่นักเรียนคุยกันครูจะส่งเสียงคุเป็นระยะ ๆ เด็กก็จะเงิบ

2.5 นักเรียนเล่นของเล่นที่นำมาเอง โดยเล่นคนเดียวตามลำพัง นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้ไม่บ่อยนัก คือ เด็กหญิงเบญจา และเด็กชายสมัค เป็นนักเรียนที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กมาก่อน นักเรียนทั้งสองคนมีบุคลิกภาพที่ชัดเจนร่วมกันคือ มีลักษณะเป็นผู้นำของกลุ่ม ขณะที่เล่นของเล่นที่นำมาเอง เช่น ฮางวง ผ้าโปกคีระชะ ฯลฯ เพื่อนที่นั่งใกล้จะพยายามเข้ามาเล่นด้วยอยู่เสมอ

ในขณะที่นักเรียนนำของเล่นมาเองโดยเล่นคนเดียวตามลำพัง ในขณะที่ครูสอนนั้น ส่วนใหญ่ครูจะมองไม่เห็น แต่เมื่อมีเด็กคนอื่น ๆ ที่นั่งใกล้เล่นด้วยและเสียงดังมากขึ้น ครูจึงจะหันหน้ามาพบเห็นพร้อมกับส่งเสียงคุเด็กและบอกให้เด็กเก็บของเล่นใส่กระเป๋ากระโปรงหรือกระเป๋ากางเกงให้เรียบร้อย เด็กก็ปฏิบัติตาม

2.6 นักเรียนเล่นกับเพื่อน นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้เสมอมีนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จำนวน 5 คน คือ เด็กหญิงทิพา เด็กหญิงนิสา เด็กหญิงสุนีย์ และเด็กชายสมัช เด็กชายชชีवालย์ ในขณะที่นักเรียนนั่งเล่นกันนั้น นักเรียนนั่งบนพื้นห้อง นักเรียนจะเล่นกับเพื่อนที่ นั่งอยู่ใกล้ ๆ กัน โดยนักเรียนชายเล่นกับนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงก็เล่นกับนักเรียนหญิงด้วยกันเล่นกันเสียงไม่ดังมาก

ในขณะที่นักเรียนเล่นกับเพื่อน โดยนักเรียนนำของเล่น ได้แก่ ฮางวง ตุ๊กตาฮาง ลูกแก้ว มาเล่นด้วยกัน โดยส่วนใหญ่ครูจะส่งเสียงคุและบอกให้เก็บของเล่น นักเรียนก็ปฏิบัติตาม

2.7 นักเรียนทะเลาะกัน ขณะนี้อยู่ในกลุ่มและครูกำลังสอนอยู่ นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้บ่อยมาก คือ เด็กหญิงภาวิไล เด็กหญิงศิริพร และเด็กหญิงนันทิษา ที่นั่งใกล้กันมักจะชกขี้นิ้วไปตักกันจึงมักทะเลาะกันอยู่เป็นประจำ ขณะที่ทะเลาะกันจะเถียงกันโดยใช้ภาษากระหืดกระหอบ เป็นนักเรียนที่สามารถพูดภาษาไทยได้บ้างแต่ไม่คล่อง

เมื่อนักเรียนทะเลาะกันเสียงดัง ครูมักจะส่งเสียงคุนักเรียนทั้ง 3 คน ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่า นักเรียนยังคงทะเลาะกันแต่ส่งเสียงเบาลงแล้วค่อย ๆ เงียบไป แต่ก็มีบางกลุ่มที่ทะเลาะต่อไป สักครูหนึ่งก็เริ่มทะเลาะกัน ตักกัน ส่งเสียงดัง ครูจึงจับนักเรียนให้นั่งแยกกันโดยมีเพื่อนคั่นไว้

2.8 นักเรียนเดินไปมาหรือเดินออกไปนอกห้อง นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้บ่อย ๆ คือ เด็กหญิงคาราวรัตน์ และเด็กชายชานา เด็กทั้งสองมักเป็นเด็กที่ไม่อยู่หนึ่ง สมาธิค่อนข้างสั้น สายตามักมองสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอยู่เสมอ เมื่อสนใจสิ่งของเล่นที่เห็นก็เดินไปหยิบของเล่นนั้นทันที

ในขณะที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น ครูจะเรียกชื่อนักเรียนและบอกให้นักเรียนหนึ่งให้เรียบบือนักเรียนก็ปฏิบัติตามสักครูหนึ่งนักเรียนก็ปฏิบัติเช่นเดิมอีก ครูจึงส่งเสียงคุนักเรียนเป็นระยะ ๆ แต่ภายหลังเมื่อนักเรียนชายเดินไปหาพี่ที่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาชั้นบน ครูเริ่มเข้าใจและพูดว่า "อ้อ เขาขึ้นไปหาพี่" และไม่ได้รังไว้โดยให้เหตุผลว่าให้เวลาเด็กปรับตัวก่อน

วิธีการเรียนรู้นักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนสระมึน

การเรียนรู้นักเรียนชั้นเด็กเล็กโรงเรียนแห่งนี้ พบได้ 3 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. การเลียนแบบการพูดของครู

นักเรียนเลียนแบบการพูดจากครูชั้นเด็กเล็กโรงเรียนแห่งนี้ ซึ่งครูใช้ภาษาไทยเป็นหลักในการสอน พบมากใน กิจกรรมวงกลม โดยครูบอกให้นักเรียนพูดตามครู เช่น ครูสอนเรื่องสุขบัญญัติ 10 ประการ ครูพูดว่า "สุขบัญญัติ 10 ประการ มีดังนี้คือ 1. นอนหลับให้เพียงพอ จากนั้นครูบอกให้นักเรียนพูดตามครู เด็กหญิงอร เด็กหญิงจินดา เด็กหญิงขวัญ พูดตามครู นักเรียน

คนอื่น ๆ นั่งเฉยไม่พูดตาม แต่เล่นกัน คุษกัน ครูต้องเรียกชื่อนักเรียนที่ไม่สนใจฟังครูพร้อมทั้งสั่งเสียงคุณนักเรียนเหล่านี้เป็นระยะ ๆ

นอกจากนี้ยังพบว่ามึนักเรียน ประมาณ 5 - 6 คน เรียนรู้ภาษาไทยจาก การเลียนแบบการพูดของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะ ในช่วงกิจกรรมเสรีของชั้นเด็กเล็ก เนื่องจากส่วนใหญ่นักครูชั้นเด็กเล็ก มักปล่อยให้นักเรียนเล่นอิสระในห้องเรียนชั้นเด็กเล็กตามลำพัง และเนื่องจากห้องเด็กเล็กแยกมาจากห้องประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อครูสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เสียงจะดังเข้าห้องเด็กเล็กอยู่เสมอ นักเรียนชั้นเด็กเล็กจึงพูดตามที่ครูสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. การทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว

นักเรียนเรียนรู้ภาษาไทยด้วยตนเองจากสื่อที่มีอยู่ในห้องเรียนชั้นเด็กเล็กพบมากในช่วง กิจกรรมเสรี ในช่วงกิจกรรมเสรีนี้ เด็กชายจ๊ะจะนั่งอ่านและนอนอ่านตัวอักษร ก - ฮ ที่เขียนไว้ที่ผนังห้อง

3. การทำความเข้าใจภาษากะเหรี่ยงของเพื่อนที่แปลมาจากการพูดภาษาไทยของครู

วิธีการเรียนรู้ของนักเรียนในลักษณะนี้พบได้ในหลาย ๆ กิจกรรม ซึ่งครูจัด เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาไทย ตัวอย่างเช่น ในกิจกรรมกลางแจ้ง ครูพูดอธิบายวิธีการเล่น โยนรับ-ส่งลูกบอล เด็กหญิงเอื้อยฮันนั่งเฉยไม่ทำตามคำอธิบายของครู ครูจึงให้เด็กหญิงจิรารัตน์ที่พูดได้ทั้งภาษาไทยและภาษากะเหรี่ยงเป็นล่ามให้ครู เมื่อเด็กหญิงจิรารัตน์แปลภาษาไทยที่ครูพูดเป็นภาษากะเหรี่ยง เด็กหญิงเอื้อยฟัง เด็กหญิงเอื้อยจึงเริ่มเล่นได้อย่างสนุกสนาน

ข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนจากครูหรือการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ทำให้ผู้วิจัยได้พบข้อมูลบางประการที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

1. นักเรียนชั้นเด็กเล็กมีโอกาสได้เรียนร่วมกันกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นการบังเอิญทั้ง ๆ ที่นักเรียนนั่งเล่นของเล่นอยู่ในห้องเด็กเล็ก เนื่องจากห้องเด็กเล็กแยกมาจากห้องประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กระดานดำกันห้อง ดังนั้นเมื่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สอน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านหนังสือภาษาไทยเสียงจะดังเข้าห้องเด็กเล็ก ทำให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กได้ยินเสียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านพร้อม ๆ กันตามครูเสียงจึงดังมากทำให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กหลายคนเกิดพฤติกรรมการเล่นแบบพูดตามครูผู้สอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พร้อมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วย

2. นักเรียนชั้นเด็กเล็กมีโอกาสเข้าไปเรียนร่วมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี่อื่น ๆ โดยที่ครูผู้สอนประจำชั้นนั้น ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กเข้าห้องชั้นประถมศึกษานั้น ๆ ได้ ทำให้นักเรียนชั้นเด็กเล็กได้มีโอกาสมีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทย จากการเรียนการสอนของครูและนักเรียนชั้นนั้น ๆ ไปด้วย

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ในช่วง 2 - 3 สัปดาห์แรกของการเปิดเรียน นักเรียนจะเงิบเงิบไม่สนใจ ไม่ร่วมมือ ในสัปดาห์ต่อ ๆ มา นักเรียนจะสนใจ ครูคุยโต้ตอบกับเพื่อน แต่ไม่พูด บางครั้งอาจทำตามคำสั่งของครู แต่ยังไม่ตอบคำถามเมื่อคุณครูและมันใจมากขึ้น จึงพูดโต้ตอบด้วยดี

พฤติกรรมกำตอบสนองของนักเรียน

นักเรียนแสดงพฤติกรรมกำตอบสนองของครู ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. นักเรียนสนใจฟังครู นักเรียนส่วนใหญ่สนใจฟังครูช่วงแรกที่ครูสอนประมาณ 5 - 10 นาที จากนั้นนักเรียนก็ไม่สนใจฟังครู ขณะที่นักเรียนสนใจฟังครู นักเรียนมีพฤติกรรมกำแสดงออก ดังนี้

1.1 นักเรียนพูดโต้ตอบครู เป็นนักเรียนหญิงที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กมาก่อน และเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ที่สามารถพูดภาษาไทยคล่อง รวมทั้งเป็นนักเรียนที่ครูมักเรียกชื่อบ่อย ๆ ในการตอบคำถามครูแทนเพื่อนที่ตอบไม่ได้ พูดโต้ตอบครูอยู่เสมอ มีจำนวนเพียง 1 คน กิจกรรมที่นักเรียนพูดโต้ตอบครูมากที่สุด คือ กิจกรรมกำเล่านิทาน เช่น ครูเล่านิทานเรื่องลูกเหมี่ฮว ครูถามนักเรียนว่า "นักเรียนคิดว่าลูกเหมี่ฮวจะชนะกำประกวดหรือไม่ เด็กหญิงจิราวัฒน์ตอบว่า "ได้" เป็นต้น

1.2 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครู โดยไม่พูดโต้ตอบ เป็นนักเรียนหญิงจำนวน 2 คน ที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กมาก่อน เป็นนักเรียนที่สามารถฟังและพูดภาษาไทยได้รู้เรื่อง นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นอยู่เสมอ ในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เช่น การเล่นโยนรับส่งลูกบอล เมื่อครูบอกให้เด็กหญิงจินดา เด็กหญิงรัฐยาจับลูกบอลแล้วส่งลูกบอลคืนครู นักเรียนทั้งสองคนดังกล่าวข้างต้นก็จะปฏิบัติตามโดยไม่ซักถามใด ๆ นอกจากนี้ยังพบพฤติกรรมดังกล่าวในกิจกรรมวงกลม ด้วย เช่น ครูบอกให้นักเรียนพนมมืออ้อมกราบลงบนพื้น นักเรียนก็ปฏิบัติตามโดยไม่พูดโต้ตอบว่าอะไร ฯลฯ เป็นต้น

1.3 นักเรียนจ้องมองครูและเพื่อนพูดโต้ตอบกัน เป็นนักเรียนหญิง 4 คน นักเรียนชาย 2 คน นักเรียนเหล่านี้เป็นนักเรียนที่เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็กปี (พ.ศ. 2527) เป็นปีแรก นักเรียนมักจะแสดงพฤติกรรมสนใจฟังโดยการจ้องมองครูและเพื่อนพูดโต้ตอบกัน พบมากในช่วงแรก ๆ ของ กิจกรรมการเล่านิทาน เช่น เมื่อครูเล่านิทานเรื่องลูกเหมียว ครูถามนักเรียนว่า "ที่บ้านใครมีแมว" เด็กหญิงขวัญตอบ "มี" ฯลฯ และ กิจกรรมวงกลม ในการสอนเรื่อง "มารยาทไทย" เมื่อครูซักถามนักเรียนว่า "เมื่อเวลานักเรียนเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องทำอย่างไร" มีเด็กหญิงจิรารัตน์ตอบว่า "ไหว้" ในขณะที่นักเรียนทั้ง 6 คน ดังกล่าวข้างต้นนั่งมองครู และเพื่อนเงียบ ๆ ไม่พูดใด ๆ ทั้งสิ้น

2. นักเรียนไม่สนใจฟังครู นักเรียนแสดงพฤติกรรมเช่นนี้ พบมากใน กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมวงกลม เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่จะสนใจฟังในช่วงแรกของการดำเนินกิจกรรมประมาณ 5 - 10 นาที จากนั้นนักเรียนเริ่มไม่สนใจฟังครู โดยแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 นักเรียนคุยกันเอง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเช่นนี้บ่อย ๆ คือ เด็กหญิงวิภา เด็กหญิงทัศนีย์ ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยอยู่ชั้นเด็กเล็กเมื่อปีที่แล้วสามารถพูดภาษาไทยได้บ้าง แต่โดยส่วนใหญ่เด็กนักเรียนจะใช้ภาษากระเหรี่ยงเป็นหลักในการพูดคุยระหว่างกัน

2.2 นักเรียนเล่นกับเพื่อน นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเช่นนี้เสมอเป็นนักเรียนชาย 2 คน เด็กชายจิระพันธ์ ซึ่งเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง 1 คน และเด็กชายอาทร และเป็นคนพม่า 1 คน นักเรียนหญิง 3 คน เด็กหญิงธิดา เด็กหญิงนิภา เด็กหญิงวนิดา ซึ่งเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงนักเรียนเหล่านี้เป็นนักเรียนที่เข้ามาเรียนชั้นเด็กเล็กปี 2537 นี้เป็นปีแรกนักเรียนทั้ง 5 คนนี้ในบางครั้งจะลุกไปเล่นหลังห้องในขณะที่ครูกำลังสอน

2.3 นักเรียนเดินออกนอกห้องไปห้องประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนที่แสดงพฤติกรรม
 เช่นนี้เสมอเป็นนักเรียนหญิง 2 คน ได้แก่ เด็กหญิงเอื้อส เด็กหญิงปาน ซึ่งเป็นนักเรียนชาวเขา
 เผ่ากะเหรี่ยง พูดภาษาไทยไม่ได้ พูดได้แต่ภาษากะเหรี่ยง และเป็นนักเรียนเข้าใหม่ และมีพี่อยู่
 ชั้น ป.1

เมื่อเด็กไม่สนใจครู โดยได้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ครูมักใช้
 วิธีการเพิกเฉย หรือบางครั้งก็ส่งเสียงดู ในช่วงสัปดาห์ 2 - 3 สัปดาห์แรก นักเรียนก็ยังคงเฉย
 และแสดงพฤติกรรมไม่สนใจเรียนเหมือนเดิม แต่ในช่วงสัปดาห์ต่อ ๆ มา นักเรียนเริ่มเข้าใจว่า
 ครูไม่ให้แสดงพฤติกรรมเช่นนั้น นักเรียนจึงหยุดแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย